

Grön IVE

2014-2017

Miljöpartiets budgetförslag
Uppsala kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
4a Ekonomisk utveckling	4
4b Jämställdhetsbudget	9
5 Hållbarhetsbudget och välfärdsmått	14
6.1 Politisk ledning och gemensam verksamhet	19
6.2 Hållbar stadsutveckling, klimat, miljö m.m.	26
6.3 Kultur, idrott och fritid	38
6.4 Pedagogisk verksamhet	44
6.5 Vård och omsorg	52
6.6 Särskilt riktade insatser	58
6.7 Medarbetare och ledare	63
7 Investeringar	67
8 Ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i stadshuskoncernen	71
9 Direktiv för produktionsstyrelser	82

Bilagor

Bilaga 1 – Resultaträkning – Budget 2014 och plan 2015-2017	
Bilaga 2 – Finansförvaltningens budget 2014 och plan 2015-2017	
Bilaga 3 – Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2014-2017	
Bilaga 4 – Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde	
Bilaga 5 – Budget Gemensam nämnd för överförmyndarverksamhet i C-län och plan 2015-2017	
Bilaga 6 – Budget för räddningsnämnden 2014 och plan 2015-2017	
Bilaga 7 – Specifikation – Pedagogisk verksamhet 2014-2017	
Bilaga 8 – Specifikation – Vård och omsorg 2014-2017	
Bilaga 9 – Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017	
Bilaga 10 – Borgensram för Uppsalahem AB samt Upplåningsram för Uppsala kommun 2014	
Bilaga 11 - Uppföljningsplan 2014	

Inledning

Jobben, skolan och klimatet

– det är de tre viktigaste frågorna i den politiska debatten nu.

Snart möts vi folkvalda i Uppsala i kommunfullmäktige. Jag hoppas att vi kan diskutera vilken framtid vi vill ha i Uppsala. Uppsala saknar inte utmaningar att ta tag i. Vi vet att unga stängs ute från arbete, hur barn inte får en ärlig chans i skolan och hur utsläppen fortsatt är mer än tio gånger högre än vad klimatet klarar. Det här är inte frågor som är unika för Uppsala, de är också viktigast i Sverige och världen. Men vi har ett ansvar i Uppsala. Ett ansvar vi måste ta.

1. Klimatet. Vi behöver göra de investeringar som rustar Uppsala för en ny tid. Det handlar om att ta vårt ansvar och se till att kommunen tillsammans med regionen och staten verkligen prioriterar järnvägssatsningar framför bilvägar. Vi behöver bygga fler pendeltågsstationer i Bergsbrunna, Vänge och Järlåsa. Vi tycker att Uppsala ska bli Sveriges främsta cykelstad, inte toppa Sverigelistan om vilken stad som har flest externa köpcentrum. Vi behöver satsa på landsbygden, på stadsdelarna och på city. Om varje nytt hus som byggs ska vara energisnålt. I varje bostad som renoveras kan energiförbrukningen sänkas.

2. Skolan. Ska alla barn bli sedda i skolan, måste lärarna få tid. Men 9 av 10 lärare uppger att de fått ägna allt mer tid åt pappersarbete och allt mindre tid med sina elever sedan Jan Björklund blev skolminister. En förklaring är att alliansen infört ny byråkrati, en annan att viktig orsak är att skolorna tvingas skära ner viktiga funktioner som elevhälsa, bibliotekarier och speciallärare. Vi vill minska den administrativa arbetsbördan. Vi höjer lärarlönerna och skapar bättre arbetsvillkor för dem som har det viktiga uppdraget att utbilda barnen och ungdomarna. Lärare ska få vara lärare. Eleverna ska få större chans att klara målen.

3. Jobben. Det saknas inte arbetsuppgifter i Uppsala om vi ska klara klimatomställningen, för att landsbygden ska leva, staden blomstra och välfärden ska hålla en hög kvalitet. Uppsala har ett bra utgångsläge med många välutbildade. Gröna jobb växer fram när besluten om investeringarna tas i såväl företagen som i kommunen. Ungdomsarbetslösheten är alarmerande hög. Därför behövs ökade satsningar på allt från utbildningar, praktik, traineetjänster, nyföretagande och matchning mot arbetsmarknaden. Vi satsar på startcentraler för unga för att det ger vägar till arbete och framtidstro.

Uppsala är en fantastisk kommun. Nu grönskar det i Uppsalas parker och naturområden. Kungsängsliljorna blommar på Årike Fyris. Odlare och bönder får det att spira och grönska. Kossorna putsar på hagmarkens former. En kopp kaffe kan vara som godast på ett utomhuscafé i skuggan av ett träd när solen trycker på. Det gröna ökar människors trivsel och livskvalitet. Men om Uppsala fortsätta vara fantastiskt måste vi prioritera rätt i politiken och höja rösten starkare när värdefulla natur- och kulturområden går till spillo på grund av ogenomtänkta beslut.

Vi i Miljöpartiets kommunfullmäktige-grupp hoppas att vårt engagemang för Uppsala och våra förslag i den här budgeten och verksamhetsplanen bidrar till en bra diskussion om hur Uppsala kan bli grönare.

Maria Gardfjell (MP)
kommunalråd

4a Ekonomisk utveckling

Den viktiga nyheten i Miljöpartiets gröna IVE är att vi presenterar en arbetsmodell för hur en jämställdhetsbudget (gender budget) ska genomföras – kapitel 4b, vi presenterar också en Hållbarhetsbudget med välfärdsmaat som är tydligare nyckeltal för att se den ekonomiska utvecklingen i relation till den utveckling som avgör om det verkligen blir bättre. Hållbarhetsbudgeten är en utveckling av hållbarhetspolicy och finns i kapitel 5.

Satsningar och investeringar för en grönare kommun att bo, leva och verka i

HÅLLBAR STADSUTVECKLING, KLIMAT, NATUR OCH MILJÖ

- 10 mnkr till gatu- och samhällsmiljönämnden för projektet Sveriges bästa cykelstad
- 1,5 mnkr till gatu- och samhällsmiljönämnden för högre ambitionsnivå avseende snöröjning av gång- och cykelvägar
- 1,0 mnkr till gatu- och samhällsmiljönämnden för underhåll av Linnéstigarna
- 1,0 till gatu- och samhällsmiljönämnden för ny parklek
- 1,0 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för utökade resurser avseende konsumentvägledning och skuldsanering
- 1,5 mnkr till räddningsnämnden för förebyggande brandskyddsverksamhet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, plan- och byggnadsnämnden samt räddningsnämnden ges möjlighet i ökad utsträckning till självfinansiering av de verksamheter som finansieras av taxor.

KULTUR, IDROTT OCH FRITID

- 5,0 mnkr till idrotts- och fritidsnämnden för satsningar på barn- och ungdomsidrott (från 2016 totalt 11 mnkr)
- 1,0 mnkr till kulturnämnden för stöd till fria grupper och studieförbunden (från 2016 totalt 3 mnkr)
- 2,0 mnkr till kulturnämnden för subventionering av konstnärateljéer
- 4,0 mnkr till barn- och ungdomsnämnden för Sävja kulturcentrum (från 2015)
- 3,0 mnkr till kommunstyrelsen för Fredsåret 2014, då Sverige firar 200 år av fred och då vi tar sikte mot ytterligare 200 år av fred, ska uppmärksammas och fredsstaden Uppsala lyftas fram.

PEDAGOGISK VERKSAMHET

- Den pedagogiska verksamheten får en högre uppräknings av sina resurser motsvarande 10 mnkr för att möjliggöra högre lärarlöner.
- Vård och bildning får ett direktiv att utöver detta höja lönerna för lärare anställda i kommunen för motsvarande 20 miljoner kr genom att utdelningen från Vård och bildning till finansförvaltningen minskar med det beloppet.
- 56,4 mnkr till barn- och ungdomsnämnden ger en förstärkning till ökad lärartäthet och kvalitetsförstärkning inom förskolan, grundskolan och skolbarnomsorgen samt förstärkt modersmålsundervisning och elevhälsovård.
- 25,2 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för att skapa högre lärartäthet och ökad kvalitet i gymnasieskolan samt förbättrad elevhälsovård.

VÅRD OCH OMSORG

- 3,0 mnkr till nämnden för hälsa och omsorg för förstärkning av familjefridsarbetet med behandling av förövare, förebyggande arbete mot hedersrelaterat hot och våld samt till kvinnojourer.
- 1,5 mnkr till nämnden för hälsa och omsorg för höjd HAB-ersättning med 10 kronor per dag
- 1,0 mnkr till nämnden för hälsa och omsorg för höjda anslag till föreningar för funktionsnedsatta
- 30,0 mnkr till äldregruppen för att möta behovet av särskilda boenden inom äldreomsorgen
- 10,0 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för att möta det växande behovet av ekonomiskt bistånd
- 1,1 mnkr till en kvalitetsförstärkning för en ändrad lönepolitik så att personalomsättningen bland socialhandläggare minskar. Därmed kan kvaliteten öka.

SÄRSKILT RIKTADE INSATSER

- 20,0 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för Navet och startcentraler för unga
- 2,0 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för riktat till satsning på arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning
- 0,5 mnkr till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för en ny mötesplats och information till hemlösa EU-medborgare

POLITISK VERKSAMHET

- 1,5 mnkr till valnämnden för att öka valdeltagandet genom information och förtidsröstning i gymnasieskolor.

INVESTERINGAR

Några av våra större klimatinvesteringar är

- 239 mnkr på cykelsatsningar, varav 136 mnkr på nya cykelvägar och åtgärder.
- 94 mnkr för två vindkraftverk under 2014, vilket för övrigt ger sänkta kostnader för el om 2,5 mnkr/år. Anledningen att Miljöpartiet inte lägger in fler vindkraftverk i investeringsplanen för de kommande åren är att vi istället lägger ett uppdrag till Industrihus att tillsammans med andra kommunala bolag i Uppsala skapa ett handelsbolag för energiproduktion och investera i vindkraft, solenergi och biobränsleproduktion. En stor del av el-användningen sker i våra bolag.
- 84 mnkr satsas på stadsdelsförnyelse.
- 161 mnkr satsas på investeringar i park- och natur, varav 58 mnkr är nya tillskott.
- 50 mnkr satsas på framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafiken.

Inledning

En kommunbudget är en angelägenhet för varje kommuninvånare. Det är i IVE som de investeringar, satsningar, åtgärder och visioner finns med som ger uppsalaborna information om skola, vård, omsorg, kultur, fritid, vilka gator och vägar, hur mycket parkerna blommar, hur bra vi är på att minska utsläppen av växthusgaser och bevara biologisk mångfald mm. Miljöpartiet

försöker skapa ökad transparens och öppenhet i budgeten genom att ge tydliga uppdrag och direktiv.

Den ekonomiska styrningen i kommunen måste bli bättre. Det handlar dels om att kommunen måste bli bättre på att följa upp effekten av besluten tas som

Effektivisering – men hur?

Miljöpartiet håller med om att det finns utrymme för effektiviseringar i kommunens verksamheter. Men hur vill alliansen uppnå effektivisering? Med det arbetssätt som majoriteten har valt finns en stor risk att det sparas genom att säga upp medarbetare, att viktig verksamhet läggs ned eller att frågor som löneutveckling eller arbetsmiljö halkar efter, utan att kommunfullmäktige får överblick eller information om detta.

Det saknas tydliga riktlinjer för vilken typ av effektivisering som är önskvärd och hur det ska uppnås.

Vi menar att utgångspunkten i effektiviseringsarbetet ska vara att nämnderna ser till att kommunens olika enheter och verksamheter har ett aktivt och strukturerat arbetssätt som ständigt utvecklas och förbättras. Ett bra ekonomihanteringssystem ska innebära att ineffektivitet och dålig övervakade kostnader inte alls förekommer. Likaså att svinn minskas och att helt få bort onödiga kostnader som förseningsavgifter, eller kostnader för material som inte kommer till användning.

Besparingarna måste också leda till nya rutiner kring all verksamhet och då handlar det om att stoppa onödan. Att gå igenom smått och stort. Faktum är att många kostnader också är förknippade med miljöpåverkan som med bättre rutiner och system kan minimeras. Alla medarbetare, tycker vi, ska uppmanas att själva bidra till förbättringsförslag för att minska onödiga eller felaktiga inköp.

De bristfälliga beslut eller lagöverträdelse som leder till att kommunen får betala böter eller avgifter måste undvikas helt.

Upphandlade varor och tjänster ska väljas i hela verksamheten, och det är inte bara i produktionsstyrelserna som det ger en ekonomisk nytta. Men det sätter samtidigt fingret på en viktig punkt. Ska efterlevnadsgraden öka måste informationssystemen om upphandlade varor och tjänster bli mycket bättre. Det ska inte vara så fyrkantigt att inköpsrutinerna blir ett hinder i arbetet och minskar effektiviteten för medarbetaren genom att det tar orimligt lång tid och kraft. Miljöpartiet menar att Uppsala kommun måste ha en upphandlingspolicy med miljökrav, djurskyddskrav och sociala krav. Genom att ställa kvalitetskrav i upphandlingen ökar sannolikt också efterlevnadsgraden, eftersom vissa avvikelser beror på att upphandlade varor idag inte håller önskvärd kvalitet.

Energieffektivisering är också en viktig effektiviseringsåtgärd. Vi anser att utrymmet för energieffektivisering av fastigheter och större anläggningar ligger utanför det procentmål som ställs upp, men att vardaglig energieffektivisering såsom sparsam körning, släckta lampor, återvinningssystem mm också kan ingå i målet med effektivisering. Här är det då viktigt att Fastighetskontoret, i det fall de är hyresvärdar, ska ge sina hyresgäster möjlighet att bidra med och mäta sin effektivisering och därmed kunna hålla nere kostnaderna.

Effektiviseringen i den pedagogiska verksamheten ska även ske genom att se över om kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad och Vård och bildning alternativt skolorna själva har dubbla funktioner vilket innebär att vi har en överbyggnad i byråkratin. Vi föreslår att kommunstyrelsen får i uppgift att se över och ta fram en ny styrmodell, men fram till dess kan förändringar ske genom samverkan mellan nämnderna.

Besparingar

Utöver en allmän effektivisering har Miljöpartiet identifierat ett antal områden där vi anser att viss verksamhet ska få ökad självförsörjningsgrad, där intäkterna kan öka, där viss verksamhet ska avskaffas eller dras ner eller där en omorganisation är möjlig.

Vi menar att en ökad självfinansieringsgrad är möjlig och vi föreslår att nivån höjs till den lagstadgade nivån. Som underlag finns en sammanställning av självfinansieringsnivån.

Självfinansiering			
Bygglöv			
	2011	2012	Förändring
Intäkter exkl. KB	14,0	14,3	3%
Kostnader	15,3	27,5	80%
Självfinansieringsgrad	91%	52%	-43%
Plan			
	2011	2012	Förändring
Intäkter exkl. KB	17,6	18,6	6%
Kostnader	17,4	24,1	38%
Självfinansieringsgrad	101%	77%	-24%
Lantmäteri			
	2011	2012	Förändring
Intäkter exkl. KB	11,8	12,7	8%
Kostnader	12,6	16,3	29%
Självfinansieringsgrad	93%	78%	-16%
Livsmedel, hälsoskydd och tillstånd 2012			
	Livsmedel	Hälsoskydd, VA & natur	Tillstånd
Intäkter exkl. KB	6,0	3,8	3,7
Kostnader	6,8	11,7	4,0
Självfinansieringsgrad	88%	32%	94%

Genom att öka självförsörjningsgraden i plan- och byggnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt räddningstjänsten kan intäkterna öka med sammantaget 19,5 mnkr. För gatu- och trafiknämnden kan höjda avgifter för grävstillstånd och gatuavstängningar samt införande av tydligare regler för reklamskyltning i offentlig miljö mm sammantaget ge 7 mnkr.

Kommunen subventionerar idag moms på parkeringsavgifterna, vilket vi anser är felaktigt. Ökad p-taxa och utökad boendeparkering ger sammantaget ökade intäkter på 13,7 mnkr.

Cykelparkeringsgaraget ger cyklisterna ökad servicegrad och för en låg avgift ska månadskort eller årskort kunna lösas för parkering i garaget. Det ger en uppskattad intäkt på 200 000 kr per år.

Utökad energieffektivisering ger sammantaget 10 miljoner i besparing.

Det uppdrag som finns att bygga nya gator och broar över Fyrisån anser vi ska avvecklas liksom driftkostnaden på 3 mnkr.

Vårdnadsbidraget på 8,1 mnkr avskaffas.

Miljöpartiet anser att det inte finns någon långsiktigt uthålligt förslag för att bygga en storarena i Gränby. Därför utgår driftskostnaden på 15 mnkr från 2014 i vår budget.

Framöver, främst efter 2017, kommer besparingar i driftsbudgeten då Miljöpartiet säger nej till bilbroar och onödiga vägsatsningar.

Vissa verksamheter tål en effektivisering, däribland kommunledningskontoret där en effektivisering sker med 14 mnkr.

Genom en översyn av privatiseringsdirektiv och olönsam outsourcing kan kommunen spara 5 mnkr.

Finansiella och ekonomiska mål för perioden

I den långsiktiga planeringen finns två ekonomiska mål som ska gälla över tid. Målen behöver inte uppfyllas varje enskilt år men ska uppnås och vara styrande över en längre tidsperiod. Det första målet handlar om vilket resultat som ska uppnås medan det andra målet handlar om hur stor del av investeringarna som ska finansieras med pengar från den löpande verksamheten.

Det andra ekonomiska målet handlar om finansiering av investeringar och formuleras enligt följande: Självfinansieringsgraden för investeringar ska uppgå till minst 75 procent.

Inriktningsmål

1. Uppsala kommuns överskott ska minst motsvara två procent av intäkterna.
2. Självfinansieringsgraden för investeringar ska uppgå till minst 75 procent.

4b Jämställdhetsbudget

Ett sätt att realisera jämställdhet

Jämställdhetsbudget, också kallat gender budgeting, är en jämställdhetsintegrerad budgetprocess med syfte att stärka ledningen och styrningen av jämställdhetsarbetet.

En jämställdhetsbudget handlar om att synliggöra människorna bakom siffrorna i en budget. Hur fördelas offentliga resurser mellan könen? Hur möter det kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov? Och vilka blir effekterna? Det är grundläggande frågor i ett gender budgetarbete. Fokus ligger sedan på resursfördelningen, och inte på att budgetbeloppen måste ändras.

Vi föreslår att alla nämnder, i samband med att de antar sin uppdragsplan för 2014, och alla bolagsstyrelser, i samband med att de antar sin verksamhetsplan för 2014 genomför ett systematiskt arbete för jämställdhetsintegrering. Det enklaste sättet är att jobba utifrån den modell som vi föreslår i det här kapitlet. Kommunen bör vidare i bokslutet sammanfatta de resultat som skett i jämställdhetsintegreringsarbetet för att inför den IVE som ska tas 2015 kunna göra de förändringar som behövs för att resurser i större utsträckning ska fördelas rättvist mellan könen.

Vad är problemet?

Jämställdheten i arbetslivet måste öka på alla plan för att vi ska kunna bygga ett gott samhälle, ta vara på människors kompetens och klara framtidens utmaningar.

Tre gånger så många kvinnor som män arbetar deltid och kvinnor tar ut 78 procent av föräldraförsäkringen. Skillnaden i obetalt hemarbete mellan en genomsnittlig kvinna respektive man uppgår till sju arbetsveckor per år. Effekten av deltidsarbete och föräldraledighet innebär att livslönen blir 3,6 miljoner lägre i genomsnitt för en kvinna jämfört med en man.

Att var tredje kvinna arbetar deltid, kombinerat med kvinnors lägre sysselsättningsgrad har stora effekter på pensionerna, och en betydligt större andel av alla kvinnor riskerar att få garantipension

Sveriges officiella statistik visar att män och kvinnor fortfarande gör olika utbildnings- och yrkesval. Även om könsfördelningen i olika yrken blivit jämnare arbetar fortfarande bara en av åtta i yrken med en jämn könsfördelning. Drygt 80 procent av alla män, jämfört med 52 procent av alla kvinnor, arbetar i privat sektor. Kvinnor är i majoritet i ett antal låglöneyrken såsom handeln, hotell och restaurang samt vård och omsorg. Fler män än kvinnor har höga och väl avlönande positioner, inte minst inom den privata sektorn.

För att motverka dessa ojämställda mönster har Uppsala kommun ett ansvar. Bland annat kan kommunen arbeta med att:

- motverka traditionella könsroller redan i förskolan
- lotsa unga i utbildningssystemet
- utforma villkor för arbetsinnehåll för anställda inom skola, vård och omsorg
- mm

Alla områden inom styrningen av kommunen - budget, ägardirektiv, uppdragsplan, bokslut, revision, upphandlingskrav etc. – måste användas i jämställdhetsarbetet.

Ett 90-tal kommuner och landsting har undertecknat CEMR, den europeiska jämställdhetsdeklarationen, men inte Uppsala. CEMR är ett verktyg för kommuner, landsting och regioner att arbeta med jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutsfattandet och i verksamheten. Miljöpartiet är starkt undrande över varför den borgerliga majoriteten vid flera tillfällen avslagit de förslag till beslut om detta som förts fram av Miljöpartiet och övriga rödgröna partier.

Inom EU:s budget finns en miljon euro avsatta för att utveckla indikatorer för att mäta jämställdhet. Vi bör i Uppsala kommun fånga upp de förslag som utvecklas på europeisk nivå, så att vi inte halkar efter i jämställdhetsarbetet. Risker för detta är tyvärr stora, även om det tagit små steg framåt.

Nyttan av jämställdhet för Uppsala kommun är bland annat att:

- Uppsala visar att vi är framåt, moderna och offensiva
- Uppsala blir en attraktiv arbetsgivare och kommun
- Uppsala bygger in kvaliteten i verksamheten
- Uppsala satsar på innovation och tillväxt
- Uppsala står upp för en rättvis resursfördelning

Hur kan man driva på jämställdhetsarbetet?

Uppsala kommun har deltagit i SKL:s projekt Hållbar jämställdhet samt varit representerade i den högnivågrupp för jämställdhet som SKL har. Där har det framhållits att det är viktigt att se systematiskt och ekonomiskt på jämställdhetsarbetet. 10 punkter har presenterats hur kommunen bör driva på arbetet för ökad jämställdhet.

1. Ordinarie styrsystem. Kräv svar på hur fattade beslut genomförs.
2. Könsuppdelad statistik - synliggör kvinnors och mäns villkor i alla slags verksamheter.
3. Sätt ekonomiskt värde på frågorna.
4. Politiken ska formulera skarpa mål och visioner och följa upp dem.
5. Ta ansvar för att organisationen utbildas.
6. Bli beställare av jämställd verksamhet oavsett utförare.
7. Hantera perspektivträngseln genom att foga ihop flera perspektiv, jämställdhet är inte en motsättning mot att också satsa på HBTQ.
8. Hitta modell för tillsättning av jämställda bolagsstyrelser och ledningsgrupper.
9. Använd jämställdhet för att vara en attraktiv arbetsgivare.
10. Var tydlig med att ansvaret ligger hos ledningen. Var opinionsbildare och förebild.

Politisk styrning

Systematiskt efterfråga resultat och ha en lärande attityd

Stödet för att arbetet ska flyta på är att kommunen på ett systematiskt sätt arbetar med utbildning, väljer ut ett antal metoder, utvecklar checklistor, ser till att det finns stödpersoner i form av coacher, eldsjälar, experter, samt tar ett tydligt beslut om att könuppdelad statistik ska tas fram på alla nivåer. Den expertkompetens som funnits i kommunen under den projekttid för Hållbar jämställdhet bör inte avvecklas, anser vi.

Uppföljning i form av utvärdering, följforskning, revisioner och mätningar bör göras. SKL har utvecklat en jämställd revisionsprocess och har en checklista för politiska beslut, samt en två timmars utbildning för nämnder och styrelser, som kommunerna har tillgång till.

Arbetsätt för jämställdhetsintegrering i Uppsala kommun

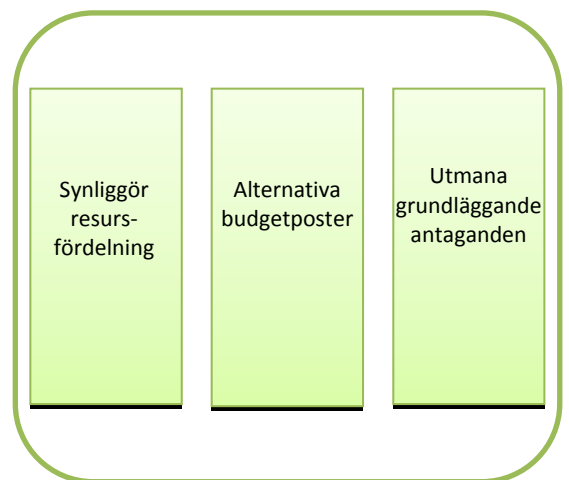
1. UTVÄRDERING av budgetens effekter ur ett jämställdhetsperspektiv

A. Synliggör resursfördelning

- Vad är övergripande målet med budgetposten?
- Hur ser målgruppen ut för aktiviteterna inom budgetposten? (Besöksstatistik, vårdmottagare etc.)
- Vilka behov finns hos målgruppen inom budgetposten?
- Hur fördelar sig pengarna inom budgetposten inom gruppen kvinnor respektive män?
- Tänk tvärtom!

B. Alternativa budgetposter

- Vilka aktiviteter stödjer och kompletterar eller ersätter delar av den budgetpost ni granskar?
- Individens tidsbudget: obetalt/ideellt arbete fördelat på kön.
- Privatekonomi: avgifter och kostnader som tas ut för kostnader inom budgetposten fördelat på kön.
- Andra offentliga budgetar.
- Privata företags budgetar: finns det alternativa tjänster som erbjuds av privata företag? Vem nyttjar dessa, fördelat på kön.

C. Utmana grundläggande antaganden

- Finns det könsskillnader när det gäller resursfördelning i ovanstående frågor?
- Vilka förutfattade meningar, normer och värderingar framkommer?
- Förekommer könssegregering?
- Hur värderas kvinnodominerande aktiviteter respektive mansdominerade, högre/lägre?
- Vems prioriteringar gäller?

2: INTEGRERING av ett jämställdhetsperspektiv i budgetprocessen

1. Målen: Finns jämställdhet i mål, direktiv och resultat efterfrågan och är de tillräckligt konkreta för att kunna följas upp?
2. Statistiken: Är faktauppgifter, diagram och tabeller könsuppdelade?
3. Språket: Finns ord som kvinna, man, flicka, pojke, genus, kön och jämställdhet med i centrala dokument?
4. Analysen: Om orden finns med görs i så fall även konsekvensanalyser eller föreslås förändringar?
5. De som utför budgetarbetet: Hur ser representationen ut av kvinnor och män ut på maktpositioner och inom administrationen när det gäller budgetarbetet?

Granska budgetprocessen:

- Målen
- Statistiken
- Språket
- Analysen
- De som utför budgetarbetet

3: FÖRÄNDRING av budget för att skapa jämställdhet

1. Omfördelning: Behöver resurser flyttas om eller verksamheten förändras för att uppnå reell jämställdhet (jmf jämställdhetspolitiska målen)
2. Förflyttning: Behöver resurser flyttas från ett politikerområde till ett annat för att bättre möta upp kvinnor och mäns behov och prioriteringar?
3. Samarbete: Behöver vi samarbeta med andra offentliga verksamheter och deras budgetar för att se konsekvenserna av våra beslut och prioriteringar och vilka konsekvenser de får för gruppen kvinnor respektive gruppen män?

- **Omfördelning** av resurser/förändring av verksamhetens utformning?
- **Förflyttning** av resurser från ett politiker område till ett annat?
- **Samarbete** med andra budgetar för att se konsekvenserna?

Ambitionen är att jämställdhetsintegration av beslutsprocesserna ska leda till:

- att det ska finnas ett jämställdhetsperspektiv med i politikens mål
- att det ska finnas en beskrivning av politikområdet som inbegriper kvinnor och män, dvs. könsuppdelad statistik
- att det ska finnas ett jämställdhetsperspektiv i det man definieras som ”problem” och vilka av dessa som sedan får resurser
- att det ska finnas en analys av hur insatserna och förslagen medverkar till ökad jämställdhet

Inriktningsmål

1. Jämställdhet ska vara utgångspunkt i verksamhetsutvecklingen och arbetet med jämställdhetsintegrering ska utvecklas och omfatta alla verksamheter.

Uppdrag

Till samtliga nämnder och styrelser

1. att införa jämställdhetsbudgetering i uppdragsplaner/fokusplaner/verksamhetsplaner som ett medel att få bort diskriminering och ojämställdhet
2. att åskådliggöra hur mycket pengar den offentliga budgeten stödjer kvinnors, mäns, flickors och pojkars behov och prioriteringar genom könsuppdelad statistik
3. att skapa intresse för jämställdhetsintegrering genom informationsinsatser

Till kommunstyrelsen

1. att föreslå fullmäktige att anta den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män (CEMR).
2. att skapa ett dialog- och kunskapsforum genom att bjuda in de politiska partierna och fackförbunden för att ta ett gemensamt ansvar för att åstadkomma jämställda löner och arbetsvillkor i kommunen.

5 Hållbarhetsbudget och välfärdsmått

Den gröna visionen om att Uppsala ska vara en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar kommun är viktig för Miljöpartiet de gröna och präglar hela vårt arbete i kommunpolitiken och med våra förtroendevaldas insatser i kommunfullmäktige, nämnder och bolag.

Vad är det övergripande målet för politiken? För Miljöpartiet är det ett rättvist och hållbart samhälle, där människor trivs och kan växa utifrån sina egna förutsättningar, och där vi lever på avkastningen av jordens resurser och inte förstör livsförutsättningarna för kommande generationer.

Den ekonomiska politiken ger ofta intryck av att tillväxt ska vara det övergripande målet. Den ekonomiska utvecklingen har det senaste seklet lyft Sverige från ett fattigt land till ett högteknologiskt välfärdssamhälle. Att enbart mäta ekonomisk tillväxt visar dock bara den formella ekonomins utveckling medan andra faktorer inte tas med i beräkningarna.

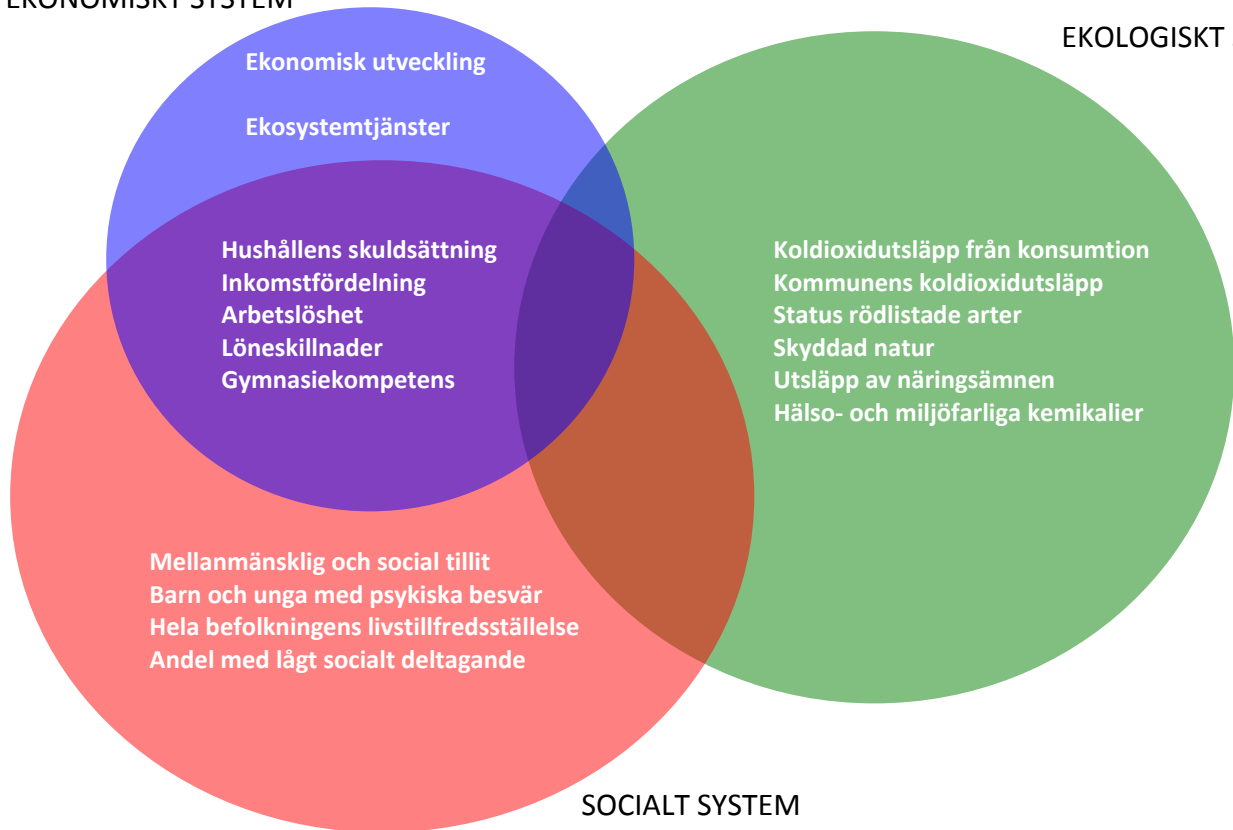
Trots att den ekonomiska utvecklingen fortsatt i positiv riktning under de senaste decennierna så är den självupplevda livstillfredsställelsen för människor i Sverige i stort på samma nivå som för 30 år sedan. Den ekonomiska tillväxten, vår miljöpåverkan och den psykiska ohälsan har däremot ökat kraftigt under samma period. Mer är uppenbarligen inte samma sak som bättre.

Vi gröna driver en politik som är långsiktigt hållbar både ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Uppsala måste bli klimatsmart – en av Sveriges grönaste och mest innovativa kommuner. Det innebär att Uppsala ska utvecklas på sätt där inte fler invånare är ett mål i sig, utan att vi har en planering som innebär att staden, kransorterna och landsbygden utvecklas på ett kvalitativt sätt när invånarantalet växer.

Som indikator på att samhället utvecklas på ett positivt och långsiktigt hållbart sätt kan vi inte använda oss av rådande mått på ekonomisk tillväxt. Miljöpartiet anser att vi behöver utveckla en ekonomisk politik där välfärdsmått och nyckeltal används som komplement. För att nå ett hållbart Uppsala ställs indikatorer på välfärdsutveckling bredvid andra mått som till exempel ökat välbefinnande, utsläpp av växthusgaser, arbetslöshet och social tillit. Miljöpartiet har valt att prioritera tio välfärdsområden med 16 olika indikatorer. Alla dessa indikatorer går att mäta och följa upp lokalt vid sidan av den ekonomiska utvecklingen i kommunen för att säkerställa att vi går mot hållbar utveckling såväl ekologiskt, socialt som ekonomisk.

EKONOMISKT SYSTEM

EKOLOGISKT SYSTEM

VÄLFÄRDSOMRÅDE

INDIKATOR

Sociala

1. Välbefinnande
2. Social sammanhållning

- a. Livstillfredsställelse
- b. Barns och ungdomars psykiska hälsa
- a. Mellanmänsklig tillit
- b. Socialt deltagande

Socioekonomiska

3. Utbildning
4. Jämställdhet
5. Arbetslöshet
6. Ekonomisk utveckling

- Gymnasiekompetens
- Löneskillnader mellan kvinnor och män
- Arbetslöshet
- a. Ekonomisk utveckling
  - b. Inkomstfördelning
  - c. Hushållens skuldsättning
  - d. Ekosystemtjänster

Ekologiska

7. Klimatpåverkan
8. Påverkan på kvävecykeln
9. Biologisk mångfald
10. Hälsa- och miljöfarliga kemikalier

- a. Utsläpp av växthusgaser
- b. Utsläpp av växthusgaser orsakade av konsumtion
- Utsläpp av näringsämnen
- a. Status rödlistade arter
- b. Skyddad natur
- Användningen av hälsa- och miljöfarliga kemikalier

Vilka välfärdsått ska egentligen användas? Att enbart ökande ekonomisk tillväxt är ett dåligt ått på samhällsliga framsteg blir allt mer tydligt.

Här har vi valt ut ett antal indikatorer som vi anser vara viktiga ått. Som sociala indikatorer har vi valt välbefinnande samt social sammanhållning och delaktighet. Som socioekonomiska indikatorer har vi valt utbildning, jämställdhet, arbetslöshet samt ekonomiska förutsättningar. Som ekologiska indikatorer har vi valt klimatpåverkan, påverkan på kvävecykeln, biologisk mångfald samt hälso- och miljöfarliga kemikalier i samhället.

Det finns inga enkla vägar till rätt mätetal och de flesta indikatorer är symboler för någt större. Här har vi valt en uppsättning indikatorer för välfärd och utveckling som alla fungerar som komplement till varandra. Somliga är mer målrelaterade, andra är mer kopplade till medel eller bakomliggande drivkrafter med påverkan på mål och värden vi vill nå och främja.

Att Miljöpartiet väljer flera och inte ett enda ått har flera orsaker. Mot bakgrund av det mångåriga arbetet av experter på området har vi bedömt det som mycket svårt att utveckla ett enda ått som ger tillräckligt med information och vägledning för att vara användbart. Ett sammansatt index kräver inte bara att man vet vad man vill mäta, utan också att man kan väga samman alla ingående faktorer. De mäts ofta i olika enheter, som till exempel kronor, antal människor, utsläppsmängder och procentandelar. Hur värderar man exempelvis miljöfaktorer i förhållande till faktorer som mäter inkomst eller demokrati?

Vi tror också att det behövs ett ökat fokus på att samhället och ekonomin är flerdimensionella. Det är bra för både ekonomin och demokratin att fler får inblick i vad ekonomisk politik handlar om. Med indikatorer som visar olika ekonomiska komponenter och hur de förändras som svar på politik kan den kunskapen öka. Ekonomi omfattar både sociala och ekologiska variabler och en uppdelning är egentligen missvisande. Dessa sociala, ekonomiska och ekologiska indikatorer ger sammantaget ett bredare fokus för välfärd och utveckling i Uppsala och ger oss bättre förutsättningar att bedriva en ekonomisk politik som främjar både människan och miljön.

I ett nationellt perspektiv är arbetslösheten i Uppsala relativt låg, men den drabbar människor olika. De socioekonomiska klyftorna är påtagliga och visar inga tecken på att minska. Under 2010 ökade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd med omkring 100 per månad i Uppsala. Välfärden och hälsan är ojämnt fördelad, någt som också speglas i de olika kommun- och stadsdelarna, där ett område kan ha 4-5 gånger högre arbetslöshet och hälften så stor medelinkomst som ett annat område. Stora klyftor är någt som har negativa konsekvenser inte bara för de människor som är närmast drabbade, utan för hela samhället. Ojämlighet leder till otrygghet. Vi vill skapa vägar till ett mer sammanhållet och solidariskt Uppsala, där varje människa får sitt värde och sin värdighet erkänd.

En viktig del för ett väl fungerande samhälle är tillit, att vi kan lita på varandra och på samhällets institutioner. I ett land, en region eller en stad med hög social tillit är sannolikheten hög för att man också finner en fungerande och stabil demokrati, en hög ekonomisk utvecklingsnivå, en lägre grad av social och ekonomisk ojämlighet och en låg grad av korruption. Människor i ett samhälle med hög grad av social tillit är friskare, mera nöjda med livet och mera positiva vad gäller framtiden. Därför är det oroande att forskning visar på sjunkande tillit bland dem under 30 år.

Det är mot denna bakgrund vi vill lyfta fram kompletterande indikatorer för att följa upp den sociala, ekologiska och ekonomiska utvecklingen i kommunen

Långsiktig hållbarhet

Uppsala kommun:

- ska uppmuntra delaktighet genom att skapa såväl nya som stödjande etablerade mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Genom öppenhet och möjlighet att mötas och diskutera frågor ökar förtroendet för demokratin. Fokus läggs på att öka delaktigheten i samhällslivet.
- ska verka för att fler ska känna sig inkluderande och främjar möjligheten för alla som vill och kan arbeta. Fokus läggs på dem som står utanför arbetsmarknaden eller som av olika anledningar kan ha svårigheter att delta i arbetslivet
- ska verka för att alla människor ska känna trygghet och tillit både i den fysiska och i den sociala miljön - såväl i stadens offentliga rum, som i de verksamheter som kommunen ansvarar för. Trygghet och tillit gäller även kontakter med företrädare för Uppsala kommun. Fokus läggs på att skapa trygghet för utsatta grupper.
- ska bidra till att skapa förutsättningar för att kvinnor och män i Uppsala har samma makt och möjligheter att forma sina liv. Människor som kommer i kontakt med kommunen behandlas på likvärdigt sätt oavsett kön. Fokus läggs på jämställdhetsintegrering av all kommunalt finansierad service samt ett intensifierat jämställdhetsarbete i den egna organisationen,
- ska främja goda levnadsvillkor för medborgarna. Förebyggande insatser ges extra utrymme för att bidra till långsiktigt god hälsa samt stimulerar till goda kostvanor, fysisk aktivitet och förutsättningar för god psykisk hälsa. Tillgänglighet och tillräcklig omfattning på rekreativsmöjligheter säkras. Fokus läggs på att nå dem för vilka hälsan mest behöver förbättras,
- ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av växthusgaser genom förbättrad hushållning med energi, genom hållbart resande och genom att främja ny teknik. Fokus läggs på att underlätta för människor att i sitt vardagsliv och i sin yrkesroll minska miljöbelastningen,
- ska bidra till att skapa förutsättningar för att befintliga företag ska utvecklas och nya etablera sig inom kunskapsintensiva framtidsbranscher samt service- och upplevelsenärings. Kommunen verkar för en väl fungerande miljöanpassat hållbar infrastruktur, serviceinriktad egen verksamhet och snabb och rättssäker myndighetsutövning. Utveckling och marknadsföring av Uppsala sker i nära samverkan med organisationer och näringsliv.

Policy för hållbar utveckling och välfärdsått

Policy för hållbar utveckling är ett verksamhetsövergripande styrverktyg som kommunfullmäktige har antagit. Den ska genomsyra alla kommunens verksamheter och bolag och styra kommunen mot en hållbar utveckling. Den nuvarande policyn är dock allt för översiktlig och full av vackra ord vilket försvårar för nämnderna och styrelserna. Det är nödvändigt att utveckla en ny policy med mer konkreta mål och tydligare uppföljning. Policyn behöver också kombineras med välfärdsått för tydligare mål och bättre uppföljning

Kommunfullmäktiges beslut

Inriktningsmål

1. Välfärdsmått ska ligga till grund för styrningen mot hållbar utveckling.
2. Delaktighet i samhällsutvecklingen och förtroende för demokratin ska öka.
3. Utvecklingen ska vara inriktad mot att fler arbetstillfällen ska skapas i Uppsala. Personer som av olika anledningar inte har möjlighet att bidra med arbete ska ha en meningsfull sysselsättning och livskvalitet.
4. Föreningslivet ska utvecklas i Uppsala.
5. Den sociala och mellanmänniska tilliten ska ligga på en hög nivå i Uppsala.
6. All verksamhet i Uppsala kommun ska sträva efter ökad jämställdhet.
7. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska uppfyllas i Uppsala.
8. Mark ska skyddas för att den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas.
9. Alla uppsalabor ska ha rätt till en god hälsa på lika villkor.
10. Uppsala ska ta sitt ansvar för att hindra klimatförändringen.
11. Uppsala ska ha ett bra företagsklimat som främjar hållbar utveckling.

Uppdrag

Till kommunstyrelsen:

1. att ta fram ett modernt förslag till en ny hållbarhetspolicy och utveckla välfärdsmått
2. att årligen rapportera kommunens utsläpp av växthusgaser och komma med en preliminär rapport vid varje halvårsskifte
3. att komplettera statistiken över Uppsalas utsläpp av växthusgaser med de utsläpp som orsakas av vår konsumtion av varor som tillverkats i andra länder samt långväga resor

6.1 Politisk ledning och gemensam verksamhet

Området behandlar nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, revision och sådan administration som hör till kommunens politiska ledning. Vidare kommunledningskontoret, lokalförsörjning som inte täcks av den interna hyressättningen samt stadsarkivet.

Styrdokument

Bolagsordningar (KF antagna vid olika tillfällen)
Energiplan (KF 2001)
Finanspolicy (KF 2007)
Internationell strategi (KF 2007)
IT-policy (KF 2012)
Kommunikationspolicy (KF 2004)
Kvalitetspolicy (KF 2001)
Minoritetspolicy (KF 2011)
Placeringspolicy för donationsstiftelser (KF 2001)
Policy för samverkan med den ideella sektorn (KF 2006)
Reglemente för styrelser och nämnder (KF senast reviderat 2012)
Upphandlingspolicy (KF 2008)
Ägarpolicy för de kommunala bolagen (KF 2005)

Utvecklingsförutsättningar

Sveriges fjärde stad och landets främsta landsbygdskommun vinner på hållbar utveckling, ekonomiskt trovärdiga lösningar, öppna demokratiska processer och hederlighet. Uppsala kommun ska främja att medborgare, lokala företag och organisationer som vill bidra med idéer som utvecklar Uppsala kan komma till tals och att förslagen tas in i beredning av ärenden inför beslut.

Den gröna visionen är att Uppsala ska vara en ekologiskt, socialt och demokratiskt hållbar kommun som präglar hela Miljöpartiets arbete i kommunpolitiken och med våra förtroendevaldas insatser i kommunfullmäktige, nämnder och bolag.

Ekonomi i balans

Det är viktigt med en kommunal verksamhet som bygger på en ekonomi i balans. Men för att uppnå en ekonomi i balans måste vi också se till att ha en miljö i balans och människor i balans. Ett socialt hållbart Uppsala hänger ihop med ett ekologiskt hållbart och demokratiskt hållbart Uppsala. Trots att kommunens verksamhet redovisat en ekonomi i balans i flera år så kvarstår flera problem med bland annat stadsdelar där de socioekonomiska skillnaderna ökar och där valdeltagandet ligger på en betydligt lägre nivå än i andra stadsdelar. Miljöpartiet föreslår att den ekonomiska politiken kompletteras med välfärdsåtgärder och uppföljningsbara nyckeltal som ger en mer rättvis bild av att Uppsala utvecklas i rätt riktning.

Skattekraftsutvecklingen har inte varit lika positivt det senaste året som tidigare och regeringens förslag till nya regler för skatteutjämningen innebär att Uppsalas samlade intäkter successivt minskar med 110 mnkr jämfört vad som gällt med tidigare regler.

Denna IVE innebär att skatteintäkterna, förutsatt att regeringens förslag om inkomst- och kostnadsutjämningen genomförs, ökar med 2,1 procent, 3,1 procent, 4,2 procent och 4,4 procent

för respektive år i perioden 2014 – 2017. Ökningstakten är lägre än vad som redovisats i tidigare IVE. Det ställer höga krav på ökad kontroll av ekonomihantering, att den oacceptabelt höga nettokostnadsutvecklingen, som den borgerliga majoritetens brist på ekonomiska styrning lett till, bryts.

Ny styrmodell i kommunen

Kommunens organisationsmodell med uppdragsnämnder och produktionsnämnder har nu funnits i drygt tio år. Det blir allt mer tydligt att det behövs en organisation med mer tydlig struktur än den nuvarande som har resulterat i dubbla organisationer både på beställar- och utförarsidan. Kommunen ska ha en organisationsprincip som fungerar för hela kommunen – inte en styrmodell för utbildning, en annan styrmodell för omsorg samt en tredje styrmodell för teknisk förvaltning. Miljöpartiet föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en översyn av kommunens organisation och förslag på en ny organisationsmodell.

Vid sidan av att ta fram en ny styrmodell måste styrningen av kommunen förbättras på några områden genom att olika nämnder och bolag tar mer gemensamt övergripande ansvar. På ett område ser vi behov att ge kommunstyrelsen ett konkret uppdrag, nämligen vad gäller modellen för hyressättning, interhyressystem och ansvarsfrågan inom kommunen gentemot fastighetsbolagen. Det gäller framförallt skolans område, där den ena handen inte verkar veta vad den andra gör när det kommer till planering av lokalbehov.

Samarbete för att utveckla Uppsala

Samarbete med andra aktörer är nödvändigt för att finna goda lösningar som utvecklar kommunen. Kommunen samverkar med kommunerna i länet och landstinget inom flera områden, bland annat kollektivtrafikutveckling överförmyndarverksamhet, räddningstjänst, sociala- och vårdfrågor mm.

Det är viktigt att använda sig av den kompetens som ideella föreningar och organisationer har. Detta ställer krav på den kommunala organisationen att vara öppen, inbjudande och transparent under ett ärendes process från idé till beslut. Samarbetet med Uppsala Universitet och Sveriges lantbruksuniversitet är mycket viktigt då ny kunskap utvecklas inom universiteten, studenterna och forskarna är en brygga mellan vetenskapen, innovationskraften och kommunen.

Uppsalas prisbelönta klimatprotokoll som undertecknats av kommunen tillsammans med företag, myndigheter och organisationer, som initierats av klimatstrategen, är ett exempel på systematiskt arbetssätt hur Uppsala kan nå klimatmålen.

Internationellt samarbete

För att möta förändringar och ta vara på olika utvecklingsmöjligheter arbetar kommunen aktivt såväl internationellt som regionalt. Kommunen har löpande kontakter med vänorter och deltar i internationella samarbeten genom medlemskap i ett antal internationella organisationer och nätverk samt deltagande i en rad EU-stödda projekt.

Regionalt samarbete

De regionala utvecklingsfrågorna får allt större betydelse för Uppsala kommun. När så många människor dagligen reser över kommun- och länsgränser behöver beslut om infrastruktur, kollektivtrafik, kompetensutveckling, miljö, näringsliv och kultur fattas inom ett större geografiskt område och med ett bredare perspektiv.

Dialog mellan invånarna och kommunen och e-förvaltning

En ständig dialog mellan medborgarna och kommunen är ett centralt inslag i den lokala demokratin samtidigt som den utvecklar och förbättrar kommunens verksamhet. Dialogen sker i såväl nya som traditionella kanaler. Det ska vara enkelt för alla medborgare att framföra synpunkter och påverka verksamheterna.

Medborgardialogen är ledstjärna för kommunens närvaro i digitala kanaler, och målet är att markant öka kontakterna i sociala medier. Tyck-till-funktionen på hemsidan utvecklas och ger möjlighet för medborgarna att öppet lämna synpunkter och få inblick i hur deras frågor och förslag hanteras.

I två tredjedelar av Sveriges kommuner ges invånarna möjlighet att göra sina röster hörda genom att lämna medborgarförslag till kommunfullmäktige och nämnder. Uppsala är trots sin engagerade, kunniga och välutbildade befolkning inte en av dessa kommuner. Tyvärr innebär detta att vi som kommun riskerar att gå miste om en mängd potentiella förslag på förbättringar. Att möjliggöra för invånarna att lägga förslag till fullmäktige och nämnder skapar en helt annan dynamik i den lokala politiken och fler idéer prövas. En annan positiv aspekt är att medborgarförslag stärker inflytandet för uppsalabor under 18 år och med utländskt medborgarskap.

Som invånare i Uppsala kommun ska det gå enkelt och snabbt att lämna synpunkter eller ställa frågor till den kommunala förvaltningen. Det ska vara möjligt att ringa ett telefonnummer eller skicka ett e-postmeddelande i kontakten med kommunen. Fler e-tjänster som ger god nytta för uppsalaborna och en väl utvecklad, effektiv e-förvaltning som stödjer kommunens processer, bidrar till detta. Allt fler medborgare kan utföra sina ärenden via kommunens hemsidor. För de grupper som har svårt att hantera elektroniska tjänster ska andra lösningar alltid erbjudas och aldrig vara ett hinder för att få likvärdig kontakt och service.

Den interna kommunikationen är ett viktigt instrument för att utveckla en effektiv förvaltning och ett gott ledarskap.

Öppet stadshus

I samband med den ombyggnation som ska ske av Stadshuset framöver måste vi se till att stadshuset kombinerar ökad säkerhet med en större öppenhet. Stadshuset ska upplevas som uppsalabornas mötesplats. Det ska vara möjligt också för föreningslivet att också kunna boka rum i Stadshuset.

Politikens roll i samhällsutvecklingen måste lyftas fram. Invånarna ska med sina frågor och synpunkter möta en kommunorganisation som är lyssnande och ger snabb respons. Vi vill också främja det med att Stadshuset vid ett antal tillfällen under året har öppet hus då ungdomar har möjlighet att komma och träffa förtroendevalda och partier liksom tjänstepersoner och kommunens verksamheter. Det är viktigt att kunna visa hur politik går från idé till förverkligande eller att som invånare få en bild av hur kommunen arbetar.

Välfärdens kvalitet växer med engagemanget

Det är viktigt med en effektiv verksamhet som ständigt söker nya vägar att förbättras ytterligare. Den tekniska utvecklingen fortsätter alltjämt och det är betydelsefullt såväl miljömässigt som effektivitetsmässigt att vi allt mer övergår till digital distribution av handlingar och att vi uppnår det papperslösa samhället som sedan många år varit ett i det närmaste ouppnåeligt mål.

En variation av utförare är positivt och Miljöpartiet framhåller vikten av intraprenader, personalkooperativ och brukarkooperativ. Även där kommunal drift kombineras med just brukarmedverkan och föreningslivets deltagande måste stärkas och utvecklas, inte avvecklas i en kortsiktig iver att lägga ut all verksamhet på anbud. Kommuninvånarnas och verksamheternas behov är avgörande för vad som ska upphandlas och utvecklas – inte företags egen vilja till att utmana och därmed avgöra vad och på vilket sätt verksamheten ska utvecklas. Den verksamhet som kommunen bedriver ska vara kvalitetssäkrad för att trygga att den utvecklas på rätt sätt för invånarna.

Klimatutmaningen

Klimatförändringen är det största hot som människan har ställts inför och en kraftansträngning behövs. Alla nämnder och bolag ska utveckla kraftfulla klimatmål och arbeta effektivt med att minska kommunens totala utsläpp av växthusgaser. Målet är att ställa om till klimatneutralitet. Klimatprotokollets arbete måste utvecklas med syfte att fler företag, organisationer och uppsalabor också kan bidra med frivilliga åtgärder för att minska klimatpåverkan.

Folkhälsoarbete för hållbar utveckling

En god och jämlik hälsa är en viktig resurs för kommunens invånare och ett viktigt mål för samhället. En god folkhälsa är en förutsättning för hållbar utveckling. För att folkhälsan och folkhälsoinsatserna i kommunen ska kunna mätas ska indikatorer tas fram och de ekonomiska vinster som åstadkoms om folkhälsan förbättras i Uppsala räknas fram.

Kommunen har en viktig uppgift i att skapa goda förutsättningar för invånarna till goda levnadsvanor och därmed en hållbar utveckling för såväl sig själva som kommunen i stort. Målet måste vara en god hälsa för hela befolkningen. De elva folkhälsomålen ska ligga till grund för Uppsala kommuns folkhälsoarbete. Man kan inte slå fast att ökad fysisk aktivitet och goda matvanor skulle vara viktigare än ökat delaktighet och inflytande i samhället. Kommunen har särskilt stort ansvar att verka för barns trygga och goda uppväxtvillkor, ekonomisk och social trygghet och sunda och säkra miljöer. I skolan behöver frågorna om tobak, alkohol och droger prioriteras eftersom skolan har en stor möjlighet att utveckla och påverka ungdomars kunskaper och attityder. Kommunen är en stor arbetsgivare som har ansvar för att arbetsmiljön är god i alla verksamheter. Självklart har också stadsplanering med mer cykelvägar och god, ekologisk och näringsriktig mat i alla offentliga kök stor betydelse för folkhälsan. Det är av stor vikt att möjligheten till spontan aktivitet i närmiljön fortsätter att beaktas i all nybyggnation när staden växer och förtätas.

Parker och grönytor bör finnas i närhet till bostaden och vara lättillgängliga för gående och cyklister. Tillgänglighet och framkomlighet för alla trafikslag är ledord.

För att resultat ska uppnås krävs en målmedvetenhet och kunskap i alla kommunens nämnder och bolag. Folkhälsan är en del av alla nämnders politiska ansvar.

Jämställdhetsarbete och lika rätt

Enligt Hållbarhetspolicyn ska alla nämnder verka för jämställdhet i Uppsala kommun. Fokus ska ligga på jämställdhetsintegrering i kommunal service, kommunalt finansierad service och i den egna organisationen.

Alla nämnder ska verka för att uppsalaborna är jämställda och erbjuds tjänster och service på samma villkor. Fokus läggs på jämställdhetsintegrering av kommunalt finansierad service samt ett intensifierat jämställdhetsarbete i den egna organisationen. Genom att jämställdhetsintegrera

åstadkommer vi ett mer jämställt, långsiktigt och hållbart samhälle ur ett medborgarperspektiv som kan tjäna som förebild för andra.

Uppsala kommun kan visa upp flera goda exempel på hur jämställdhetsintegrering ger resultat. Fritidsgårdarna har fått en mer öppen fritidsmiljö där inte bara fler flickor välkomnas utan även HBTQ-personer. De har börjat prenumerera på och synliggöra fler icke-normativa ungdomstidningar, och går ut på skolorna och tar reda på vad ungdomarna vill ha istället för att köra "det gamla vanliga". Det har visat sig vara enklare för män än för kvinnor att få hjälp med sitt missbruk. För att råda bot på bland annat detta har en ny tjänst tillsatts som uteslutande ska jobba med att hitta dem som har "riskbruk", där vi tror att många kvinnor befinner sig.

För att öka takten i jämställdhetsarbetet måste ett systematiskt arbetssätt användas.

- Utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering till att gälla alla nämnder och bolag.
- Ställ krav om jämställdhet och rätt till heltid i all upphandlad verksamhet.
- Besluta att kommunen i egna verksamheter erbjuder alla deltidsanställda heltid och att fler tillfälligt anställda erbjuds fasta tjänster.
- Genomför årliga lönekartläggningar och inför jämställda löner.
- Inför genusbudgetering i all verksamhet och ta gärna EU:s genusbudget för EU2020 som inspirationskälla.

Miljöpartiet har motionerat om att kommunfullmäktige ska anta den europeiska jämställdhetsdeklarationen (CEMR), vilket vi anser är viktigt för att öka farten i jämställdhetsarbetet.

Miljömässigt och socialt ansvarsfull upphandling ska säkra goda affärer

Kommunen är som upphandlare en mycket viktig aktör i arbetet för ett ekologiskt, socialt och demokratiskt hållbart samhälle. Kommunens inköp från externa leverantörer uppgår idag till sammantaget närmare 5 miljarder kr per år och siffran växer successivt.

Upphandlingarna ska bidra till olika samhällspolitiska mål, som hänsyn till miljö och klimat, hushållning med naturresurser och en socialt ansvarsfull utveckling. Kommunen ska teckna väl fungerande avtal för varor, tjänster och byggtreprenader med hög kvalitet till bra priser.

Offentlig upphandling får inte ha en slagsida mot lagtillämpning. Viktiga aspekter av den goda affären ska inte komma i skymundan.

För att säkerställa att många olika företag kan lämna anbud krävs en väl genomförd upphandling som utformas så att så många som möjligt kan lämna anbud. Små företag kan vara med och lämna anbud när kommunen är öppen för delade upphandlingar. Det är viktigt för att i längden trygga en god och sund konkurrens med många aktörer. Hur kommunen utformar en upphandling är en viktig förutsättning för ett välmående näringslivsklimat där företag, stora som små, kan växa i Uppsala.

Innovationsupphandling kan stärka Uppsalas innovationskraft och stödja framtidens samhällslösningar och affärsidéer. Genom närhet till såväl universitet som näringsliv har Uppsala goda förutsättningar att genomföra framgångsrika innovationsupphandlingar som stärker den offentliga verksamhetens förnyelse, kvalitet i bred bemärkelse och effektivitet.

En ny upphandlingspolicy måste antas och miljökraven i all upphandling måste skärpas, minst till den nivå Miljöstyrrådet rekommenderar. Miljömärkta och rättvisemärkta varor och tjänster måste väljas om så är möjligt. Djurskydds krav ska ställas för all upphandling av allt kött. Det

enklaste sättet att uppnå detta är att i upphandling kräva att allt kött kommunen serverar ska vara ekologiskt, eller åtminstone ställa motsvarande krav som svenskt djurskydd bygger på.

Miljöpartiet anser att Uppsala ska bli en Fair Trade City för att stimulera rättvis handel i än större utsträckning.

Uppföljningen av upphandlingskraven måste säkerställas i all upphandling.

Allmänna val, EU-valet och andra slags val

Supervalåret 2014 innebär att det både kommer att genomföras val till Europaparlamentet och allmänna val till kommun, landsting och riksdag. Vissa samordningsfördelar borde finnas för att ge information och uppmuntran i syfte att få fler uppsalabor att delta i samtliga valen.

Miljöpartiet föreslår att valnämnden får ett ökat bidrag för att verka för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande i kommunens alla geografiska delar. En del av satsningen ska vara att organisera vallokaler på gymnasieskolorna.

När uppsalabor ska rösta i finska, samiska eller andra val ska det vara enkelt att rösta. Vallokaler ska vara centralt placerade och ha generösa öppettider, det ligger i Uppsala kommuns intresse. Valnämnden ska kunna erbjuda utbildning av valförrättare eller annan kompetens om så behövs.

Inriktningsmål

1. Driftskostnader, räntekostnader och avskrivningar för gjorda investeringar ska rymmas i kommunens driftbudget och ekonomin ska vara i balans.
2. Uppsalabornas delaktighet, inflytande och insyn i all skattefinansierad verksamhet ska öka.
3. Formerna för dialog med medborgare och medborgarnas möjlighet att lämna sina förslag ska utvecklas som ett led i att förbättra berednings- och beslutsprocessen.
4. Kommunal service ska vara kvalitetssäkrad genom uppföljning från såväl brukar- som avtalsperspektiv.
5. Den offentliga upphandlingen ska leva upp till höga sociala, etiska och miljömässiga krav. Minst 50 procent av den skattefinansierade konsumtionen av livsmedel ska vara ekologiska och/eller rättvisemärkta livsmedel. Huvuddelen av upphandlade varor och tjänster ska vara miljömässigt hållbart producerade.
6. I enlighet med artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter ska barnens bästa beaktas och redovisas i alla beslut.
7. Moderna och användarvänliga digitala tjänster ska användas för att ge lägre administrativ kostnad och högre service till invånarna.

Uppdrag

Till samtliga nämnder och styrelser:

1. att i upphandling av verksamheter ska krav ställas på att personal har meddelarfrihet och meddelarskydd

Till kommunstyrelsen:

1. att ta fram en ny upphandlingspolicy med krav på rättvis handel, miljö- och djurskydds krav samt innovationsupphandling med syfte att främja ny teknik
2. att Uppsala kommun engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion genom att ansöka om att bli Fair Trade City
3. att avskaffa utmanarrätten
4. att ta fram riktlinjer för ett långsiktigt arbete med sociala investeringar

5. att Uppsala kommun skapar tydliga regler för medarbetare och konsulter som ger dem möjlighet och rättighet att slå larm, dvs. en införa en whistleblower-funktion
6. att lämna förslag på en ny organisationsmodell
7. att renodla modellen för hyressättning, interhyressystem och ansvarsfrågan inom kommunen gentemot bolagen

Till valnämnden:

1. att öka valdeltagandet genom utökad informationsverksamhet samt genom att genomföra förtidsröstning i gymnasieskolor

Övriga beslut:

1. att fastställa finansiella och ekonomiska mål för planperioden i enlighet med **kapitel 4a**
2. att anta inriktningsmål för jämställdhetsbudget i enlighet med **kapitel 4b**
3. att anta inriktningsmål för hållbar utveckling och välfärdsmått enligt **kapitel 5**
4. att anta inriktningsmål och uppdrag för kommunens verksamhetsområden, enligt **kapitel 6**
5. att anta förslag till ägarstyrning av de helägda bolagen enligt **kapitel 8**
6. att anta förslag till direktiv för produktionsstyrelser och produktionsnämnd enligt **kapitel 9**
7. att fastställa utdebiteringen av kommunal inkomstskatt för år 2014 med 20:84 kronor per skattekrona
8. att fastställa kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområdet enligt **bilaga 3**.
9. att fastställa budget och flerårsplan för de gemensamma nämnderna överförmyndarnämnd respektive räddningsnämnd enligt **bilaga 5** respektive **6**
10. att under kommunstyrelsen, i enlighet med förslag från kommunfullmäktiges presidium, budgetera 6 725 tkr till kommunrevisionen
11. att av kommunbidraget till kulturnämnden avser 8 815 tkr stadsarkivet.
12. att anta investeringsbudget för 2014 enligt **kapitel 7**
13. att fastställa resultaträkning för 2014 samt för planperioden enligt **bilaga 1**
14. att fastställa finansförvaltningen enligt **bilaga 2**
15. att fastställa internräntan till 2,5 procent
16. att fastställa kommunfullmäktiges medel för oförutsedda utgifter 2014 till 2 mnkr
17. att fastställa kommunstyrelsens medel för oförutsedda utgifter 2014 till 2 mnkr
18. att bemyndiga kommunstyrelsen att uppta de lån som krävs för budgetens genomförande
19. att bemyndiga respektive nämnd att inom sitt ansvarsområde fastställa sådana avgifter (t ex togtaxa, hamntaxa, taxor inom miljö- och hälsoskyddsområdet) som inte är av större ekonomisk betydelse eller av principiell vikt och av dessa skäl ska fastställas av kommunfullmäktige. Nya avgifter får ej införas utan kommunstyrelsens medgivande
20. att nämnd ska begära igångsättningstillstånd av kommunstyrelsen innan ett investeringsobjekt över 10 miljoner kronor påbörjas

Ägardirektiv:

1. att anta förslag till ägarstyrning av de helägda bolagen enligt **kapitel 8**

Direktiv:

1. att anta förslag till ägarstyrning av de helägda bolagen enligt **kapitel 8**

6.2 Hållbar stadsutveckling, klimat, miljö m.m.

Området omfattar fysisk planering, bostadsförsörjning, turistverksamhet, konsumentverksamhet, gator, vägar, parker, naturvård, friluftsliv, näringsliv, miljö, säkerhet, räddning, beredskap samt civilförsvar. Området innefattar också kommunens verksamhet inom den särskilda kollektivtrafiken som kommunen ansvarar för och som sker i förvaltningsform.

Styrdokument

Barn- och ungdomspolitiska program (KF 2010)
Bostadspolitisk strategi (KF 2010)
Handlingsinriktning för fossilbränslefri kollektivtrafik 2020 (KF 2010)
Handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor (KF 2006)
Klimatutmaningens inriktningsmål (KF 2007)
Miljöprogram (KF 2006)
Naturvårdsprogram (KF 2006)
Näringslivspolicy (KF 2008)
Säkerhetspolicy (KF 1999)
Översiktsplan (KF 2010)

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala välkomnar fler invånare. Nyfödda barn, studenter, flyktingar, forskare och alla andra som vill bo och leva i Uppsala kommun. Uppsala är och ska vara en attraktiv stad där människor trivs och dit verksamheter söker sig. Vi gröna driver en politik som är långsiktigt hållbar både ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Uppsala måste bli klimatsmart – en av Sveriges grönaste och mest innovativa kommuner. Det innebär att Uppsala ska utvecklas på sätt där fler invånare inte är ett mål i sig utan att vi har en planering som innebär att staden, kransorterna och landsbygden utvecklas på ett kvalitativt sätt när invånarantalet växer.

Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad

Uppsala har alla förutsättningar för att bli Sveriges bästa cykelstad, men det krävs stora investeringar och mycket arbete för att nå det målet. För att minska biltrafiken och dess miljöpåverkan är det viktigt att göra alternativen mer attraktiva. Om flera valde att gå eller cykla istället för att ta bilen så skulle det inte bara vara bra för miljön och trängseln i Uppsala, utan också för folkhälsan.

Miljöpartiet föreslår att kommunfullmäktige fastställer det långsiktiga inriktningsmålet att Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad. I det miljöpartistiska budgetförslaget finns resursers avsatta för bättre underhåll av cykelvägar och cykelbanor, informationsinsatser så som digital cykelkarta, förbättrad snöröjning av cykelvägar och införandet av grön våg för cyklister (signalreglering av trafikljus anpassad till cyklisternas hastighet). Miljöpartiet avsätter investeringsmedel för ett stort antal cykelinsatser: anläggande av en naturskön cykelväg längs ån till Ulva, snabbcykelväg, utbyggnad av ett nät av prioriterade cykelvägar (Sunnersta-City/Luthagen, Gränby/Kvarngärdet-City, Flogsta/Stenhagen-City), färgmarkerade cykelkörfält i större korsningar, cykelboxar i signalreglerade korsningar, nya cykelvägar vid skolor samt utbyggnad av cykelpumpar och laddningsstationer för elcyklar. Sammantaget skulle dessa investeringar och den utökade driftbudgeten utgöra ett stort steg mot målet om att Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad.

Det behövs fler cykelparkeringsplatser. En nolltolerans ska gälla mot borttagna cykelparkeringsplatser på kommunal mark. Om en cykelparkeringsplats tas bort måste den ersättas med en ny i dess omedelbara närhet. I Uppsala city måste det dessutom byggas fler användarvänliga cykelparkeringar.

Cyklister ska ha en god trafikmiljö året runt vilket innebär att cykelbanorna måste ges högre prioritet vid snöröjning än i dag.

Trafiksäkerheten för cyklister måste förbättras. Cyklister är ofta utlämnade till att trängas med bilar, bussar och lastbilar i flerfiliga korsningar. Det är en trafikmiljö som är helt oacceptabel. Vi föreslår därför att tydligt markerade cykelfiler införs på de större gatorna i city. I alla korsningar med trafikljus ska så kallade cykelboxar (indragen stopplinje för motorfordon) anläggas och cyklisterna ska ges "förgrönt" ljus vilket dramatiskt ökar trafiksäkerheten för cyklister i korsningar. Genom de mer trafikerade korsningarna ska cykelfälten färgmarkeras för att uppmärksamma bilisterna på att en cykelfil passerar korsningen.

Det är snart 15 år sedan kommunfullmäktige fattade beslut om att bygga ett cykelparkeringsgarage vid resecentrum. Först skulle resecentrum byggas och sedan skulle cykelparkeringsgaraget komma på plats. Miljöpartiet har inte bara avsatt medel för cykelparkeringsgaraget, utan räknar också med att till en del intäktsfinansiera parkeringsplatserna och den service som kommer att erbjudas i anläggningen.

Ibland är vissa välmenande trafikåtgärder direkt negativa för cyklister. Det gäller blå-30-skytningen i bostadsområdena. De vägghinder som sätts ut blir inte alltid snöröjda vintertid, utan blir snarare inbakade i snö- och grushögar. Det gör att cyklisterna tvingas ut i mitten av vägbanan och utsätts för onödiga risker. Det är mycket bättre att vi sätter ner hastigheten till 30 km med gula skyltar i bostadsområdena och på så sätt minskar investeringsbehovet. Som bonus kommer minskade kostnader för snöröjning och trafikskador.

Nytt klimatmål – klimatneutralt Uppsala

För Miljöpartiet är det en självklarhet att klimatfrågan hamnar högst på dagordningen i kommunen. I takt med att vi nås av allt fler alarmerande rapporter om läget för klimatet är det nu dags att höja tempot i klimatarbetet. Miljöpartiet vill därför rikta in klimatarbetet mot ett nytt, tuffare klimatmål. Vår nya målsättning är att göra Uppsala klimatneutralt till 2030. Målet gäller för kommunens verksamhet och dess geografiska område. Miljöpartiet vill att detta klimatmål också ska kombineras med mål för konsumtion räknat på total konsumtion i kommunen.

I Uppsala ska det vara enklare, roligare och billigare att välja det klimatsmarta alternativet. Vi har identifierat fyra områden som är särskilt viktiga för att där vi gör stora klimatsatsningar: byggnader, transporter, energi och grön upphandling.

Transporter

Uppsala behöver stora investeringar i klimatsmarta transporter. Sammantaget ger våra förslag på trafikområdet en moderniserad stad med kraftigt minskade utsläpp. Samtidigt ger större andel resor i kollektivtrafik och på cykel renare luft och en trevligare stad med mer yta till nya bostäder.

Gång-, cykel och kollektivtrafik ska vara de självklara sätten att ta sig till och från arbetet för de flesta. För att hela resan ska kunna göras med något eller med en kombination av dessa färd sätt måste Uppsala planera med ett helhetstänk. När fler reser kollektivt minskar trängseln på våra vägar och gator. Mindre biltrafik minskar utsläppen av koldioxid och luftföroreningar samtidigt som mer utrymme skapas för gående, cyklister och kollektivtrafik.

Planeringen för spårvagnstrafik måste göra framsteg och konkreta beslut måste fattas om investeringsmodeller under det kommande året.

Uppsala behöver stora satsningar på cykeltrafiken, vilket vi beskrivit ovan.

Vi vill inte göra Ärna till en civil flygplats utan driva på för att marken ska användas till att bygga bostäder och göra Ärna till ett miljöteknikprofilområde när Försvarmakten framöver flyttar sin anläggning. Det är uppenbart att Försvarets intressen är så motstående mot möjligheten att bygga ett hållbart Uppsala att diskussionen med staten om en flytt av anläggningen bör initieras. Om Försvarmaktens verksamhet inte tål att kommunen vill anlägga cykelvägar samt planera för vindkraftverk och fossilfria kraftverk så är det hög tid att fundera på vilken aktör som ska bör ge vika.

Sedan 2012 utgör Landstinget i Uppsala län den regionala kollektivtrafikmyndigheten som ansvarar för all regional kollektivtrafik dit även stads- och tätortstrafik räknas. Kommunens samhällsplanering är viktigt underlag för kollektivtrafikplaneringen, och en fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en hållbar ekonomisk utveckling.

För att kollektivtrafiken ska kunna fungera på ett bra sätt och utvecklas krävs ett intensivt samarbete mellan kommunen och landstinget när det gäller planeringen av kollektivtrafiken och kollektivtrafikens infrastruktur. Kommunen behöver därför se över organisationen för att kunna samarbeta med den regionala kollektivtrafikmyndigheten så att bebyggelse, trafik och infrastrukturplaneringen optimeras och stöttar genomförandet av ett högvärdigt kollektivtrafiksystem i den riktning som det har tagits beslut om i ÖP2010.

Kommunen och landstinget ska omedelbart inleda planerande av en spårvagnsutbyggnad i Uppsala.

Energikrav och förnybar energi

För att klara klimatmålet är det nödvändigt att energianvändningen i Uppsalas fastigheter och bostadsbolag minskar. Detta arbete vill vi intensifiera samtidigt som vi också skärper energikraven vid nyproduktion. Alla bostäder som markanvisas i Uppsala ska förbruka högst 45kWh/kvm/år exklusive hushållsel med målet att 2017 uppnå lågenergistandard. Energikraven ska skärpas med inriktning mot plushusstandard, det vill säga hus som producerar energi med hjälp av solceller, solfångare och små vindkraftsverk.

Alla fossila bränslena ska fasas ut från Uppsalas uppvärmningssystem, och all kvarvarande oljeeldning i kommunala fastigheter ska upphöra genom ägardirektiv till fastighetsbolagen. All el som kommunen köper in ska vara miljömärkt och de mest energieffektiva alternativen ska användas vid om- och tillbyggnad.

Vi föreslår också att kommunen investerar i vindkraft för att försörja kommunen med egen grön el till ett förmånligare pris. Uppsala kommun måste även ställa krav på Vattenfall att den fjärrvärme kommunen köper ska vara 100 procent förnybar och därmed fri från såväl kol som torv.

Grön upphandling

Uppsala kommun, som har en stor köpkraft, kan i allt högre grad bli en god förebild i arbetet för hållbar utveckling. Värdet av den offentliga upphandlingen uppskattas i Uppsala till ca 3 miljarder kronor per år.

Grön upphandling är ett miljöpolitiskt verktyg som syftar till att ställa krav på mer miljöanpassade inköpsbeslut i kommunens verksamhet. Grön upphandling är inte bara ett sätt att minska koldioxidutsläppen, det sänker också de offentliga kostnaderna på med i snitt 1 procent. Det visar en analys av effekterna av miljöanpassad offentlig upphandling inom EU som gjorts av Pricewaterhousecoopers.

Resor med flyg har förutsättningar att minska, bland annat genom att tjänsteresor i allt större utsträckning kan ersättas med video- eller telefonkonferenser men också genom att en tydlig resepolicy slår fast att inrikes resor i de flesta fallen ska göras med tåg.

Genom att ställa effektiva miljökrav i våra upphandlingar kan Uppsala kommun skapa incitament för producenter att utveckla miljöanpassade varor och tjänster och därmed bidra till långsiktig hållbar konsumtion och produktion.

Rullande översiktsplanering.

Förändringstakten och krav på flexibilitet i samhället gör att strategiska ställningstaganden kring kommunens fysiska samhällsutveckling och planering ständigt behöver omprövas. Uppsala kommun ska utvecklas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt och med de kvaliteter som lyfts fram i översiktsplan 2010. Den översiktliga planen ska ses som en process med fyraårig omloppstid med ettåriga uppdateringar avseende tillägg och prioriteringar. Den ettåriga uppdateringen planeras in för att så långt möjligt följa IVE-processen. Våren 2014 bör kommunfullmäktige ta ställning till översiktsplanens aktualitet och eventuellt begränsade revideringar. Behovet av mer omfattande revideringar framåt kan sammanfattas i aktualitetsförklaringen. Ett sådant system svarar både mot lagens krav på ställningstagande i kommunfullmäktige om aktualitet varje mandatperiod och på systematisk uppföljning av miljöfrågorna samt behov av successiv anpassning till förändringar i vår omvärld, erfarenheter från pågående arbeten och ny kunskap.

Bostäder

Uppsala måste utvecklas i takt med att Uppsalaborna blir fler. Strategierna är att utveckla ny bebyggelse där det finns och kommer att finnas stark kollektivtrafik. I pendeltågsstationsnära lägen och vid framtida spårvagnshållplatser ska bebyggelsen tillåtas bli tätare och i externa lägen även högre. På detta sätt kan man också spara de gröna kilarna och naturmarkerna mellan stråken. Boende behöver gröna marker och parker. Parker måste planeras in och bekostas av exploateringsintäkter.

Alla människor har rätt till en bostad och en bra boendemiljö. För att uppnå det krävs ett ökat bostadsbyggande, framförallt av hyresrätter där bristen är skriande. Uppsala kommun måste förvärva mark så att man blir en strategisk aktör när nya bostadsområden ska utvecklas, med kommunal service som förskolor, skolor mm. Genom tydliga ägardirektiv till Uppsalahem får vi bostadsbyggande både i staden och kransorterna. Det ska finnas lägenheter och hus för alla delar av livet och för både små och stora hushåll.

Uppsala kommun ska driva en aktiv markpolitik med markförvärv för främst bostäder. Vid markupplåtelse för bostadsändamål ska en del av bostäderna vara hyresrätter. Målet är att minst 30 procent av bostadsbeståndet i Uppsala ska vara hyresrätter, utöver studentbostäderna.

Studenterna är en oerhört viktig och vital del av Uppsalas utveckling. Därför ska plan- och byggnadsnämnden, fastighetsägarnämnden och Uppsalahem tillsammans arbeta fram en plan för byggnation och utökning av antalet studentbostäder. Det behövs också en utveckling av

bostadsmarknaden med fler boendeformer. Att skapa utrymme för unga och studenter på bostadsmarknaden är en förutsättning för att Uppsala ska fortsätta vara en attraktiv stad.

Uppsala ska ligga i framkant vad gäller byggnadsteknik och arkitektur. Det ligger till grund för övergripande gestaltning av byggnader, stadsdelar och torgbildningar och ger arkitekter, boföretag och byggföretag ett viktigt verktyg.

Det behövs samarbeten med andra aktörer i vilka kommunen har en viktig roll att leda arbetet mot en gemensam målbild som kan konkretiseras i kvalitets- och hållbarhetsprogram. Erfarenheterna från arbetet med Östra Sala backe är viktigt i arbetet med andra stadsbyggnadsprojekt för att få fram miljömässigt hållbara stadsdelar. Östra Sala backe har potentialen att bli en hållbar stadsdel sett till byggnation och kollektivtrafik. Motsvarande sätt att arbeta med andra aktörer behöver utvecklas även för områden där kommunen har begränsat eller inget markinnehav.

Cityutveckling med minskad miljö- och hälsopåverkan

Attraktiv stadsmiljö gynnar handeln. Tvärtemot vad en del tycks tro så gynnas inte bara stadsmiljön utan också handeln av att främja andra trafikslag framför bilen. Forskning visar att färre bilar och lägre hastigheter gör städer mer attraktiva.

Det som hotar cityhandeln är knappast förbättrade möjligheter för gångtrafikanter, cyklister och kollektivtrafikresenärer, fler bilfria gator och längre avstånd till bilparkering i city. Det som utgör ett reellt hot är den borgerliga alliansens fortsatta planerande för fler externhandelsområden.

Biltrafiken i City måste minska genom att det blir enklare att välja cykeln, bussen eller att gå. Fler cykelvägar, gågator och på sikt spårvagn behöver planeras. För att minska luftföroreningarna på Kungsgatan kan man begränsa möjligheterna att använda den som genomfartsled för privatbilar. Uppsala behöver även göra en rejäl satsning på parker och träd i stadsmiljön, vilket bidrar till bättre luft.

Uppsala måste få en mer levande stadskärna. Gågatan på Kungsängsgatan kan utökas både genom att Svartbäcksgatan blir gång- och cykelgata mellan St. Olofsgatan och Skolgatan, samt att man undersöker om gågatan på Kungsängsgatan söderut kan förlängas. Östra Ågatan m fl gator bör utvecklas till mer renodlade gång och cykelgator. Servicetrafik ska tillåtas på dessa gator vissa reglerade tider. Fyristorg och St. Erikstorg ska omvandlas från parkeringsytor till levande torgmiljöer.

Trafikens negativa inverkan på luften i centrum ska minska så att tillåtna halter av luftföroreningar inte överskrids. Den kompetens som finns på miljökontoret måste i större utsträckning, genom samarbete nämnder emellan, komma till användning i samhällsplaneringen. Fler mätstationer för luftföroreningar bör införas när det nya luftvårdsprogrammet ska antas.

Hållbar stadsdelsutveckling

Uppsala är en stad i ständig utveckling där nya stadsdelar adderas och integreras kontinuerligt, Eriksberg, Svartbäcken, Salabacke eller Gränby, Gottsunda och Stenhagen.

En gemensam byggsten i dessa stadsdelar är de stora bestånden av flerfamiljshus. Bostäder, som många gånger är i behov av upprustning och energieffektivisering. Detta skapar möjligheter. Genom att sätta de boendes behov i centrum kan upprustningsarbetet skapa både arbetstillfällen och bättre boendekvalitet. Det är något som är särskilt viktigt i de områden som lider av hög arbetslöshet och trångboddhet.

Det är viktigt att kunna känna stolthet över de egna kvarteren. Det är olyckligt att visa av stadsdelarna ofta diskuteras och hanteras på ett sätt som ensidigt fokuserar på problemen. Det har gjort att många områden får ett oförtjänt dåligt rykte. I stadsdelarna går det att se många kreativa initiativ som tyder på att det tvärtom är här, som kommuners utvecklingspotential är som störst. Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för att frigöra den potentialen. Uppsalahem har och tar ett stort ansvar för detta men vi anser att även övriga delar av kommunen behöver samlas för att tillsammans arbeta för att ta tillvara utvecklingspotentialen. Vi satsar därför i vår budget 20 miljoner kronor årligen på stadsdelsutveckling och förnyelse.

Miljöpartiet vill skapa förutsättningar för en bättre och snabbare upprustning som sätter de boendes behov i centrum. Det tjänar alla på. I samband med den nödvändiga upprustningen finns en unik chans att skapa nya jobb för de som bor i stadsdelarna. Runt om i landet finns flera positiva exempel på hur detta kan gå till. I Gårdsten och Hovsjö utbildas arbetslösa och anställs i arbetet med upprustningen. I Botkyrka finns liknande ambitioner för unga arbetslösa vad gäller långsiktig fastighetsskötsel, utomhusskötsel och byggarbete. Det är en viktig social investering som både kommunen och de som får jobb tjänar på. Varje person som går från arbetslöshet till arbete innebär också en stor besparing för staten genom minskade utgifter för t ex a-kassa, sjukförsäkring och Arbetsförmedlingens insatser. Miljöpartiet vill att dessa exempel ska bli fler och att även Uppsala, ska bli ett nationellt föredöme. Vi vill att Uppsala kommun och dess fastighetsbolag ska ställa krav i upphandlingar i dessa områden om att arbetslösa personer från områdena ska anställas i exempelvis byggentreprenaderna.

För att öka boendekvaliteten och skapa förutsättningar för nya jobb vill Miljöpartiet främja näringsliv, samhällsservice, föreningsliv, kulturverksamhet och nya mötesplatser. Detta kan ske genom kommunala insatser ensamt men också tillsammans med statliga myndigheter. Fler restauranger, replokaler och butiker behövs för att bidra till levande stadsdelsmiljöer sju dagar i veckan under både dag och kvällstid.

På sikt anser vi att det ska övervägas om en större andel av kommunens verksamheter kan förläggas till särskilt de stadsdelar som ligger längst från centrala Uppsala. Genom att öka samhällets och näringslivets lokala närvaro ökar tryggheten i områdena. I skapandet av ett starkt lokalsamhälle har kulturen en viktig roll, oavsett om den utövas på biblioteket, genom ideella föreningar eller på andra sätt. Teater, musik och skapande binder samman människor. Vi anser därför att Sävja ska få en sammanhållen mötesplats och att befintlig kulturverksamhet i Gottsunda ska säkras.

Nya bostäder bör anpassas efter behovet bland dem som redan bor i området, till exempel ungdomar som vill flytta hemifrån eller stora familjer som behöver större yta. Detta utesluter inte att bostadsbeståndets mångfald ökar även genom att till exempel studentbostäder byggs. Uppsalahem AB kan här bidra genom att förlägga delar av sina nya studentbostäder till stadsdelar som Gränby, Sävja och Stenhagen.

Landsbygdsutveckling

Uppsala är en av Sveriges största landsbygdskommuner, sett till antalet invånare på landsbygden. Det finns stor kompetens och många outnyttjade hållbara resurser som på landsbygden. Utvecklingen på landsbygden drivs av engagerade människor, föreningar och småföretag, många gånger med den gröna näringen, energikällorna eller besöksnäringen som bas. Det gör att vi reagerar på hur landsbygden ofta framställs i den allmänna debatten. Landsbygden är vare sig ett trevligt museum eller ett tärande område som förväntar sig att bli försörjt av andra. Landsbygden

befolkas av människor med samma strukturella behov som människor i staden; med samma vilja att försörja sig, samma behov av utbildning och rekreation och samma utmaning att få ihop kraven i vardagen.

I såväl stad som land behövs god infrastruktur, bredband och telefoni, kommersiell och kommunal service, utbildad arbetskraft och sund fördelning och god ekonomisk hushållning med samhällets resurser. Men hur detta görs, hur man driver en politik för en positiv utveckling skiljer sig åt mellan stad och land. Därför behövs nya underlag, annan ekonomisk logik och andra ställningstaganden vid den praktiska utformningen av politiken. Vi föreslår att Uppsala kommun tar fram en landsbygdsstrategi tillsammans med utvecklingsgrupper.

För ska landsbygden förbli livskraftig är det viktigt att politiska beslut och politiska förslag tar hänsyn till att staden och landsbygden utvecklas sida vid sida.

När Uppsala fortsätter växa är utvecklingen av kransorterna en viktig pusselbit för att få till stånd en bra och hållbar utveckling. Större hänsyn tas till hur samhällsstrukturen utvecklas, så att vi inte tillåter en utbredning av villamattor i kransorterna som helt förutsätter bilnehav. Från Miljöpartiets sida vill vi satsa extra mycket på att utveckla de orter dit det ska gå bra och spårburen kollektivtrafik, som till exempel Vänge och Vattholma. I flera kransorter ska närvärmeanläggningar också kunna försörja privata fastigheter med fjärrvärme.

Uppsala kommun ska utveckla sitt engagemang i Leader Upplandsbygd genom att fler nämnder och bolag engageras i medfinansiering av projekt inom Leader.

Jordbruksmark måste få ett starkare skydd mot exploatering i Uppsala kommun. Byggnation på värdefull åkermark bör undvikas, särskilt i anslutning till Uppsala stad.

Stad ska inte sättas emot land, stad och land är tvärtom beroende av varandra. Det måste få följer för hur politiken utformas.

Mark- och exploateringsstrategi

När kommunen ger markanvisning ska energikrav som innebär lågenergi-, passivhus- eller plushusstandard alltid ställas.

Det är illa att planeringen med att få förskolor i varje ny stadsdel inte fungerat. Men för att det ska fungera måste kommunen utveckla en tydligare mark- och exploateringsstrategi där förskola ska anläggas i den nybebyggelse som utvecklas. Genom att göra mer långsiktiga investeringar kan också snittkostnaden per elev hållas nere. I strategin för var förskolor ska lokaliseras behöver också hänsyn tas till att många föräldrar reser kollektivt till andra orter för att arbeta. Därför bör förskolor i ett bostadsområde läggas i anslutning till kollektivtrafik eller i färdriktningen mot centrum.

Det behövs en ekonomisk budgetmodell för att arbeta med exploateringsmedlen så att inte det demokratiska underskott som finns idag inte tillåts kvarstå.

Infrastruktur och kommunikationer

För att stärka Uppsalas attraktivitet och roll i regionen samt internationellt är det viktigt att arbeta för att tillsammans med berörda aktörer få till stånd en förbättrad tillgänglighet till Uppsala. Den enskilt viktigaste infrastrukturåtgärden är kapacitetshöjning på Ostkustbanan mot Stockholm som också möjliggör tågstopp i Bergsbrunna. Det skulle betyda stora möjligheter att utveckla Uppsalas sydvästra, sydöstra och östra stadsdelar. Utöver fyrspar söder om Uppsala behövs också en

utbyggnad av Dalabanan för att möjliggöra tågstopp i Vänge och Järlåsa, en helt ny järnvägsänk mellan Enköping och Uppsala.

Planeringen i staden ska i första hand utgå från gång-, cykel- och kollektivtrafikanterna. Uppsala kommun ska skapa förutsättningar för en kraftigt expanderande kollektivtrafik för att uppnå minst ett fördubblat resande och därmed bidra starkt till att minska klimatpåverkan. Prioriterade busskörfält inrättas och signalprioritering ger ett bättre flyt i kollektivtrafiken. Infartsparkeringar upprättas för att minska miljöpåverkan och förbättra luftkvaliteten i innerstaden. Planeringen av nya bilbroar över Fyrisån stoppas, då sådana skulle leda till ökad trafikmängd.

Den särskilda kollektivtrafiken

Behovet av färdtjänst påverkas till stor del av tillgängligheten i kollektivtrafiken. Ambitionen ska därför vara att anpassa kollektivtrafiken så att den kan fungera som ett alternativ till färdtjänst. Goda kommunikationer ska erbjudas alla trafikantgrupper. Kommunen måste verka för att kollektivtrafiken utformas på ett sätt som gör att den är tillgänglig för så många som möjligt.

Arbetet med att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig innebär att både anslutningsvägar och busshållplatser anpassas till de funktionshindrades behov. Färdtjänst och sjukresor ska samordnas och en beställningscentral ska inrättas. Färdtjänsttaxan ska utformas så att den så långt som möjligt harmonierar med kollektivtrafikens taxor.

Fysiska hinder i stadsmiljön och samhället

Möjligheten till delaktighet i samhället handlar till stor del om att kunna röra sig i staden. Den kanske viktigaste tillgänglighetsfrågan för personer med funktionsnedsättningar är fysiska hinder. Olika hinder uppstår beroende på säsong; på sommaren kan cyklar eller uteserveringar skapa tillgänglighetsproblem, på vintrarna är det snöröjning, eller brist på snöröjning, som skapar hinder.

Miljöpartiet höjer ambitionsnivån med en extra satsning på snöröjning. I den nya upphandlingen måste tydligare krav ställas för att resultatet ska förbättras och snöröjningen ska bli mer effektiv.

Natur och miljö

De gröna naturkilar som finns i staden ska i större utsträckning aktivt bevaras och utvecklas. De gröna naturkilarna är liksom allemansrätten och strandskyddet ett omistligt arv som ger Uppsala dess karaktär och attraktivitet.

Vi prioriterar skötsel och god tillgänglighet till Uppsalas friluftsområden. Uppsala kommun ska förvärva kringliggande mark på ett strategiskt sätt för att fler friluftsmarker och naturreservat ska säkras. Med en fritidskarta, utbyggda cykelvägar och kollektivtrafik till friluftsområdena får uppsalaborna närmare till naturen. På så sätt kan parkerna i centrala Uppsala avlastas och upplevelserna för uppsalaborna bli mer kvalitativa.

Krisen för ekosystemen står i skuggan av klimatfrågan, men frågan är minst lika viktig för vår framtid. Vi måste använda de produkter och tjänster naturen ger utan att utarma dem och äventyra ekosystemets kapacitet att ge avkastning i framtiden. Vi måste bevara den biologiska mångfalden på gennivå, artnivå och ekosystemnivå. En tydlig politik där ”grön infrastruktur” som gröna stråk, skyddade naturområden, närnatur som kompletterar parkerna får utvecklas. I kommunen som stort behöver fler värdefulla naturmiljöer och artrika jordbruksmarker skydd mot exploatering eller igenväxt.

Kommunen ska verka för att åtgärdsprogrammen för hotade arter följs. Kommunen ska ta sitt ansvar för att följa EU:s miljökrav om skydd och skötselåtgärder i Art- och habitatdirektivet.

Grönområden är av mångfunktionell betydelse; för rekreation och andra sociala aspekter, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatförbättring, lokal hantering av t.ex. dagvatten och ofta förekommer kulturhistoriska värden i grönområdena. Tillgång till park och natur är av stor betydelse för människors psykiska och fysiska hälsa. Mer eller mindre sammanhängande parker och naturområden bildar en grön infrastruktur. Kommunen ska arbeta med planer för att utöka den gröna infrastrukturen, genom att snarast inrätta naturreservat Årike Fyris och arbeta för att Hammarskog ska skyddas som ett reservat för det rörliga friluftslivet. En natur- och grönstrukturplan arbetas fram, som tar ett helhetsgrepp kring den gröna infrastrukturen i staden, Kommunen måste framföra synpunkter till Länsstyrelsen om att områden med utvidgat strandskydd i kommunen även efter att en ny lag träder i kraft 2014 ska vara skyddade.

Det behövs en tydligare överblick över hur situationen för biologisk mångfald är i Uppsala kommun. Genom att göra en årlig redovisning av aktiviteter som antas påverka den biologiska mångfalden positivt och negativt kommer kommunen få vägledning i hur stads- och samhällsplanering kan utvecklas i samklang med kravet på kommunen att också skydda den biologiska mångfalden.

Arbetet för att värna och utveckla våra vatten kräver samverkan med flera aktörer. Ett övergripande vattenprogram som syftar till att öka fokus på vattenfrågor och tydliggöra mål och prioriteringar tas fram. Uppsala är enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap en av de tre svenska städer med störst översvämningsrisk och där en översvämning skulle få störst konsekvenser. Enligt EU:s direktiv tas riskhanteringsplaner fram för att minimera negativa konsekvenser för stora delar av stadskärnan i händelse av översvämning.

Flera andra kommuner i Mälardalen har under många år arbetat med praktiska åtgärder för att minska transporten av näringsämnen och föroreningar till Mälaren via olika åar. Ett gott exempel är fyra kommuner i Oxunda vattensamverkan som skapat ett 40-tal anläggningar (dammar, våtmarker, översilningsytor) som också blivit intressanta miljöer för både människor och biologisk mångfald. Ett motsvarande arbete behövs i Uppsala.

Samtliga Linnéstigar ska iordningställas och hållas i gott skick. Driftsmedel läggs i budgeten så att Linnéstigarna kan rustas och utvecklas löpande.

Förvaltning och utveckling av kommunens egen skogs- och jordbruksmark bör vara mer långsiktig med längre arrendeavtal med aktiva jordbrukare och krav på ekologiskt jordbruk. Kommunens marker bör skötas på ett naturvårdsanpassat sätt och så att det rörliga friluftslivet gynnas.

Kommunen ska generellt driva på omställning av jordbruk till ekologisk drift genom att vara en miljömedveten inköpare men också genom olika informationsinsatser för att förbättra möjligheterna för näringslivets aktörer och enskilda att agera mer miljöanpassat.

Anläggningar i natur och parker

En attraktiv stad är en aktiv, grön och skön stad. Parker, grönområden och områden för fritid och rekreation ska finnas i kommunens alla delar – i staden, i kransorter och på landsbygden. Grön närnatur ger utrymme för sportande och för den biologiska mångfalden. Ett program för parkernas utveckling ska tas fram större parker planeras när nya bebyggelseområden växer fram.

Lekparker finns i varje stadsdel. Gröna parker i olika storlek planeras in när ny bebyggelse växer fram. God tillgång till parker och andra grönområden är viktigt för folkhälsan och välbefinnandet eftersom det lockar människor till utevistelse. Miljöpartiet föreslår också att en ny parklek utvecklas, med parkleken i Rålambshovsparken i Stockholm som förebild.

Välskötta friluftsområden med god tillgänglighet är också viktiga för välbefinnandet och folkhälsan. Därför måste framförallt stadsnära mark köpas in för att säkra ett rikt friluftsliv och naturreservat för framtidens uppsalabor. Som ett led i denna funktion och för att avlasta centralt belägna parker byggs cykelvägar till friluftsområden och en friluftskarta arbetas fram och uppdateras kontinuerligt.

Näringslivsutveckling

Kommunstyrelsen måste utveckla näringslivsdialogen för att skapa fler gröna jobb och få fler företag inom bland annat miljöteknikområdet i Uppsala kommun.

Dagarbetsmarknaden, de arbetstillfällena som finns på en plats, är också ett värdefullt sätt att mäta företagsklimatet. Vi vill stärka dagarbetsmarknaden i city, i stadsdelarna och i kransorterna.

Många nya jobb kommer till i småföretag. Uppsala har med sina kunskapsintensiva miljöer goda förutsättningar för utveckling av många små företag. Soloföretagare utgör en stor andel av Uppsalas företagare. Kommunstyrelsen ska identifiera målsättningar för hur ensamföretagarna kan ges bättre möjligheter att utvecklas, vilken betydelse de spelar för export av tjänster samt vilken effekt de har på övriga branscher.

Vissa av de delar som Uppsala kommun gör i sitt näringslivsarbete och varumärkesarbete, skulle näringslivet kunna göra bättre själva. Genom att renodla var offentliga medel ska användas och inte, blir Uppsala kommun en mer neutral och därmed starkare aktör. Främjande av branscher och nyföretagande, deltagande i STUNS mm är fortsatt mycket viktigt.

Kvalitet i turism och näringslivsutveckling stärker Uppsalas varumärke liksom att universiteten står sig väl i internationell konkurrens. Alla satsningar ska stämma överens med den profil Uppsala vill ha som seriös universitetsstad.

Besöksnäringen

Turism och besöksnäringen har goda förutsättningar att utvecklas i och runt om Uppsala. Ekoturism, kulturturism och aktivitetsinriktade nöjen som cykling, turer och historisk turism ska utvecklas. Uppsala kommun måste helhjärtat ställa sig bakom att Linnés vetenskapliga gärning, *The Rise of Systematic Biology*, blir världsarv. Som ett från Linnés vetenskapliga arbete finns bevarat i historiska botaniska trädgårdar och insamlingsplatser med unika vetenskapliga värden. Ett tätare kunskapsutbyte ska inledas med Upplandsstiftelsen om hur de naturområden som Uppsala kommun ansvarar för ska bli mer besöksvänliga.

Uppsala har många fina utflyktsmål på cykelavstånd från city. Men det saknas bra cykelvägar. Genom att bygga nya cykelvägar i gröna stråk till populära utflyktsmål skulle vi inte bara få en attraktiv stad för alla som bor här utan även bli en attraktivare turiststad. Ett exempel på en sådan sträcka är cykelvägen till Ulva kvarn längs Fyrisån. Det är en fördel om cykelstråk till fina besöksmål kan utvecklas som slingor eftersom de då passar för träning med rullskidor och inlines, vilket skulle locka hit många motionärer på träningsläger då denna typ av slingor är få i Mellansverige.

Konsumentvägledning

Att hjälpa människor som hamnat på obestånd med skuldrådgivning är en stor vinst för den enskilde, den enskildes familj men även för samhället som tjänar på att överskuldssättningen minskar. Miljöpartiet avsätter 1 mnkr extra i budgetförslaget till skuldsanering och budgetrådgivning. Kommunens arbete med skuldsanering och budgetrådgivning måste bli mer känt bland allmänheten. Information om varor och tjänster samt produkters miljöprestanda ska gå snabbt och enkelt att få tag på via kommunen. Kommunen ska också bli bättre på att ge energi- och avloppsrådgivning åt invånarna för att underlätta klimatsmarta val.

Inriktningsmål

1. Kommunen ska planera för spårvagn och på annat sätt ha en stadsplanering som gynnar kollektivtrafikresandet, bidra till att kollektivtrafikresorna minst fördubblas till år 2020.
2. Uppsalaborna ska medverka i utvecklingen av city, stadsdelar, kransorter och landsbygden.
3. Kommunens fastigheter ska vara miljöanpassade och energieffektiva.
4. I Uppsala kommun ska andelen hyresrätter på bostadsmarknaden vara minst 30 procent samt tillgången på trygghetsbostäder för äldre god.
5. Stadsdelsutvecklingen ska vara långsiktigt hållbar.
6. Uppsala kommun ska ha en stark landsbygdsutveckling där gröna näringen, skolor, service och småföretagande växer.
7. Bevarande och utveckling av biologisk mångfald, naturmiljöer, parker och kulturmiljöer samt utveckling av stadsodling ska vara grunden för en modern stads- och landsbygdsutveckling.
8. Uppsala kommun ska vara en klimatsmart kommun som strävar efter en socialt, ekonomiskt och miljömässig hållbar utveckling.
9. Uppsala ska vara klimatneutralt år 2030.
10. Uppsala ska vara Sveriges främsta cykelstad. Cykeltrafikens andel av resorna ska fördubblas till 2020.
11. Uppsala ska uppfylla kraven i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den allmänna och särskilda kollektivtrafiken ger personer med funktionsnedsättning samt äldre i vår kommun möjlighet att leva ett aktivt och oberoende liv.
12. Uppsalas friluftsområden ska upplevas som tillgängliga och attraktiva.
13. Kommunen ska i sin roll som markägare se till att all jordbruksmark brukas ekologiskt och skogsbruk bedrivs aktivt och naturvårdsanpassat.

Uppdrag

Till kommunstyrelsen:

1. att investera i egen vindkraft för generering av el till kommunens elbehov samt som en del i klimatomställningen
2. att utveckla näringslivsdialogen med inriktning på hur Uppsala kan få fler gröna jobb
3. att vid varje markanvisning ställa krav på att nybyggnation förbrukar max 45 kWh/kvm/år
4. att utarbeta ett bostadspolitiskt program där studentbostäder, bostäder för sociala ändamål och kategoribostäder också innefattas

Till gatu- och samhällsmiljönämnden:

1. att inleda projektet Uppsala-Sveriges bästa cykelstad genom att kraftigt öka antalet cykelparkeringsplatser med säkra och moderna cykelställ, förbättra vinterväghållningen, inrätta en digital cykelkarta med cykelreseplanerarfunktion, markera cykelfiler i stadsmiljön med grön färg samt utveckla cykelvägnätet med en utbyggnad av snabbcykelstråk (till City/Resecentrum från Gottsunda/Sunnersta, Flogsta/Stenhagen/Luthagen, Sävja, Stolvreta, Årsta/Östra och Sala backe/Fålhagen)
2. att bygga cykelparkeringshus vid resecentrum

3. att avbryta planeringen av nya bilbroar i Kungsängsesplanadens förlängning och vid Ultuna
4. att sätta upp elplintar med betalning för laddning av elbilar i flertalet stadsdelar
5. att i samverkan med Uppsala läns landsting upprätta två infartsparkeringar i lägen med bra kollektivtrafik och utarbeta ett system där parkeringsbiljetten också fungerar som bussbiljett
6. att mäta biltrafikflödena och luftkvaliteten på fler platser i innerstaden
7. att inrätta busskörfält och signalprioritering för alla stombusslinjer
8. att stänga av Kungsgatan för genomfartstrafik för personbilar
9. att utveckla nya parker i underförsörjda stadsdelar
10. att ta fram en grönstrukturplan
11. att sammanställa ett åtgärdsprogram för hotade arter i kommunen
12. att i samverkan med länsstyrelsen få till stånd ett stopp på licensjakten på skyddade rovdjur i Uppsala kommun

Till gatu- och samhällsmiljönämnden och Uppsala Parkerings AB:

1. att med parkeringsstrategin för Uppsala stad som grund vidta sådana åtgärder så att gatuparkeringen minskas

Till plan- och byggnadsnämnden:

1. att sänka parkeringsnormen i Uppsala stad
2. att inrätta Årike Fyris och Hammarskogs naturreservat
3. att se till att hänsyn tas så att de unika kulturhistoriska och vetenskapliga värden i Uppsala kommun som är aktuella i nomineringen av Linnés världsarv "The Rise of Systematic Biology" inte hotas

Till samtliga nämnder

1. att i all upphandling ställa krav på att utesluta material eller varor med kemikalier som har välkända negativa effekter på både människors hälsa och miljön i syfte att uppnå miljömålet "En giftfri miljö"

6.3 Kultur, idrott och fritid

Området omfattar allmän kultur- och fritidsverksamhet. Här ingår teater-, musik-, konst- och museiverksamhet, bibliotek, kulturarvsfrågor, fritids- och friluftsanläggningar, fritidsgårdar, bad- och sportanläggningar. Dessutom ingår stöd till föreningslivet, studieorganisationer, olika evenemang, musik- och idrottsskolor samt stöd till det fria kulturlivet.

Styrdokument

Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2010)

Fritidspolitiskt program (KF 2006)

Kulturpolitiskt program (KF 2005)

Utvecklingsförutsättningar

En aktiv och inspirerande fritid är viktig för att människor ska må bra, trivas i Uppsala. Aktivitet kan vara rörelse, sport och motion, men aktivitet kan också handla om engagemang för en sak eller i en förening. Även kultur är en viktig fritidssysselsättning som bidrar till folkhälsa och livskvalitet men också ett strategiskt viktigt område för stadens utveckling.

Meningsfull fritid för barn och unga

Demokratiutveckling sker i stor utsträckning i föreningslivet. Ungdomars fritidssysselsättning är viktig för deras utveckling som individ och ger ökade chanser till en bättre och rikare framtid.

Barn och unga behöver mötesplatser och fritidsgårdarna är viktiga nav i de delar av kommunen där de finns. Det är viktigt att kunna erbjuda fritidsgårdar i alla delar av kommunen och det är speciellt viktigt att anpassa verksamheten på ett sätt som får tjejer att känna sig lika lockade och välkomna som killar. Det finns ett behov av att utöka fritidsklubbar i flera stadsdelar och kransorter. Miljöpartiet föreslår en satsning från 2013 på fyra nya fritidsklubbar.

Barns och vuxnas uppväxt- och levnadsvillkor skiljer sig mellan Uppsalas olika stadsdelar. Vi har ett segregerat boende och ojämlika förutsättningar till deltagande i fritidsaktiviteter för barn och unga. En ökad satsning på barn- och ungdomsaktiviteter genomförs i de delar av kommunen där behoven är störst. Aktiviteter leder ofta till ett ökat engagemang för och deltagande i samhällsutvecklingen.

Ungdomar som inte är med i en förening kan istället utveckla nätverk och kompisgäng som sysslar med fritids- och kulturaktiviteter som är spontana, kreativa och inte behöver vuxna ledare. Det behövs en kartläggning och prioritering av den organiserade och spontana idrottens behov av anläggningar. Ibland behövs också snabba beslut och åtgärder för att ta tillvara spontana initiativ från barn och unga. Därför behöver idrotts- och fritidsnämnden utrymme att agera för detta.

På lika villkor

Ideella idrottsföreningar gör stora insatser och är en viktig del i Uppsala kommuns fritidsutbud. Genom att koppla kommunens föreningsbidrag till föreningars arbete med rent spel, jämställdhet, HBTQ, integration och mångfald samt möjlighet för personer med funktionsnedsättning att delta i föreningarnas aktiviteter vill vi få fler att känna sig hemma i idrotten. Miljöpartiet föreslår att idrotts- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur föreningsbidragen kan differentieras så att de på ett kraftfullare sätt premierar hållbar utveckling

med avseende på delaktighet, jämställdhet, klimat, jämlikhet, HBTQ, gränsöverskridande metodik mm.

Vårt mål är även att alla stadsdelar och kommundelar ska erbjuda deltagande i idrottsaktiviteter på lika villkor. Vi tycker även att alla ska ha rätt att delta i olika former av kultur och andra fritidsaktiviteter.

KFUM:s sommaraktiviteter i Alnäs är föredömligt och måste få säkerställda resurser för fortsatt utveckling.

Badplatser

Vi satsar på att rusta badplatser, skapa fler naturbad och öka tillgängligheten till dem. Cykelvägar och badbussar och ”badplatsmarkerade busslinjer” till badplatser och badhus ger ökad tillgänglighet och minskade parkeringsproblem. Miljöpartiet vill att ett nytt naturbad anläggs i Gränby.

Aktiva seniorer

I Uppsala ska det finnas goda möjligheter att leva ett aktivt liv som senior. Ett brett utbud av föreningsaktiviteter, kulturverksamhet och nöjen skapar förutsättningar för seniorer att odla sina intressen och vara aktiva och friska långt upp i åldrarna. I samverkan med föreningar och organisationer ska kommunen genomföra informationsinsatser för att berätta om det utbud som finns – allt från musik, kultur, idrott och motion samt föreningsliv. Föreningsbidragen för seniorverksamhet i syfte att stimulera till deltagande i olika verksamheter utvecklas.

GCI-vägar (gång, cykel och inlines-vägar) och motionsslingor

Gång- och cykelvägar används ofta av motionärer och idrottare av olika slag. Det kan vara löpning, inlines, rullskidor mm. Därför vill vi skapa en längre slinga av befintliga gång- och cykelvägar som knyts ihop så att onödiga stopp undviks och att korsningar med annan trafik görs säkra. Vi vill även knyta ihop stadens alla motionsslingor genom tydlig skyltning för att underlätta för alla joggare som vill springa lite längre sträckor. Dessa åtgärder skulle på ett enkelt sätt öka attraktiviteten av det vi redan har och inspirera fler till fysisk aktivitet.

Skidspår och skridskobanor

Skidåkning och skridskoåkning är populära vintersporter i Uppsala. Preparering av skidspår och skridskobanor är billigt, enkelt och når väldigt många människor som annars inte motionerar. Det är därför viktigt att idrotts- och fritidsnämnden har en flexibel inriktning med syfte att få fler uppsalabor i rörelse och bidra till en bättre folkhälsa. Exempelvis ska fler möjligheter till rundbanor skapas på Ekoln i anslutning till Vikingabanan.

Idrotten och föreningslivet

Motion och idrott på lika villkor för alla åldrar och alla nivåer är vår viktigaste idrottspolitiska utgångspunkt. Miljöpartiet vill att så många som möjligt ska komma i rörelse. Uppsala behöver utveckla flera nya slags anläggningar som ger möjligheter till olika aktiviteter för såväl föreningar som för icke föreningsaktiva personer och grupper.

Antalet föreningar och föreningsaktiva som söker ekonomiskt stöd ökar i Uppsala. Det är jättebra eftersom ideella föreningar är något av det bästa vi har när det gäller att främja folkhälsa och livskvalitet. Miljöpartiet tillför därför mer pengar till ideella föreningar så att stödet per förening/medlem inte ska urholkas när fler ska dela på kakan.

Med en starkt utvecklad ungdoms- och breddidrott kommer också eliten växa fram. Vi arbetar för att Uppsala ska bli en attraktiv plats för nationella och internationella mästerskap.

Föreningslivets behov av lokaler och idrottsanläggningar ökar och måste tillgodoses.

Kultur- och idrottsstaden Uppsala behöver strategier

Uppsala har potential att bli en starkare kultur- och idrottsstad. Vi vill skapa mycket goda förutsättningar för många människor att delta i idrotten och kulturen. Vi vill satsa på barnen, ungdomarna och på bredden. Men elitidrottarna och de professionella utövarna inom kultursektorn behöver också ha goda villkor. Man måste ha en balans i de satsningar som kommunen gör. Att lägga oerhört stora resurser på en arena för ishockey kanske gör att de resurser som behövs till att rusta ishallarna runt om i kommunen där knattelagen tränar inte räcker till?

Vi har ett ansvar att först och främst värna och stärka ungdomsidrotten, breddidrotten och folkhälsan. Kommunen måste satsa på att rusta upp och utveckla våra befintliga anläggningarna som Fyrishov, Gränby ishall och Studenternas, samt alla mindre sportanläggningar. Det är viktigt med en seriös och grundlig process för att ta fram en strategi och bra beslutsunderlag om anläggningarnas utveckling, verksamhet, finansiering och långsiktig ekonomi samt behovsinventering för att främja idrottens möjligheter i Uppsala.

Miljöpartiet är kritiskt till planerna på Uppsala Arena och föreslår att projektet avbryts. Uppsala Arena riskerar att bli ytterligare en i raden av landets arenor som är överdimensionerade och byggt på osäker finansiering och där det finns juridiska frågor kvar att besvara. I flera kommuner utgör arenasatsningar ett svart hål i kommunernas budgetar för många år framåt vilket undergräver möjligheterna till satsningar för att stärka breddidrottens förutsättningar. Uppsala Arena bygger på ett avtal med stora risker och med en ekonomisk insats från kommunens sida som är oproportionellt stor sett till vilken utsträckning kommunen kommer att kunna nyttja arenan.

Paralleller går att dra inom kulturens område. Var vårt konstmuseum i framtiden ska ligga är en aktuell och angelägen fråga att utreda. För att fatta kloka beslut behövs utredning och ekonomisk analys av fler tänkbara alternativ än Slottet. Det finns drömmar om enormt kostsamma lösningar som inte kommunen, utan någon annan, måste finansiera driften av om det kommer att byggas. Vi menar att sådan drömslottsplanering inte ska förekomma i landets fjärde största stad. Uppsala kommun och region skiljer sig delvis från andra områden i Sverige där näringslivet har en större delaktighet i egen finansiering av kultur- och idrottsarenor.

Ombyggnation och utveckling av kommunens egna arenor Fyrishov och Studenternas måste prioriteras. Det är inte lämpligt att kommunens arenor får kortsiktiga och sämre villkor än de avtalsmässiga förhållanden kommunen gör med privata aktörer. Det finns en borgerlig idé om att bilparkeringsavgifter ska finansiera driften av nybyggda arenor. Om detta skulle vara fallet visar det att en ökning av biltrafiken och utsläppen av växthusgaser skulle vara utgångspunkten för majoritetens arenastrategi. Kommunen måste ställa höga energikrav på alla nya idrottsanläggningar.

Miljöpartiet föreslår att de nämnder som har ett ansvar får i uppdrag att ta fram ett nytt idrotts- och fritidspolitiskt program.

Kulturen i Uppsala

Kultur ger var och en en möjlighet till deltagande och skapande samtidigt som den ger nya insikter och kunskaper. Genom litteratur, teater, konst, film med mera får vi tillgång till andra människors livshistoria, innersta tankar och får upplevelser som våra liv inte skulle räckta till för. Kultur gör oss mer empatiska och underlättar för oss att fatta demokratiska beslut.

Som framgår av kulturkontorets medborgarenkät så är det för de allra flesta invånare i staden viktigt att Uppsala har en stark kulturell profil.

Kulturen ska vara tillgänglig för såväl Uppsalabor som turister. Den fria entrén på Biotopia är viktig för verksamheten och har bidragit till de höga besöksiffrorna. Fri entré bör även införas på Uppsala konstmuseum och Bror Hjorths Hus och en utredning om kostnaderna för detta genomförs.

Musiken är en viktig del av det kulturella Uppsala. Ett starkt musikliv är även av stor vikt för stadens framtida utveckling. Den enskilt viktigaste förändring som på senare år tillkommit inom musiklivet står Uppsala Konsert & Kongress för. UKK står för en hög musikalisk kvalitet men också en bredd i repertoaren. Att hitta former för att trygga UKK:s långsiktiga utveckling och potential är angeläget – en större utnyttjandegrad av lokaler i UKK skulle motivera en hög insats i verksamheten från kommunens sida.

Avgörande för att stärka Uppsala musik och kulturprofil, precis enligt de önskemål uppsalaborna angett i kulturkontorets medborgarenkät, är att stötta det fria föreningslivet och fler enskilda musiker och arrangörer (och föreningar), som utför en stor del av musiken. Att ge dessa, både professionella och amatörer, plattformar att utveckla Uppsalas musikprofil är av stor betydelse.

Stadsteaterns roll som kulturinstitution ska vara stark, liksom Uppsala Konsert och Kongress och Reginateatern. De fria grupperna och studieförbunden är viktiga för Uppsalabornas tillgänglighet till kultur.

Studieförbundens viktiga verksamhet kan inte nog betonas. Kreativiteten hos majoriteten är stor när de talar om nedskärningar i stödet till studieförbunden. Det är helt oacceptabelt. Folkbildningen kompletterar skola och utbildning och skapar meningsfull sysselsättning, bildning och leder ibland till jobb och företagande. Dess betydelse ska inte förringas. En av folkbildningens styrka är dess frihetsgrader och snabba anpassning till det intresse och den förmåga enskilda deltagare har – med en allt för hårdhänt styrning och stor klåfingrighet från kommunens sida, kan denna förmåga hos studieförbunden stukas. Uppföljning av studieförbundens verksamhet ska redovisas årligen.

Genom att erbjuda unga nytexaminerade konstnärer ateljéer i kommunala lokaler till ett subventionerat pris de tre första åren de är verksamma kommer fler konstnärer igång med sin yrkeskarriär. Man kan till exempel använda lokaler i skolor som tillfälligt har överskott av lokaler. Också möjligheterna att subventionera ateljéer för verksamma konstnärer ska ses över.

Uppsala kortfilmsfestival stärker Uppsalas profil som en internationellt intressant kulturstad.

Musikskolan breddas och blir kulturskola

Kommunala musikskolan är en skola på fritiden för barn och ungdomar i Uppsala, men det är också en av våra viktiga kulturinstitutioner.

Det är viktigt att breddningen av musikskolan utgår ifrån att först, korta köerna, stärka musiken och sedan utveckla verksamheten med inriktning mot bild, dans och drama. Här skulle en kulturskola inte konkurrera mot befintlig verksamhet, utan komplettera den eftersom barn- och ungdomar i hela kommunen kan nås. Att få in lärare med olika pedagogisk inriktning berikar verksamheten.

Musikskolan har intressanta projekt för att nå barn och ungdomar som annars kanske inte skulle ha valt musikskolan. Ett sådant är brass-lek i Stenhagen, där barnen får spela althorn i grupp gratis i två terminer för att sedan för en subventionerad kostnad kunna fortsätta med instrumentet. Fler väljer ett ovanligt instrument och vi når fler barn i stadsdelen. Denna typ av projekt borde drivas i fler av de yttre stadsdelarna och i kransorterna. Särskilt studiemotiverade elever på kommunala musikskolan ska också kunna få undantag att spela fler instrument.

Bibliotek och kultur- och bildningscenter

Biblioteken ska vara levande mötesplatser för alla. Biblioteken utgör mötesplatser och skapar förutsättningar för ett demokratiskt samhälle med tillgång till information, fakta och kulturupplevelser för alla. Kommunens satsningar på det litterära Uppsala möter uppsalaborna mest i kommunens olika bibliotek. De som har långt till närmaste bibliotek ska ha tillgång till bokbuss.

Skolbibliotekens roll är också mycket viktig både vad gäller den totala utlåningen av böcker och för att skapa ett intresse för läsning hos unga. När nu skollagen kräver att alla skolor ska ha tillgång till bibliotek, vill vi trycka på att kommunen kan lyfta värdet av att alla skolor har en egen bibliotekarie. Bibliotekarien har inte enbart en funktion med utlåning, utan hon/han har också ett stort värde för att eleverna lär sig söka information i databaser, att eleverna får kunskaper i källkritik, att skapa ett intresse för läsning och hjälpa till att hitta litteratur som behövs i undervisningen i alla olika ämnen.

Framtida stadsdelar och kransorter ska vara ”levande” tätortscentrum med kulturcentrum, skola, parker, bibliotek och samhällsnyttiga lokaler som kan användas kvällstid.

Inriktningsmål

1. Det kommunala idrotts-, kultur- och fritidsutbudet ska rikta sig till och vara tillgängligt för alla.
2. Barn- och ungdomar ska behandlas jämlikt och jämställt vid fördelning lokaler för fritids- och idrottsaktiviteter.
3. Uppsala ska som idrottskommun ha en stark ungdomsverksamhet, bra utbildningsmöjligheter för idrottare, stor bredd och vass elit.
4. Handikappidrotten ska utvecklas och uppmärksammas.
5. De kulturella uttrycken ska öka i offentliga miljöer, de kommersiella uttrycken ska begränsas i offentliga miljöer.
6. Det litterära Uppsala ska stå upp för det fria ordet, för litteraturen, bibliotekarierna, poetry slam-artisterna och författarna.
7. Fritidsgårdar och fritidsklubbar ska finnas tillgängliga för alla barn och ungdomar.

Uppdrag

Till idrotts- och fritidsnämnden, barn- och ungdomsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden och kollektivtrafiknämnden

1. att ta fram ett nytt idrotts- och fritidspolitiskt program.

Till idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden:

1. att uppdra till idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden att knyta ihop en slinga av befintliga gång- och cykelvägar i kommunen för att göra dem trafiksäkra och lättframkomliga för olika typer av motionsaktiviteter, som cykling, inlines, rullskidor mm
2. att ta fram ett förslag på cykelturistslingor som sträcker sig från city och ut på landsbygden och passerar attraktiva utflyktsmål
3. att öka beredskapen och upprätthålla ökad kvalitet, tillgång på och information om skidspår och skridskobanor på naturis
4. att utreda hur föreningsbidragen kan differentieras så att de på ett kraftfullare sätt premierar hållbar utveckling och klimat

Till kulturnämnden:

1. att utreda kostnaderna för gratis entré på Bror Hjorths Hus och Konstmuseet, samt utarbeta förslag om hur verksamheterna kan utvecklas när publiktillströmningen ökar.
2. att utreda alternativa möjligheter till Slottet vad beträffar lokaler, ekonomi och läge för "Nya rum för konsten".
3. att utreda hur av kommunen subventionerade ateljéer för nyutexaminerade konstnärer ska tillskapas och i förlängningen även för nu yrkesverksamma konstnärer

Till barn- och ungdomsnämnden:

1. att motverka den sociala snedrekryteringen till kommunala musikskolan genom projekt i flera stadsdelar och även i kransorter där en grupp elever erbjuds pröva spela ett instrument under två terminer utan kostnad
2. att påbörja utvecklingsarbetet av en kulturskola i samverkan med det lokala kulturlivet utan att minska omfattningen av musikundervisning.
3. att utveckla nya fritidsklubbar

Till gatu- och samhällsmiljönämnden:

1. att i samverkan med landstinget erbjuda kostnadsfria resor för skolbarn alla tider till natur- och kulturaktiviteter även inom högtrafiktid.
2. att förbättra badmöjligheter och skapa utrymmen för spontanidrott
3. att utveckla en parklek, samt satsa på fler lekplatser

6.4 Pedagogisk verksamhet

Verksamhetsområdet omfattar förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, fritidshem, fritidsklubb, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Styrdokument

Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2010)

Uppsala behöver en ny skolpolitik

Uppsala behöver en ny skolpolitik som ger lärarna tid att möta varje elev.

Miljöpartiet vill ge alla elever en ärlig chans att klara skolan, ge lärarna bättre arbetsvillkor och högre lön samt ge skolan arbetsro. De resurser vi avsätter i IVE ska genom bättre ekonomisk styrning gå till skolans viktiga verksamhet och inte försvinna i krånglig administration eller andra onyttigheter på vägen dit.

Alla barn har rätt till en ärlig chans i skolan. För att barn ska utvecklas utifrån sina förutsättningar behöver de tid med kunniga och engagerade lärare. Internationella studier pekar på just detta: behovet av bra lärare som har tid för alla sina elever. Det är mycket viktigare än fler nationella prov eller tidigare betyg.

Undervisningen ska ha en global utgångspunkt och ta hänsyn till elevernas erfarenheter och språk. Skolan ska främja likabehandling och arbeta mot mobbning. För att alla elever ska få en ärlig chans måste även fritidshemmen utvecklas.

Utvecklingen av olika friskolor har lett till ökad mångfald och möjlighet för elever att välja en utbildning som passar dem. Det fria skolvalet ska inte bygga på att det finns bra och dåliga skolor. Det krävs i stället satsningar på lärarna. Varje elev måste få tid med sin lärare och möjlighet att uppnå kunskapsmålen. Det ska gälla alla skolor

Höjda lärarlöner och kompetensutveckling är viktigt för att öka läraryrkets attraktivitet och därmed för en bättre skola. Samtidigt behöver skolan en mångfald av pedagoger och kompetenser.

När grupper växer, specialpedagoger blir färre, skolbibliotekets bibliotekarier tvingas till deltid och elevhälsan inte fyller det behov som finns så blir vardagen i klassrummet tyngre. Mot denna utveckling ställer Miljöpartiet en politik som låter lärare vara lärare: mer tid till eleverna och minskad administration. Rektorer ska ges goda förutsättningar att stödja lärarna och leda skolans utveckling. Med hjälp av en balanserad sammansatt styrelse sker detta mer modernt och effektivt.

Elever i skolan tvingas allt tidigare göra val som följer med dem genom livet. Därför är det viktigt att det finns platser på komvux eller folkhögskola för den som vill ta ett nytt steg i livet.

Lösningen på skolans utmaningar ligger inte i ännu fler reformer – utan i arbetsro och mer tillit till lärarna. Miljöpartiet litar på lärarna. Det är i kommunerna vi behöver säkerställa att det finns en resursbas för att anställa tillräckligt med lärare och för att värdera dem med en bra lön.

Lärarnas status och utveckling

Miljöpartiet gör en lärarlönesatsning som omfattar 30 mnkr 2014. Utöver detta kommer Uppsala kommun kunna få runt 9 mnkr i ökat stöd från staten för karriärtjänster. Dessa medel ligger inte i budgeten, men får inte glömmas bort. 10 mnkr tillförs barn- och ungdomsnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för att öka löneuppräknings med 0,5 procent. Denna uppräknings kommer också friskolorna till godo. För att Friskolorna ska få en tydlig signal om att medlen är tänkta att användas till lärarnas löner föreslår vi att kommunstyrelsen tar initiativ till ett intentionsavtal med friskolorna i Uppsala om att dessa extra medel riktas mot lärarlönehöjningar. Miljöpartiet ger också Styrelsen för vård och bilning ett direktiv att använda 20 mnkr ytterligare till höjda lärarlöner eller bättre arbetsvillkor. Dessa medel frigörs till nämnden genom att utdelningen till finansförvaltningen från produktionsnämnden minskar med 20 mnkr. Dessa medel avsätts alltså enbart till kommunens lärare. Friskolorna kan göra samma insats genom att ta medel från sin vinst och använda till höjda lärarlöner.

Satsningen på forskande lärare är också något som främjar lärarnas status.

Uppsala kommun ska arbeta aktivt med lokala avtal för fortbildningsinsatser och löneutveckling för lärare. Behovet är så stort att både centrala och lokala avtal kommer att behövas för att snabbare rätta till de felaktiga lönenivåer som lärarkollektivet har.

Utvecklingen av lärarlönerna är ett allmänintresse, eftersom att det handlar om att skolan behöver fler och duktiga lärare för att ge barn och ungdomar en god utbildning. I dag sker en lärarflykt och lärarhögskolorna har inte tillräckligt med sökande elever inom alla områden.

En bred överenskommelse behöver göras mellan partierna i Uppsala om en långsiktig plan för att successivt höja lärarlönerna.

Introduktionsåret för nyutexaminerade lärare

Enligt den nya skollagen ska alla lärare vara behöriga och legitimerade för att få en anställning och kunna undervisa. För att klara en övergång behövs en medveten satsning på fortbildning. Miljöpartiet anser att nyexaminerade lärare ska erbjudas en traineeprogram, motsvarande läkarnas AT-tjänstgöring, på en kommunal skola med mål att få en lärarlegitimation. I introduktionsprogrammet ska det finnas en mentor. Det är ett problem att staten genomför stora reformer på skolans område, utan att bidra med kostnaderna för reformerna. Som jämförelse kan ju nämnas just AT-läkarna som staten betalar för och har ett gemensamt upplägg för. Så länge staten inte tar sitt ansvar anser vi att Uppsala som en av Sveriges främsta utbildningsstäder ska visa att vi tar ansvar för att bedriva skolverksamhet inom lagens ramar.

Förskola

Uppsala är en av de kommuner i landet som har lägst personaltäthet i förskolan. Fler förskoleplatser behövs för att nå Skolverkets rekommenderade nivåer. Det ska fastställas ett mål är att småbarnsgrupper, 1-3-åringar i förskolan inte ska överstiga 12-14 barn och att grupper med 3-5-åringar inte ska överstiga 16-18 barn.

Den mångfald av olika pedagogiska inriktningar som finns inom förskolan måste värnas.

Forskning visar att förskolan fyller en särskilt viktig roll för barn som kommer från mer missgynnade hemmiljöer. Förutom trygghet och sammanhang övas också färdigheter i förskolan som underlättar för barnet när det är dags att börja skolan. Det finns därför många skäl att utveckla möjligheten för barn, vars föräldrar är föräldralediga eller arbetslösa, att kunna delta i

förskoleverksamheten. Uppsalas förskola ska vara planerad så att den fungerar även för de yrkesarbetande föräldrar som är ensamstående eller har arbetstider utanför kontorstid.

Förskolan ska kunna tillmötesgå olika familjers behov, med flexibla öppettider och möjlighet till förskoleverksamhet även på natten och helgerna.

För att öka möjligheten att ta emot fler barn i förskolan behöver Uppsala kommun planera för fler förskolor. Det ska finnas en tumregel om att i varje nytt bostadskvarter som byggs måste också en förskola anläggas. Den brist av förskolor som finns i city och vissa stadsdelar måste byggas bort. Miljöpartiet ifrågasätter en stadsplanering som innebär att en stor mängd förskolepaviljonger byggs i parker och stadnära naturområden. Det är en stadsbyggnadspolitik som bygger på kortsiktigt tänkande. Kommunen har ett långsiktigt behov av förskolor och ska planera för att förskolelokaler byggs så att det är klimatsmart, miljövänligt och integreras i nybebyggelse med god tillgång till lekstugor.

Satsningen på förskolebussar är ett bra sätt att snabbt öka tillgången på förskoleplatser. Uppsala ligger långt framme vad gäller kunskaper om utomhuspedagogik. I samverkan med Upplandsstiftelsen ska Uppsala kommun snabbt utöka antalet besöksmål för förskolebussarna och därigenom också kunna öka antalet förskolebussar och samtidigt satsa på naturpedagogik.

Alla föräldrar i Uppsala som lämnar sina barn på förskolan vet vilket förtroende som krävs för att lämna över barnens säkerhet, hälsa och utveckling i någon annans händer. Föräldrar vill vara trygga med att barnen mår bra och har roligt. En viktig, men ofta förbisedd, aspekt är förekomsten av giftiga kemikalier. Det viktiga är att förskolan är ”giftfri”. Barn är särskilt utsatta och känsliga för skadliga kemikalier. Deras biologiska utveckling, fysiska aktiviteter och beteende ger upphov till ökad exponering. Barn dricker mer vatten, äter mer mat och andas mer luft per kilogram kroppsvikt än vuxna. De biter och suger på saker, utforskar sin omvärld och vistas nära golvet där kemikalier samlas. Upprepad exponering under de första levnadsåren riskerar att skada nervsystemet, reproduktionssystemet, hormonsystemet och immunsystemet. Därför krävs försiktighet, en ökad medvetenhet och ett breddat hälsotänkande, särskilt för de miljöer som barn vistas i regelbundet.

Barn- och ungdomsnämnden har tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, efter en motion som Miljöpartiet lagt i kommunfullmäktige, fått ett uppdrag att utreda hur riskerna med kemikalier i barnens vardag ska minska. Till 2014 bör det uppdraget kunna realiseras i konkreta upphandlingskrav och checklistor som ska implementeras i förskolorna.

För att kunna uppnå målet att vardagen för barnen ska innebära färre kemiska risker måste kommunen ha tydliga och högst ställda krav på hur förskolor, lekplatser och idrottsanläggningar byggs och renoveras. Som stor inköpare har Uppsala kommun makten att genom grön upphandling kräva att produkter ska vara fria från ämnen som inte är godkända enligt hårda miljö- och hälsokrav. Endast produkter som är bevisat säkra ska användas – barnperspektivet och försiktighetsprincipen måste gälla. Det är också viktigt att förbättra ventilationer och förbättra städningen i lokaler där barn vistas. Självklart ska enbart miljömärkta rengöringsmedel användas och öka andelen ekologiskt odlad mat. Samtidigt är det viktigt att kommunen vidareutveckla informationsarbetet riktat till såväl förskolepersonal som föräldrar. Därmed underlättas medvetna val och minskade hälsorisker, både hemma och i förskolan.

Uppsalas öppna förskolor är en plats där barn och vuxna från olika miljöer kan mötas. Samarbetet med de öppna förskolor som drivs i enskild regi ska förbättras och alla öppna förskolor ska ges goda förutsättningar.

Grundskola

Skolan ska ge alla elever möjligheten att utifrån sina egna förutsättningar nå de uppsatta kunskapsmålen. Skolan ska även vara en naturlig mötesplats för barn och ungdomar med olika bakgrund och erfarenhet. Varje elev ska finna utmaningar och få stöd för att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Skolresultaten skiljer sig mycket åt mellan olika skolor i kommunen. Genom en klok resursfördelningsmodell kan vi investera i de skolor och de elever som riskerar att inte nå upp till målen och på så sätt motverka ökade kunskapsklyftor. De elever som har störst behov av stöd ska prioriteras.

Varje skola ska årligen redovisa hur väl eleverna uppfyller målen och ta fram åtgärdsplaner för hur man ska hjälpa elever som riskerar att inte nå målen. Alla elever ska finna utmaningar för att kunna utvecklas maximalt i sin egen skola genom att där erbjudas olika slag av fördjupningsmöjligheter och stöd. Idag är det inte enbart läxhjälp, utan mer grundläggande utbildningsstöd, som elever som söker läxhjälp vill ha. Miljöpartiet anser att eleverna ska kunna klara skolan på skoltid. Om man förlägger delar av utbildningen till elevers fritid ökar risken för att elever halkar efter vilket får negativa konsekvenser för den enskilde eleven, den pedagogiska dynamiken i gruppen och lärarens arbetssituation.

Miljöpartiet tycker dock att "läxhjälpen" har positiva inslag, bland annat som kontaktyta mellan högskolestuderande och skolbarn, vilket ger förebilder som kan inspirera och öppna mentala dörrar som kan leda till att elever utan sådana förebilder i högre grad väljer att utbilda sig än de skulle ha gjort annars.

Miljöpartiet ser positivt på att man ändrar inriktningen på läxhjälpen så att den istället får karaktär av kunskapsfritids där högskolestuderande ges utrymme att vara goda förebilder för skolbarn.

Extra stöd ska snabbt sättas in för de elever som inte uppnår målen. För att ge eleverna det stöd de behöver för att nå läroplanernas mål ska lärarna arbeta med kunskap och det pedagogiska uppdraget. Utöver de ska de kompletteras med andra vuxna, t.ex. elevassistenter, fritidspedagoger, kuratorer, bibliotekarier och studievägledare. Alla elever som går ut grundskolan ska nå behörighet till gymnasiet. Vi vill inrätta fler studie- och yrkesvägledare per elev med den modell som används i utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

En utvecklad skolbarnomsorg med meningsfull samverkan med skolan förutsätter en högre personaltäthet än vad skolbarnomsorgen har idag. Uppsala kommun är idag en av de kommuner i landet som har lägst andel personal i fritidsklubbar och fritidshem. Som ett led i att höja kvaliteten i skolbarnomsorgen och möjliggöra en meningsfull samverkan med skolan ska personaltätheten därför öka.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan ska ge en god grund för såväl högskolestudier som yrkesarbete. Gymnasieskolan ska så långt som det är rimligt dimensioneras utifrån elevernas förstahandsval samt anpassas till arbetsmarknadens behov.

Idag är det en stor andel elever som avbryter gymnasiet och inte fullföljer utbildningen. All erfarenhet visar att det är denna grupp ungdomar som har det svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. Därför måste avhoppet minska och andelen elever som fullföljer gymnasiet öka.

Svackan i elevunderlaget i gymnasieskolan innebär en neddragning av resurser för gymnasieskolan so helhet. Det kräver god planering och en förändringstakt som inte innebär att kvaliteten för de elever som går i gymnasiet får försämrats.

Miljöpartiet satsar därför 23 mnkr extra till gymnasieskolan för att utnyttja det minskade elevunderlaget till att öka lärartätheten och skapa bättre förutsättningar för fler elever att klara målen. Satsningen kan också stärka yrkesinriktade utbildningar, där prognoser visar att det finns goda möjligheter för elever att få arbete efter gymnasiet på grund av brist på utbildad arbetskraft.

Att välja skola ökar möjligheterna att få en bra skola som passar den enskilda eleven, samtidigt är det viktigt att det finns lika förutsättningar att göra ett bra val. Studie och yrkesvägledarna är idag alltför få i grundskolan – det ger problem om eleven inte får rätt stöd att välja den gymnasieutbildning som passar bäst för hen. Vi vill inrätta fler studie- och yrkesvägledare per elev och erbjuda tydlig information inför gymnasievalet samt gemensam information för alla skolor.

Läringsutbildningar ska erbjudas med hög kvalitet och nära koppling till arbetslivet. Uppsala har alla förutsättningar att vara bland de bästa i landet när det gäller skolresultat. Målet måste vara att alla elever som påbörjat gymnasiet avslutar sin utbildning med godkända betyg.

Särskolan och gymnasiesärskolan

Särskolan finns till för elever som har allra störst behov av särskilt stöd. Särskolan ska ha en pedagogisk metodik som precis som övriga skolan bygger på vetenskaplig grund.

Gymnasiesärskolan ska förbereda eleverna för det framtida arbetslivet.

Forskande lärare

En modern skola bygger på en forskningsbaserad undervisning. En satsning för att få fler forskande lärare i alla skolans stadier måste utvecklas. Forskande lärare ska vara knuten till en institution på ett universitet eller högskola, samt ska ha en plan för hur egen undervisning, samt skolan och kommunen ska kunna få del av de forskningsresultat läraren/forskaren får. Medel ska finnas att söka i kommunen för att forskningen ska kunna genomföras på ett kvalitativt sätt där forskningsmedel inte finns via universitetet. Det är viktigt att projekten utvärderas kontinuerligt och kommer verksamheten till del.

Modersmålsundervisning

Språk och lärande hör ihop. Forskning visar att barn med utländsk bakgrund, som har goda kunskaper i sitt modersmål har bättre möjligheter att lära sig svenska och även inhämta och utveckla färdigheter inom andra ämnen. Fler elever ska kunna erbjudas traditionell undervisning i modersmålet men också möjlighet att få läsa andra ämnen, såsom matematik, på sitt hemspråk. Språket ska inte vara en anledning till att en elev halkar efter.

I samband med nyrekrytering av förskollärare och lärare ska flerspråkighet efterfrågas. Det skapar förutsättningar att fler lärare också kan bedriva extra undervisning och ge studiehandledning på andra språk än svenska.

Modersmåslärarna ska knytas närmare till skolorna och ha en huvudplacering på en skola. Modersmåslärarna behöver inte ha pedagogisk behörighet enligt skollagen, men med tanke på att uppgiften är pedagogiskt avancerad ska Uppsala ha som mål att fler modersmåslärare är pedagogiskt utbildade och att dessa efterfrågas vid nyrekrytering.

Nya pedagogiska metoder som utvecklas inom Språkskolan och modersmålsenheten måste få ytterligare stöd.

Styrelser för skolorna

I enlighet med den nya skollagen har skolor rätt att ha en styrelse. Miljöpartiet anser att kommunala skolor i Uppsala kommun ska utnyttja denna möjlighet. Rektor ska vara ordförande i styrelsen och styrelsen ska ha en väl avvägd sammansättning med representanter för lärare, personal och elever men också personer med koppling till universitet eller näringsliv. Syftet med styrelsen är att rektor får en mer professionell och systematisk drift av verksamheten. Beslutsformerna kan tydliggöras. I takt med att fler skolor har självstyre kan kommunens skoladministration minska.

Elevers hälsa och inflytande

Elevers trygghet och trivsel är viktiga förutsättningar för kunskapsutveckling. Alla skolor ska uppfylla skollagens krav på psykolog, kurator och skolsköterska på varje skola, med minst 2 hälsobesök per år. Uppföljning av elevhälsoarbetet är centralt. De årliga elevhälsorapporterna måste utvecklas och förbättras för att göra arbetet mer förebyggande och främjande. Miljöpartiet tycker att det vore värdefullt att göra ett pilotprojekt för ökad elevhälsa på några utvalda skolor. Tanken är att alla elever erbjuds minst tre besök hos elevhälsoteamet per år. Syftet är att fånga upp ungdomar med psykiska problem och andra dolda problem på ett tidigt stadium. I en utvärdering av pilotprojektet kan sedan lärdomar dras som kan förbättra elevhälsoarbetet på alla kommunens skolor.

Skolor ska aktivt arbeta med och utvärdera likabehandlings- och antimobbingplaner. De planer man inför ska vara vetenskapligt beprövade och ha visats ha positiv effekt.

Elevernas möjlighet till delaktighet ska öka, därför vill vi se fler lokala skolstyrelser med såväl föräldra- som elevrepresentanter. Lokala styrelser har införts i många skolor i Sverige och effekten för både skolor och elever har varit positiva, både föräldra- och elevengagemanget har ökat påtagligt. I samråd med rektorerna ska därför fler försöksverksamheter inrättas i Uppsala. Rektor på skolan måste se till att eleverna är informerade om deras möjligheter till inflytande.

Bättre skolmat

Alla elever har rätt till en god, näringsriktig och bra skolmat. Skolor ska därför ha egna tillagningskök, vilket ger högre kvalitet på maten, bättre hushållning och mindre slängd mat. Från klimat och miljösynpunkt är det bra om skolköken utgår ifrån SMART-konceptet, där bland annat, ekologisk mat, säsongstänkande, mycket mer vegetariska råvaror, rätt slags kött, och minskade transporter betonas. Andelen ekologiska och närproducerade varor ska öka och all skolmat ska vara kostnadsfri för eleverna.

Likvärdiga skolor

Föräldrarnas utbildningsbakgrund är den bakgrundsfaktor som har störst betydelse för en elevs slutbetyg i grundskolan. Redan i årskurs 3 kan denna faktor avläsas, visar kommunens uppföljning. Så ska det inte vara. Skolan ska ge alla elever samma möjligheter att klara målen. Vi är positiva till att resurstilldelningen viktas utifrån elevernas skiftande förutsättningar. Tilldelningen av resurserna måste ständigt uppföljas och utvärderas så att de får bästa möjliga effekt. Alla skolor ska också kunna erbjuda extra stöd för till exempel undervisning på modersmålet så att alla elever når kunskapsmålen.

Hållbar utveckling i undervisningen

FN:s årtionde för utbildning för hållbar utveckling pågår till 2014. Syftet med årtiondet är att integrera principer, värderingar och kunskaper för hållbar utveckling i all utbildning och i allt lärande, så att människor ges möjlighet att ställa om samhället och hitta lösningar på världens ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningar. Alla elever i Uppsalas skolor ska känna till perspektiven om en hållbar utveckling och fler skolor få utmärkelsen skola för hållbar utveckling.

Lärande utanför klassrummet kan medföra mycket positivt. Utomhuspedagogik tillåter elever att vara aktiv i lärandet och ger kunskaper och förståelse för naturen och miljön. Genom ökade anslag till Upplandsstiftelsen så kan naturskolan i Uppsala stärkas. Det utbildningsmaterial i matematik utomhus som naturskolans lärare utvecklat ska spridas till lärare på förskolan och grundskolan.

Jämställdhet i skolan

Flickor presterar bättre än pojkar i skolan, flickor mår sämre än pojkar och flickor utsätts oftare för trakasserier än vad pojkar gör. Olika föreställningar om kön hindrar både flickor och pojkars utveckling men genom medvetet arbete kan detta brytas i skolan. För att aktivt kunna arbeta med jämställdhetsintegrering måste det på varje förskola och skola finnas fortbildade lärare. Rektorer och lärare ska erbjudas utbildning i genuspedagogik och normkritik och det långsiktiga målet är att de finns genuspedagoger på varje förskola och skola.

Inriktningsmål

1. Skolorna ska ha ett bra samarbete med Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet i syfte att nå bättre kunskapsmål.
2. Förskolan och skolan ska vara trygg och ha nolltolerans mot mobbing, kränkande särbehandling och våld.
3. Skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet med höga kunskapsmål. Resultaten i Uppsala kommuns skolor ska vara bland de bästa i landet.
4. Elever ska ha god information och inblick i sin utveckling och sina behov av stöd i skolan.
5. Uppsalas skolor ska vara moderna och bygga på forskningsbaserad undervisning.
6. Personaltätheten ska öka.
7. Alla elever som lämnar grundskolan ska nå behörighet till gymnasiet.
8. Alla elever som påbörjar en gymnasieutbildning ska också ska avsluta en utbildning.
9. Elevinflytandet i skolan ska öka.
10. Planeringen för lokaler för den pedagogiska verksamheten ska ske långsiktigt och på ett sådant sätt att behovstäckning uppnås och lokalöverskott inte uppstår. Kostnadseffektiva lösningar med flexibla användningsområden ska vara grunden för effektivt lokalutnyttjande.
11. Småbarnsgrupper (1-3) i förskolan ska inte överstiga 12-14 barn och grupper med 3-5-åringar ska inte överstiga 16-18 barn.
12. Miljögifter i barnens vardag ska minska genom ett systematiskt förbättringsarbete.
13. Varje skola ska ha en styrelse.
14. Kommunen ska möjliggöra för närhet till skola för elever i hela kommunen.

15. På varje förskola, skola och gymnasieskola ska det finnas personal som utbildats i jämställdhetspedagogik samt att HBTQ-certifiering av verksamheten påbörjas.
16. Alla elever i Uppsalas skolor ska ha kunskap om perspektiven om en hållbar utveckling.

Uppdrag

Till kommunstyrelsen:

1. att avveckla vårdnadsbidraget
2. att skriva ett intentionsavtal med friskolorna i Uppsala om att den höjning av skolpengen som föreslås i IVE kommer även kommer friskolelärarna till del i form av ökade lärarlöner
3. att säkerställa att lokalförsörjningen tryggas med ett långsiktigt fokus, minskat behov av tillfälliga dyra baracklösningar och höga krav på god arbetsmiljö för elever, lärare och övrig personal

Till barn- och ungdomsnämndens och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

1. att säkerställa och följa upp att hälsoplaner och drogförebyggande arbete finns på samtliga skolor
2. att minska lärarnas administrativa börda
3. att säkerställa att samtliga grund- och gymnasieskolor har god tillgång till skolbibliotek, studie- och yrkesvägledare och fritidspedagoger
4. att säkerställa och följa upp att alla grund- och gymnasieskolor har tillgång till elevhälsoteam med skolsköterskor, skolpsykologer och kuratorer
5. att i några utvalda skolor satsa på ett pilotprojekt med förebyggande skolhälsovård i utökad omfattning med syfte att hitta former för att öka elevhälsan och bättre nå unga med psykisk ohälsa
6. att utöka möjligheterna till ämnesundervisning på modersmålet under skoltid
7. att säkerställa och följa upp alla skolors aktiva arbete med likabehandlingsplaner
8. att skapa tydliga arbetsformer för lektorer och forskande lärare för att deras kunskaper ska tas tillvara i skolan och kommunen

Till barn- och ungdomsnämnden:

1. att ta fram en handlingsplan för att successivt höja kvaliteten i skolbarnomsorgen
2. att möta behovet av flexibla öppettider i förskolan och barnomsorg på obekvämt arbetstid

Till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

1. att följa grupper under 25 år avseende egenförsörjning genom utbildning och sysselsättning

6.5 Vård och omsorg

Området utgörs av det kommunala ansvaret för barn och ungdomar, vuxna med funktionsnedsättning, äldre samt människor som har sociala hinder eller saknar egen försörjning. Områdets lagstiftningar är socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Styrdokument

Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2010)
Drogpolitisk policy (KF 2002)
LÖK (KF 2013)
Program för individ- och familjeomsorgen (KF 2004)
Äldrepolitiskt program (KF 2009)

Utvecklingsförutsättningar

Även om de flesta äldre är friska så kommer för många en tid då allt fler sjukdomar gör sig påminda, kraften tryter, det dagliga livet blir besvärligare och behovet av samhällets stöd ökar. Med en ökande andel äldre i befolkningen kommer behovet av vård och omsorg öka. Med förebyggande insatser och goda möjligheter till en aktiv ålderdom kan människors välmående öka och vårdbehov senareläggas.

Uppsala behöver utveckla folkhälsoarbetet för att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vi vill att nämnden för hälsa och omsorg och äldrenämnden ska fördjupa arbetet med att nå grupper som är extra utsatta för ohälsa.

En stigande arbetslöshet, växande långtidsarbetslöshet samt att stora grupper ungdomar inte kommer in på arbetsmarknaden kan kraftigt komma att öka behoven av ekonomiskt bistånd och därmed kommunens kostnader. Det är viktigt att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har ett utrymme för ekonomiskt bistånd samt de satsningar på arbete och utbildning som behövs för att människor ska ha möjlighet till egen försörjning.

Villkoren för socialtjänsten behöver uppmärksammas. Flera enheter uppvisar idag en alarmerande hög personalomsättning. Det är ett problem vad gäller arbetsmiljö och arbetsbelastning för anställda, men också för socialtjänstens möjlighet att behålla erfarenhet och kompetens i personalgrupper som utför ett ofta svårt och komplext arbete. En för stor ärendemängd innebär i slutändan ökade kostnader eftersom arbetet med att följa upp insatser och beslut försvåras. Att satsa på fler socialarbetare och minskad personalomsättning är en investering som med stor sannolikhet kommer att innebära minskade kostnader för exempelvis ekonomiskt bistånd och dyra placeringar. Vi anser att Uppsala behöver sätta upp mål för att minska personalomsättningen och ta ett helhetsgrepp på frågan om arbetsbelastning och arbetsvillkor för anställda inom socialtjänsten.

Självbestämmande, mångfald och kvalitet

Många upplever att de inte bestämmer över sitt liv i kontakt med hemtjänsten eller vårdboendet. En ideologiskt motiverad konkurrensutsättning och utmanarrätt har tillsammans med en svag uppföljning och långsamhet med att ta itu med brister skapat osäkerhet. Privata alternativ kan vara ett komplement till kommunens egna verksamheter men är inte ett självändamål.

Utbildad personal, kontinuitet och självbestämmande är grunden för en god äldreomsorg. De äldre ska kunna påverka innehållet i hemtjänsten och insatserna i vårdboendet och ska kunna välja mellan olika vårdboende. Att bo där man trivs, ha nära till vänner, familj eller aktiviteter förbättrar livskvaliteten. Det är en självklarhet att äldre ska få fortsätta bo tillsammans med sin partner. Vi vill se en ökad mångfald av vårdboenden i Uppsala genom att erbjuda kommunala vårdboenden att bli självstyrande enheter. Därigenom ges personalen en ökad delaktighet och möjlighet att lokalt utifrån de boendes behov påverka och utforma vårdens innehåll på varje boende. På så sätt kan vårdens innehåll utvecklas och förutsättningar för en vård med mer kvalitet skapas. Vi vill underlätta möjligheten för olika kategoriboenden, till exempel för olika språkgrupper.

Nya vårdboenden ska byggas i den takt som behoven visar men även andra seniorbostäder behöver utvecklas för att skapa möjligheter för de äldre som vill bo i en trygg och säker miljö. Att kunna bo kvar hemma även när hälsan sviktar kräver ytterligare utveckling av hemtjänstens insatser. Genom medbestämmande och stöd till personer som vårdar eller stödjer anhöriga kan människors behov bättre tillfredsställas.

God mat ger livskvalitet och kan bidra till trygghet och social samvaro. Att få mat som smakar och luktar gott skapar en bättre aptit och förebygger näringsbrist. Lokalt tillagad mat på äldreboenden och en satsning i hemtjänsten på att laga mat hemma hos de äldre någon eller några dagar i veckan gör att matkvaliteten höjs. Kommunen behöver också utveckla fler möjligheter för äldre att äta tillsammans.

Äldreomsorgen ska grundas i ett aktivt hälsofrämjande arbete som möjliggör såväl upplevelser som fysisk aktivitet dagligen. Miljöpartiet har tagit initiativ till att såväl Äldrenämnden som nämnden för hälsa och omsorg ska arbeta med fysisk aktivitet på recept, FAR inom respektive ansvarsområde samt att medicinskt ansvariga för rehabilitering, MAR, ska anställas i kommunen. Uppsala behöver fortsätta utveckla insatser som är hälsofrämjande och rehabiliterande. Det leder till bättre hälsa och större självständighet för individen samt senarelägger vårdbehoven.

Mötesplatser och andra öppna insatser måste utvecklas för att möta nya generationers behov. För att alla ska få information om vilka möjligheter det finns för äldre till ett rikt liv samt för att rätt kunna bedöma framtida behov ska uppsökande verksamhet prioriteras.

HBTQ-kompetensen bland medarbetare och politiker ska öka. Vi vill att HBTQ-certifiering av biståndshandläggare införs för att alla kommunens invånare ska erbjudas service på ett likvärdigt sätt.

Hinder ska undanröjas

För att skapa en god hälsa samt ekonomisk och social trygghet för personer med funktionsnedsättning ska det funktionshinderpolitiska arbetet i kommunen inriktas mot att undanröja hinder för delaktighet i samhället, motverka diskriminering och ge förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att växa upp i sina föräldrahem. En förutsättning är att ett starkt stöd och avlastning utvecklas för föräldrarna. Vuxna personer med funktionsnedsättning behöver möjligheter till en meningsfull sysselsättning.

Samtliga nämnder och bolag har ansvar för att arbeta aktivt med tillgänglighet. Arbetet med att öka tillgängligheten och undanröja hinder för delaktighet i samhället måste intensifieras.

De kommande åren finns stora behov av att tillskapa fler och nya bostäder med särskild service. Det är viktigt att de bostäderna tas fram med utgångspunkt i Socialstyrelsens allmänna råd vad gäller antalet bostäder per boendeenhet samt lokalisering av dessa.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska implementeras.

Ansvar för sysselsättning ökar

Kommunen kommer under perioden att få ett större ansvar för att skapa sysselsättning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Särskild uppmärksamhet riktas till personer med psykisk ohälsa. Miljöpartiet vill utveckla arbetet med olika former av sysselsättning. Målet ska vara att individen kan övergå i arbete eller studier. Det är viktigt att sysselsättningsinsatser utgår från individuella behov, önskemål och förutsättningar snarare än generella sysselsättningsåtgärder för alla.

Kontinuitet och kvalitetsutveckling med stark brukarmedverkan vid de kommunala träffpunkterna för personer med psykosocial ohälsa måste värnas. Miljöpartiet vill att träffpunkterna ständigt ska vidareutvecklas i nära samverkan med brukare, medlemmar och personal vid träffpunkterna.

För att öka brukarnas inflytande och tillvarata deras kunskap och erfarenheter i utvecklingen av kommunens arbete vill Miljöpartiet att Uppsala kommun ska påbörja arbetet med brukarrevisioner. Det är ett verktyg för kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling som fokuserar på frågor om bemötande, delaktighet och inflytande. Det är ett viktigt komplement till befintliga verksamhets- och individuppföljningar.

Samverkan mellan kommun och landsting runt personer med psykisk funktionsnedsättning, psykisk ohälsa och personer med omfattande funktionsnedsättning behöver vidareutvecklas under de närmsta åren för att utnyttja resurser optimalt och säkra bästa möjliga hälsa.

Den ersättning som utgår till personer inom Daglig verksamhet, så kallad habiliteringsersättning, har varit oförändrad sedan 2003. En stor del av ersättningen äts upp av kostnader för busskort och andra ökade utgifter i samband med daglig verksamhet. Vi vill göra en betydande höjning av ersättningen och att den därefter ska ses över kontinuerligt.

Förebyggande insatser och samverkan med barn och ungdom

Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst måste utvecklas för att upptäcka och ta tag i problemen i tid och möta barn i behov av stöd. Med fokus på förebyggande insatser, lokala lösningar och andra bra komplement till de placeringar som görs i hem för vård eller boende (HVB) kan resurserna användas bättre samtidigt som den sociala barn- och ungdomsvården stärks och utvecklas. Barn och ungdomar med problem ska erbjudas adekvat och evidensbaserad behandling. Barnperspektivet behöver stärkas genom att barn och ungdomars uppfattning beaktas. Beslut och åtgärder ska följas upp utifrån ett barnrättsperspektiv.

Ett tydligt barnperspektiv behöver också finnas vid insatser till personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Barn som lever i ekonomisk utsatthet behöver få insatser som gör att de kan vara fullt delaktiga i skolan och ha möjlighet till en jämlik fritid.

Familjefrid och ökad trygghet

Antalet anmälda våldsbrott har ökat även om ökningen har avtagit. Det brottsförebyggande arbete och stödet till brottsoffer behöver utvecklas. Kvinnor som är offer för mäns våld har rätt till skydd, samtal och övrigt stöd från både professionell verksamhet och föreningsverksamhet.

Personer som utövar våld ska erbjudas professionell behandling för att bryta sitt våldsutövande. Uppsala kommuns arbete med familjefrid ska ha en hög kompetens också om våld i samkönade relationer.

Uppsalas resurscentrum för våld i nära relationer, Nexus, är en viktig satsning som samlar insatserna för dem som utsätts för våld i nära relationer. Miljöpartiet ser flera viktiga utvecklingsområden för Nexus och Uppsalas arbete för familjefrid.

Vi vill verka för en satsning på arbete med våldsutövare. Till det behövs ekonomiska resurser. Uppsala kommun måste ta sitt ansvar i att erbjuda professionell behandling till personer som utövar våld i nära relationer. Miljöpartiet vill se en samverkan med Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala, MVU, som är en av landets ledande aktörer inom området.

Kvinnor med funktionsnedsättning är en särskilt utsatt grupp. Trots det är kunskapen ofta bristande och beredskapen låg för att möta kvinnor med funktionsnedsättning som utsätts för våld. Miljöpartiet vill se utbildningsinsatser inom en rad olika områden, bland annat vård- och omsorgspersonal. Det behöver även införas handlingsplaner på boenden, träffpunkter och inom daglig verksamhet för att fler ska kunna upptäcka och agera om en kvinna utsätts för hot och våld.

Våld i nära relationer förekommer i alla åldersgrupper. Kunskap för att kunna upptäcka förekomst av våld behöver även finnas hos personal inom äldreomsorgen.

Det förebyggande arbetet mot och kompetensen om förtryck och våld grundat i föreställningar om heder behöver ses över och utvecklas. Det finns behov av utbildningsinsatser för att personal inom exempelvis skola och socialtjänst både ska kunna se tecken på utsatthet och kunna hänvisa till ett bra stöd.

Uppsala kommuns kvinnofridsprogram behöver uppdateras. Miljöpartiet vill att kommunfullmäktige ska anta en ny handlingsplan då det är ett strategiskt viktigt dokument med ansvar som delas av flera olika nämnder.

En viktig del av arbetet med våld i nära relationer sker av eller i samarbete med den idéburna sektorn. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för deras arbete och att Uppsala kommun har en aktiv samverkan med den idéburna sektorn och tar tillvara på den kunskap och kompetens som finns där.

Insatser för människor med beroendesjukdom

Drogfrihet är det primära målet för arbetet med personer med missbruk och beroende. Det ska därför styras valet av behandlingsinsatser och eftervård. För personer som är beroende av alkohol och andra droger sker en utbyggnad av öppenvård och träffpunktsverksamhet för att stödja nykterhet i boendet. Ett så kallat halvvägshus ska erbjudas för behandling och som en länk i boendekedjan för utslussning till ett självständigt liv. Eftervård och nära samarbete med behandlingshem (HVB-hem) sker för att förkorta tiden i den slutna vården och skapa högre kvalitet i eftervården. Det är väsentligt att fokus i arbetet ligger kvar mot drogfrihet även i öppenvårdsverksamheten, så att inte utbyggnaden av öppenvården i första hand motiveras av kortsiktiga besparingar. I Uppsala utvecklas samverkan med Landstinget i enlighet med Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård, med betoning på evidens och kompetenshöjning i vården.

Boendesituationen för utsatta

I Socialstyrelsens översyn ”Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden” (2011) hamnade Uppsala på en bottenplacering. Boendesituationen för personer som har ekonomiska svårigheter, låga inkomster eller sociala problem måste förbättras. Många har behov av olika stödinsatser för att kunna fungera i ett eget boende. Miljöpartiet ser behov av att ta fram en strategi för Uppsalas arbete mot hemlösheten.

Specialutformade bostäder krävs för många olika grupper med differentierade behov och för hemlösa. För personer med psykiska funktionsnedsättningar som bor i hem för vård och boende, HVB, ofta i annan kommun, ska möjlighet att bo i ett fullvärdigt boende i den egna kommunen erbjudas. Uppsala kommun behöver se över och utveckla nya boendelösningar inom socialpsykiatri som bättre möter behoven hos målgruppen.

Det förebyggande arbetet mot hemlöshet måste utvecklas genom bland annat att förebygga vräkningar. Särskild hänsyn ska tas till barnfamiljer som hotas av vräkning. Uppsala kommun ska införa Bostad först som en modell i arbetet mot hemlöshet.

Inriktningsmål

1. Självbestämmande, värdighet och trygghet ska prägla all vård och omsorg.
2. Mat- och måltidskvalitet är en del av god livskvalitet som ska utvecklas kontinuerligt för alla brukare.
3. Det förebyggande arbetet ska fokuseras på barn och unga i riskzonen för sociala problem.
4. Förebyggande insatser och tidig uppräckt av olika problem hos barn och unga ger ökade chanser till bättre resultat, vilket kan minska behovet av placeringar av barn och unga i hem för vård och boende (HVB).
5. Uppsala kommun ska vara ledande i arbetet med familjefrid, genom brottsförebyggande arbete, behandling av våldsutövare och stöd till personer som utsätts för hot och våld.
6. De frivilliga organisationerna inom familjefridsområdet ska få långsiktiga förutsättningar för sin verksamhet.
7. Uppsala kommun ska vara ledande i arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld.
8. Vård och omsorg ska vara hälsofrämjande och rehabiliterande och bidra till bättre hälsa och ökad självständighet för individen.
9. Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas meningsfull sysselsättning och möjlighet till arbete och studier.

Uppdrag

Till nämnden för hälsa och omsorg:

1. att ta fram ett kommunövergripande kvinnofridsprogram
2. att komplettera arbetet vid Nexus med professionell behandling av våldsutövare
3. att utveckla det förebyggande arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld genom återkommande behandlingsinsatser inom bland annat skola och socialtjänst
4. att höja habiliteringsersättningen för personer på daglig verksamhet med 10 kr per heldag
5. att initiera ett arbete med att använda brukarrevisioner som ett verktyg i kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling inom LSS och socialpsykiatri

Till nämnden för hälsa och omsorg samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

1. att utveckla arbetet med kvalitativ sysselsättning och vägar till arbete och studier för personer med psykisk ohälsa
2. att tillgodose behovet av bostäder för sociala ändamål
3. att införa "Bostad först" som en modell i arbetet mot hemlöshet

Till äldrenämnden och nämnden för hälsa och omsorg:

- 1 att efter kartläggning av behovet av vård för personer med annat modersmål än svenska och för personer som talar teckenspråk, tillse att de har tillgång till en kontaktperson på sitt eget modersmål.
- 2 att i samverkan med landstinget utveckla hemvården samt de mobila vårdteamen.
- 3 att utveckla möjligheten för äldre samt personer med funktionsnedsättning att själva få bestämma över hur beviljade hemvårdsinsatser och insatser vid vårdboenden ska användas
4. att utarbeta ett förslag till friskvårdssatsning riktad till äldre och personer med funktionsnedsättning, som innebär att målgruppen via sina intresseorganisationer ska kunna utnyttja Fyrishov och andra anpassade anläggningar till ett lägre pris genom att det införs ett system motsvarande markeringsavgifter

Till äldrenämnden, nämnden för hälsa och omsorg, socialnämnden för barn och unga samt barn- och ungdomsnämnden:

1. att HBTQ-certifiera biståndshandläggning

Till äldrenämnden:

- 1 att prioritera maten som en del av den goda äldreomsorgen genom att erbjuda lokalt tillagad mat från egna tillagningskök, utveckla möjligheter för hemtjänsten att laga mat hos den äldre
- 2 att ge alla äldre som vill möjlighet att äta tillsammans med andra om de vill
- 3 att införa äldreomsorgsinspektörer som kan säkerställa kvaliteten på våra äldreboenden

Till samtliga nämnden för hälsa och omsorg, socialnämnden för barn och unga, äldrenämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

1. att minska personalomsättningen bland socialhandläggare genom bl a lönerevidering

6.6 Särskilt riktade insatser

Området omfattar arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser, viss introduktion av nyanlända invandrare samt mottagande av vissa flyktingar. I ansvaret ligger initialt ekonomiskt bistånd till flyktingar med etableringsplan, ekonomiskt bistånd till flyktingar som saknar etableringsplan samt ekonomiskt bistånd upp till tre år efter året för uppehållstillstånd till flyktingar som efter etableringsperioden inte kan försörja sig själva.

Styrdokument

Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)
Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2010)

Utvecklingsförutsättningar

Arbetslösheten har de senaste åren gjorts till ett privat problem. Budskapet ”det ska löna sig att arbeta” innebär i själva verket att det ska vara dyrt att vara sjuk eller arbetslös. Miljöpartiet ser arbetslösheten som ett samhällsproblem att ta itu med gemensamt.

Även om Uppsalaregionen relativt sett har en lägre arbetslöshet än andra regioner, så ökar problemen även för oss. Allt för många unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning ställs utanför arbetsmarknaden och antalet ökar.

Trots de höga arbetslöshetstalen kan många företag inte hitta sökande med rätt utbildning att anställa. Det behövs större insatser för matchning och satsning inom rätt utbildningsområden. Här behöver kommunen utveckla en helhetssyn där gymnasieutbildningar som kan ses som olönsamma värnas, till exempel Jällagymnasiet, eftersom dessa något högre kostnader betalar sig då ungdomarna kan hitta arbeten direkt eller via ytterligare utbildning. Vi har nu hög arbetslöshet och låga kapitalkostnader, därför är det rätt tid att göra samhällsnyttiga investeringar som skapar jobb. Ett ekologiskt hållbart samhälle kräver en modernisering av ekonomin. Vi måste använda mindre energi och resurser och skapa mindre avfall. För att lyckas med det behövs mycket arbete utföras. Här tycker vi att Fyrishovs projekt med nya multihallen ska ses som ett föredöme och då inte enbart för de omfattande miljö- och energinvesteringar som gjorts. Fyrishov delade upphandlingen med syftet att så många lokala arbetstillfällen som möjligt skulle skapas.

Arbetslöshet och långtidsarbetslöshet har främst drabbat ungdomar och utrikes födda personer. Att vara född i utlandet, ha ett utländsk klingande namn, ha en funktionsnedsättning eller att vara ung, medför särskilt stora svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Den som inte passar in i ”normen” finner det ofta även svårt att få ett arbete som motsvarar ens kvalifikationer. Fördomsfulla attityder och individuell och strukturell diskriminering är negativa faktorer som inte får underskattas. I ett nationellt perspektiv är arbetslösheten i Uppsala relativt låg, men den drabbar människor olika. De socioekonomiska klyftorna är påtagliga och visar inga tecken på att minska.

Välfärden och hälsan är ojämnt fördelad, något som också speglas i de olika kommun- och stadsdelarna, där ett område kan ha 4-5 gånger högre arbetslöshet och hälften så stor medelinkomst som ett annat område. Stora klyftor är något som har negativa konsekvenser inte bara för de människor som är närmast drabbade, utan för hela samhället. Ojämlighet leder till otrygghet. Vi vill skapa vägar till ett mer sammanhållet och solidariskt Uppsala, där varje människa får sitt värde och sin värdighet erkänd.

Vi vill bygga en gemenskap som är tolerant, och som ser till människors rätt att skapa sig kultur och bejakar mångfald och pluralism. Det är helt grundläggande var en människa kommer ifrån, men beskrivningen av Sverige och svenskarna måste förnyas. Kollektiviseringen av ”invandrare” måste brytas. Medborgarskapetska innebära lika individuella rättigheter för alla.

Antalet asylsökande ökar som en följd av krig och oroligheter i världen. Från och med 1 januari 2013 utvidgades gruppen som har rätt till etableringsinsatser till att omfatta anhöriga som på grund av anknytning fått uppehållstillstånd inom fem år från det första mottagandet. Även antalet ensamkommande barn utan vårdnadshavare i Sverige ökar.

En ny arbetslinje

Det är dags för en ny arbetslinje. Alla människor ska ha möjlighet att försörja sig själva och få makt över sina liv. Miljöpartiet satsar 20 miljoner kronor på att göra arbetslinjen bredare och starkare. Utbildning, kompetensutveckling, stöd och arbetsrehabiliterande insatser är grundstenarna i arbetet att nå egen försörjning.

Kommunen har det senaste året utvecklat en ny organisation, Navet Uppsala, med start 2013, för att samordna verksamheter som arbetar med kartläggning samt vägledning och matchning till arbete, arbetsmarknadsinsatser och/eller utbildning. Syftet är att effektivare lotsa arbetslösa som får ekonomiskt bistånd, till insatser som leder till egen försörjning. Arbetet sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen. Idag når 17 procent av socialbidragstagarna i Uppsala genom Navet. Andelen kan med vår satsning successivt öka de kommande åren. Navet i Uppsala är ett bra exempel på verksamhet som kommit till för att lösa de problem som uppstått när människor ställs utanför trygghetssystemen.

Politiken på riksnivå har som bekant också förändrats vad avser trygghetssystemen de senaste åren. Allt fler står utan a-kassa och sjukförsäkring hänvisas till kommunens socialkontor för att få ekonomiskt bistånd är bekymmersamt, inte bara för den enskilde, utan också för kommunen som får svårare att få ekonomin att gå ihop. Men det är också en helt ändrad princip för Sverige eftersom det innebär en återgång till familjen som försörjare istället för en samhällsförsäkring som stöttar individen oavsett i vilken familjesituation hen befinner sig. Vi har alltså också en växande grupp människor som vare sig får a-kassa, sjukersättning eller ekonomiskt bistånd. De personerna behöver vi nå ut till med åtgärder i minst lika hög uträkning som personer som har ekonomiskt bistånd, eftersom risken är stor att de i ett senare läge tvingas in i ekonomiskt bistånd på grund av förändrad familjesituation etc.

Miljöpartiet vill förbättra ungas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och skapa nya jobb för unga. Vi tycker därför att Navet ska kompletteras med en Startcentral för unga vuxna. Insatserna hos startcentralen på samma sätt som i Navet skräddarsys efter varje ungs behov och slussas vidare till praktik, utbildning eller jobb – men kravet är inte att individen har ekonomiskt bistånd.

Startcentralen ska drivas av kommunen i samverkan med Arbetsförmedlingen och blir den del i verksamheten där också det lokala näringslivet involveras tydligare. En granskning från Riksrevisionen visar att huvuddelen av Arbetsförmedlingens insatser sker först när en ungdom varit arbetslös i 3–4 månader. Arbetsförmedlingens stöd leder inte till att ungdomarna kan vara tillräckligt aktiva med att söka arbete eller delta i planerade aktiviteter. Förmedlingen prioriterar inte att ge tips om arbete eller praktik. 75 procent av arbetsförmedlarna anser att de inte har tillräcklig tid för arbetsgivarkontakter. Här ska Startcentralen göra skillnad, genom att snabbare ge unga arbetslösa stöd.

Här kan också den satsning vi föreslår inom kommunen att skapa traineetjänster för nyutexaminerade akademiker utvecklas. I startcentralens uppgift ligger också att underlätta övergången mellan utbildning och arbete genom att förbättra möjligheterna till praktik och kompletterande yrkesutbildning inom bristyrken. Startcentralerna ska också få en tydligare uppgift att upprätta kontakt och dialog med kommunens Studie- och yrkesvägledare, samt studie- och yrkesvägledare på folkhögskolan samt universiteten med syfte att öka rätt matchning av praktikmöjligheter för elever och studenter.

Välfärdsjobben är anställningar inom kommunfinansierad verksamhet. Välfärdsjobben ska ge mervärde till verksamheterna men inte konkurrera med vanliga jobb. Under flera års tid har det framförts önskemål från kommunledningen om att alla arbetsplatser inom kommunen ska ta emot praktikanter och utveckla välfärdsjobb. Uppdragen och målen har inte varit tillräckligt tydliga – här behöver alla chefer på alla nivåer i kommunen ta ett större ansvar för att fler välfärdsjobb ska skapas. En tydligare handslag med fackförbunden om välfärdsjobben krävs också för att inte vissa typer av jobb, som vore mycket utvecklande och avgörande för en enskild medborgare ska kunna få in en fot på arbetsmarknaden, stoppas på grund av ett alltför fyrkantigt regelverk.

Personer med funktionsnedsättning löper större risk att bli långtidsarbetslösa och antalet personer med psykisk funktionsnedsättning ökar. En kartläggning i Uppsala län visar att endast fem procent av unga vuxna som har aktivitetsersättning får någon form av arbetsrehabiliterande insatser. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i uppdrag att, i samverkan med kommunerna, utveckla stödet för att underlätta en återgång i arbete. Miljöpartiet avsätter 2 miljoner kronor för att öka insatserna inom Navet för dessa personer.

Det är viktigt att kommunen är flexibel och öppen för myndighetssamverkan och gemensam planering samt att bidra till ett långsiktigt samhällsekonomiskt samarbete mellan olika aktörer, bland annat genom Samordningsförbundet i Uppsala län. Att underlätta för dem som är arbetslösa att det är så enkelt som möjligt att hitta rätt väg in är mycket värt.

Den ideella sektorn och sociala företag har stor betydelse. Problemet är att även om socialt företagande är en bra idé så är antalet sociala företag mycket få. Det behövs en insats från kommunens sida att tillsammans med till exempel Uppsala universitet och Coompanion göra en insats att identifiera samt utbilda de blivande företagsledare som har engagemanget att driva sociala företag.

Den viktigaste faktorn för inkludering är att människor får ett arbete. Kommunen är en ska vara en förebild när det gäller att ta emot arbetslösa i välfärdsjobb, där kommunen står för en del av lönekostnaden. Kommunen ska också vara en förebild vad gäller mottagande av praktikanter.

Vi behöver en ny arbetslinje i form av en offensiv för nya jobb. En politik som skapar en positiv utveckling i viktiga framtidsfrågor kan också göra Sverige världsledande på alla de områden som är viktiga för människan, miljön och ekonomin.

Solidariskt flyktingmottagande

Sedan december 2010 har staten ansvaret för vuxna flyktingars etablering i Sverige. Arbetsförmedlingen ska ha ett nära samarbete med kommunen. Länsstyrelsen ska teckna överenskommelser med kommunen om mottagande av flyktingar. Kommunen har ansvaret för sfi, skolgång, socialtjänst, boende och samhällsorientering.

Uppsala kommun tar emot 350 flyktingar per år genom avtal med Migrationsverket. Som Sveriges fjärde största kommun borde vi kunna bättre. Linköping tar emot 500, Gävle 220, Umeå 400, Sandviken 150, Skellefteå 200. Listan över kommuner som tar större proportionellt ansvar än Uppsala är lång.

Uppsala är en rik kommun med stora resurser. När vi inte tar ansvar blir tiden för flyktingar med beviljade uppehållstillstånd längre innan de får ett eget självständigt liv.

Miljöpartiet vill öppna fler dörrar till Sverige och samhället. I en tid då många tvingas på flykt måste alla kommuner ta ett större ansvar för ett humant mottagande. Medmänskligheten bär vi tillsammans.

Profileringen av Uppsala som Fredsstad förpliktigar och kommunen har i grunden goda förutsättningar att vara en välkomnande och trygg miljö för människor som flytt förföljelse, väpnade konflikter och klimatkatastrofer.

För att ensamkommande flyktingbarn ska få bästa möjliga start i Sverige behöver kommunen ha tillräckligt med boendeplatser och en fungerande skola. Tillgången till bostad när socialtjänstens omsorg upphör vid 21 års ålder behöver stärkas. Samverkan mellan kommunerna i Uppsala län och norra Stockholms län skulle kunna innebära att det kan bli enklare att lösa bostadsfrågan, samtidigt som det går att utnyttja storstadsområdenas mer gynnsamma utbildnings- och arbetsmarknadssituation.

Vi vill se ett utvecklat och fördjupat kommunalt samarbete med andra aktörer, också frivilligorganisationer och föreningslivet, för att underlätta en tidig delaktighet i civilsamhället och på arbetsmarknaden. Det fadderprogram som SIU organiserat måste stå som en förebild för utveckling av fler satsningar framöver. Flyktingar måste ges möjlighet att använda och dela med sig av sina erfarenheter, kunskaper och positiva drivkrafter. Att många flyktingar lider av trauman och ohälsa måste också tas på allvar och ges tillräckliga stödåtgärder. De samverkansmedel som avsätts måste ges till projekt som utvecklas på ett sådant sätt att de långsiktigt kan stå på egna ben.

Introduktion till samhället

Vuxenutbildningen är viktig för att ta tillvara den kompetens som finns hos invandrare och nyanlända eller ge elever möjlighet att komplettera betyg och byta inriktning i sitt yrkesliv. Kvaliteten i sfi och dess lärare ska höjas, framförallt ska samverkan mellan utbildning och arbetsliv stärkas med praktik som leder till jobb. Olika elever har olika behov och i sfi-undervisningen måste man fånga upp elevernas intresse och engagemang. De olika utförarna ska utveckla ett bättre samarbete. Till sfi-elever ska kommunen erbjuda frivilliga studiedagar i idrott och hälsa, bland annat kan kurser i simning genomföras, samt förmedling av kunskap om allemansrätten och kommunens friluftsområden.

Det inriktningsmål vi lägger om att, nya uppsalabor och inte minst personer som kommer till Uppsala som flyktingar ska erbjudas en introduktion av samhället och presentation av Uppsala, ska ses som ett motförslag mot det inriktningsmål som majoriteten lagt. Den borgerliga alliansen envisas med att vilja ge en introduktion i ”svensk kultur”. Det bör strykas av många skäl. Exempelvis är svensk kultur föränderlig och mångfald vilket gör att olika grupper/individer definierar ”svensk kultur” olika – och vem har rätt?

Inriktningsmål

1. Kommunen ska genom en aktiv arbetsmarknadspolitik och investeringar i infrastruktur och gröna jobb få fler människor i arbete.
2. Kommunen ska ha ett solidariskt flyktingmottagande, lägst i nivå med det av Migrationsverket bedömda behovet.
3. Utvecklingen av sociala företag ska uppmuntras för att fler kommer i arbete.
4. Arbetslösa med ekonomiskt bistånd ska erbjudas jobbmöjligheter.
5. Tillsammans med invandrarföreningarna ska kommunen erbjuda personer som nyligen kommit till Uppsala och Sverige en introduktion till svenska samhället och en presentation av Uppsala.
6. Behovet av ekonomiskt bistånd ska minska genom stöd och möjligheter till jobb, utbildning och praktik.
7. Introduktion, sfi och praktik som leder till egen försörjning ska ges utifrån individuella behov.

Uppdrag

Till samtliga nämnder:

1. att tillse att all skattefinansierad verksamhet erbjuder praktikplatser motsvarande en praktikant per 30 medarbetare

Till kommunstyrelsen:

1. att säkerställa att det finns mötesplatser för ensamkommande flyktingbarn i kommunen
2. att inom sfi erbjuda frivilligt tillval i simundervisning i samarbete med Fyrishov

Till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

1. att erbjuda feriearbete för ungdomar med särskilda behov i såväl grundskolans 7:e och 8:e årskurs samt i gymnasiet
2. att medverka till att sociala företag/kooperativ startas inom arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatserna för kommunens prioriterade grupper
3. att utarbeta en plan för att nå upp till det av Migrationsverkets bedömda krav om flyktingmottagande, enligt nya lagkrav som träder i kraft 2014
4. att utveckla Navet med ett fördjupat arbete riktat mot personer med psykisk ohälsa samt utveckling av startcentraler för unga

6.7 Medarbetare och ledare

Området omfattar den övergripande och strategiska arbetsgivarpolitiken.

Styrdokument

Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012)

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala kommun har som lärodomsstad en gynnsam tillgång på utbildad arbetskraft inom många verksamhetsområden.

Under perioden sker ett omfattande generationsskifte, inte minst bland ledare där 25 procent är äldre än 60 år.

Den politiska ledningen är ytterst ansvarig för personal- och arbetsgivarpolitiken. Politiken måste på ett tydligare sätt axla detta ansvar.

Kommunen som arbetsgivare

Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, som präglas av god arbetsmiljö, delaktighet, jämställdhet och modernt ledarskap. Konkurrensen om arbetskraften ökar, bland annat för att rörligheten ökar. Ett gott ledarskap hos kommunens chefer och en god arbetsmiljö är förutsättningar för att lyckas behålla, motivera och utveckla medarbetare och lyckas attrahera och rekrytera den kompetens som behövs i framtiden.

Karriärvägar behöver utvecklas inom de yrken där få karriärmöjligheter finns idag.

Kommunen måste se mångfald och flerspråkighet som en tillgång. Uppsala kommun ska ha en fortsatt hög frisknärvaro.

Kommunen ska utveckla formerna för att uppmärksamma och synliggöra medarbetares initiativ och idéer för utveckling av verksamheter.

Ett gott ledarskap

Uppsala kommun präglas av ett gott ledarskap. Liksom vad gäller medarbetarna i allmänhet, ska chefer i så stor utsträckning som möjligt. Därför eftersträvas en jämn könsfördelning på alla chefsnivåer samt fler chefer med utländsk bakgrund. Likaså ska genomsnittsåldern på sikt minska med 10 år jämfört med 2010 och en mycket större andel av cheferna ska vara under 40 år. Att ha chefer med olika åldrar i hela organisationen skapar en vitalare organisation och det är viktigt för att skapa en bredd av erfarenhet och kunskap och inte minst tillföra nya perspektiv.

Traineeprogram

Att rekrytera unga chefer är möjligt genom att utveckla ett traineeprogram för nyutexaminerade akademiker, bland annat ekonomer, jurister och samhällsvetare. Traineeprogram ska utvecklas inom fler områden i kommunen. Ett sådant område är lärare, där nyutexaminerade lärare behöver få ett års praktik under handledning för att erhålla lärarlegitimation i enlighet med den nya skollagen. Inom vården ska praktikplatser och traineeplatser också utvecklas. Syftet med traineeprogrammen ska vara att dels attrahera ung arbetskraft, dels få tillgång på all den nya kunskap som nya välutbildade besitter.

Heltid respektive deltid

I Uppsala ska heltid vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare. Alla som vill ska kunna arbeta heltid men möjligheten till deltid ska finnas för dem som så önskar. Inom vård- och omsorgsområdet finns behov av att inrätta moderna former av personalpooler för att bidra till bättre arbetsvillkor och minska ofrivilliga deltidsanställningar och i så stor utsträckning som möjligt motverka delade turer. Det är viktigt att kommunens medarbetare har en sammanhängande arbetstid.

Enligt EU:s regler för social upphandling är det både lagligt och önskvärt att ställa såväl miljömässiga som sociala krav för att verksamhet, som bekostas med offentliga medel, bidrar till hållbar utveckling. Vi har mycket starkt kritiserat alliansen i Uppsala för att inte vilja ställa konkreta gröna och sociala upphandlingskrav överhuvudtaget. Det går inte att slå sig för bröstet och påstå att fler erbjuds heltid när det inte ställs krav på upphandlade verksamheter att alla medarbetare som så önskar ska ha rätt till en heltidstjänst. Vi anser också att när LOV används ska jämställdhet integreras även i den.

Det är viktigt att medarbetare har möjligheter att själva styra över sin arbetstid. Kommunen ska därför utforma system för att ge individen friheten att välja att ta ut löneökningen i tid istället för pengar.

För hög personalomsättning måste brytas

Villkoren för socialtjänsten behöver uppmärksammas. Flera enheter uppvisar idag en alarmerande hög personalomsättning. Det är ett problem vad gäller arbetsmiljö och arbetsbelastning för anställda, men också för socialtjänstens möjlighet att behålla erfarenhet och kompetens i personalgrupper som utför ett ofta svårt och komplext arbete. En för stor ärendemängd innebär i slutändan ökade kostnader eftersom arbetet med att följa upp insatser och beslut försvåras. Att satsa på minskad personalomsättning är en investering som med stor sannolikhet kommer att innebära minskade kostnader för exempelvis ekonomiskt bistånd och dyra placeringar. För att åstadkomma ett trendbrott avsätter vi drygt 1 mnkr för att förändra lönepolitiken för socialhandläggare och socionomer. När personalomsättningen minskar och kompetensnivån hos handläggarna hålls på en hög nivå kommer alltså medel att kunna frigöras i och med att handlägningskostnaderna är så pass höga i dagsläget. Dessa medel ska då användas för kvalitetsförbättringar i de olika nämndernas arbete. Miljöpartiets satsning på 1 mnkr kommer alltså att betala sig. För att handlägningskostnaderna ska kunna minska behöver också uppföljningen förbättras. Det anser vi är möjligt när vi har en bättre och mer stabil arbetssituation för våra socialtjänsthandläggare.

Vi anser att Uppsala behöver sätta upp mål för att minska personalomsättningen och ta ett helhetsgrepp på frågan om arbetsbelastning och arbetsvillkor för anställda inom socialtjänsten. Inom alla yrken i socialtjänsten ska högskoleutbildning och initiativkraft hos medarbetarna löna sig. För att komma till rätta med många av de svårigheter som har uppmärksammats av de fackliga organisationerna vill vi utveckla former för att dels förbättra den ekonomiska styrningen, dels skapa ett socialpolitiskt samarbete om nämndövergripande frågor om villkoren för socialtjänsten.

Kommunens lönepolitik tydliggörs och utvecklas

Lönekartläggningar ska ligga till grund för utveckling av lönebildningsprocessen. Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor, eller mellan mansdominerade och kvinnodominerade yrkesgrupper ska åtgärdas snarast möjligt. Det är också viktigt att det finns en långsiktig planering om lönekostnadsstrukturer. Allt för snabb personalomsättning kan vara ett tecken på en ogenomtänkt lönepolitik, vilket kan försämra kvaliteten i verksamheten i onödan. En långsiktig

plan behövs för att höja lärarnas lönenivå. Miljöpartiet gör satsningar i budgeten och ger tydliga direktiv till styrelsen för Vård och bildning att höja lärarlönerna. Utöver detta kommer statsbidrag att kunna sökas för karriärtjänster och för fortbildning för lärare. Här behöver kommunen ha en väl utvecklad plan för att utnyttja dessa extra medel till fullo.

Alla medarbetare är lika viktiga

I Uppsala finns även fortsättningsvis timanställda och annan extrapersonal. Dessa ska självklart också ses som de viktiga medarbetare de är och ha rätt att gå på personalmöten, obligatorisk utbildning etc. som andra medarbetare på sin arbetsplats.

Samarbete med arbetstagarorganisationer

Uppsala ska ha ett väl fungerande samarbete med arbetstagarorganisationer. Fackförbunden bör i ökad utsträckning bjudas in till nämnder och styrelser för att ge sin bild av verksamheten och utvecklingsförutsättningarna.

Regionalt och internationellt samarbete

Uppsala är en aktör såväl regionalt som internationellt och deltar brett genom medlemskap i ett antal internationella organisationer och nätverk samt i flera EU-projekt. Ungefär 20 000 av kommunens invånare har sina arbetsplatser utanför kommunen. Uppsala kommun ska uppmuntra anställning inom EU:s institutioner genom att erbjuda medarbetare som arbetat minst tre år i kommunen möjlighet att ta tjänstledigt max 5 år för arbete i EU:s institutioner och frivilligorganisationer som arbetar i anslutning till EU.

Inriktningsmål

1. Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av gott ledarskap, god arbetsmiljö, delaktighet, jämställdhet. Kommunen ska se mångfald och flerspråkighet som en tillgång.
2. Deltid ska vara en rättighet, medarbetare ska även ha rätt till heltid.
3. Möjlighet att ta tjänstledigt max 5 år (efter 3 år i kommunen) för arbete i EU:s institutioner, frivilligorganisationer som arbetar i anslutning till EU:s organisation.
4. Genomsnittsåldern på alla chefsnivåer ska minska, en medveten rekrytering av unga chefer ska genomföras.
5. Jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla chefsnivåer ska eftersträvas.
6. Andelen chefer och medarbetare med utländsk bakgrund ska spegla andelen i kommunens befolkning.

Uppdrag

Till alla nämnder:

1. att arbeta med jämställdhetsintegrering inom den egna verksamheten och i upphandlad verksamhet
2. att erbjuda medarbetare som så önskar heltid och ställa krav på personalens rätt till heltid i upphandlad verksamhet

Till kommunstyrelsen:

1. att utveckla traineeprogram för nyutexaminerade akademiker i syfte att rekrytera unga chefer och experter på ledande positioner
2. att Uppsala kommun inför olika modeller för karriärtjänster och säkerställer kompetensöverföringen mellan medarbetare under generationsväxlingen

3. att utveckla samverkan med arbetstagarorganisationer i frågor om utveckling av verksamheten
4. att vara den part i kommunen som ingår avtal med enskilda om uppsägning med avgångsvederlag, för att synliggöra och stävja bruket av avgångsvederlag

7 Investeringar

En av de viktigaste och gröna investeringar som Miljöpartiet föreslår är att kommunen köper två vindkraftverk per år under perioden om vardera 7 GWh för en total kostnad om 94 miljoner kronor per år. Vindkraftverken köps in i något av de vindkraftprojekt som finns i Sverige. Vi har dock inte låst oss vid ytterligare investeringsnivå då utvecklingen inom området går snabbt. Investeringen innebär både lägre utsläpp av koldioxid och minskade energikostnader. Vi tror att det vore mer lämpligt om Uppsala kommuns bolag skapar ett handelsbolag för energiproduktion. Vi har därför ett direktiv till Uppsala Industrihus att bolaget tillsammans med andra kommunala bolag i Uppsala skapar ett handelsbolag för energiproduktion och som kan investera i vindkraft, solenergi och biobränsleproduktion.

Investeringar ger jobb. Gröna investeringar ger gröna jobb. Uppsala måste bli klimatneutralt 2030. För att kunna tidigarelägga nödvändiga energi- och klimatinvesteringar har vi valt att lägga investeringsnivån högre, men vi har också valt att välja vad vi investerar i, så att inte en krona läggs på sådana projekt som leder utvecklingen i en ohållbar riktning, till exempel bilbroar över Fyrisån.

Klimatutmaningen kräver att omfattande investeringar görs för att öka cykling och kollektivtrafik. I investeringsbudgeten prioriterar vi därför investeringsmedel för att skapa ökade satsningar på att få fler att cykla och göra Uppsala till Sveriges bästa cykelstad. 136 mnkr perioden, 2014-2017 går till våra cykelsatsningar. Framkomlighet för kollektivtrafiken i gaturummet är prioriterat

Den förnyelse av stadsdelarna och city som vi vill genomföra innebär att handel, restauranger, mindre företagsetableringar, offentliga mötesplatser kan växa fram på nya platser i Uppsala. Uppsalaborna måste vara delaktiga i utvecklingen. Uppsala blir på så sätt intressantare att leva och vara i.

Vi vill investera i en ny parklek i Uppsala efter samma modell som parkleken i Rålambshovsparken i Stockholm.

När ny bebyggelse utvecklas och stadsdelar växer fram i områden som framförallt tidigare varit industriområden, så är det ett problem när Uppsala kommun saknar egen mark. Det blir svårt att ställa skarpa krav på miljövänligt byggande och blandade upplåtelseformer. Det kan bli onödigt dyrt att bygga skolor och förskolor i stadsdelarna. Kommunen behöver ha en tydligare markpolitik och investera i markinköp. Med eget markinnehav kan kommunen möta behovet av mark för fler bostäder och nya företagsetableringar. Man ska inte heller förringa behovet som finns att kommunen investerar i marker som utvecklas till parker, grönområden och naturreservat. Jordbruksmark ska generellt sett inte bebyggas.

Investeringsbudget IVE 2014-2017

		Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
SUMMA FASTIGHETSFÖRVARV MEX		40	40	40	40	40
INVESTERINGAR I VERKSAMHETSFASTIGHETER						
ENERGIÅTGÄRDER		1	1	1	1	1
SÄRSKILDA BOENDEN		30	20	20	20	20
ÖVRIGA FASTIGHETER		60	0	0	0	0
SUMMA VERKSAMHETSFASTIGHETER		91	21	21	21	21
INVESTERINGAR INFRASTRUKTUR						
PARK/NATUR	åtgärder i befintliga nyttillskott	5 20	21 15	26 17	28 13	28 13
	<i>varav Årike Fyris</i>			7		
FRITID	åtgärder i befintliga nyttillskott	1 2	1 3	1 3	1 3	1 3
GATOR inkl parkering	åtgärder i befintliga nyttillskott	50 5 80	45 25 20	80 25 2	35 0 2	35 0 0
	<i>varav St Olof och St Pers</i>					
	<i>varav Gottsunda</i>	20	0	0	0	0
	<i>varav förbindelse Fyrisån</i>	10	0	0	0	0
STADSFÖRNYELSE	stadsdelsförnyelse stadsförnyelse innerstaden	20	20 16	24 26	20 16	20 16
GC-VÄGAR	åtgärder i befintliga nyttillskott	2 18	24 33	27 39	26 35	26 29
	<i>varav cykelväg längs ån till Ulva</i>		8			
	<i>varav cykelboxar/kantstensåtg.</i>		7	5		
	<i>varav cykelstråk, Sunnersta-Luthagen</i>			15		
	<i>varav cykelstråk, Gränby-city</i>		3			
	<i>varav cykelstråk, Flogsta-city</i>					13
	<i>varav breddning cykelbanor</i>		4			
	<i>varav ny GC-väg vid blandtrafik</i>			7		
	<i>varav GC-väg vid skolor</i>		2			
	<i>varav markering cykelkörfält korsningar</i>				5	
	<i>varav borttagn. kanstensparkering</i>			4		
	<i>varav grönvåg och cykeldetektering</i>					4
	<i>varav snabbcykelväg</i>				22	
	<i>varav pumpar och laddstation elcykel</i>		1			
	<i>varav nyttillskott i övrigt</i>		8	8	8	12
UPPRUSTNING tekniska anläggningar samt beläggning			45	40	35	35
KOLLEKTIVTRAFIK	Framkomlighet	16	15	15	10	10
	Resecentrum, cykelgarage	15	8	0	0	0
	Järnvägsnätet	1	0	0	0	0
HAMN/FYRISÅN		5	2	3	1	1
BREDBAND		2	2	2	2	2

ÖVRIGT INFRASTRUKTUR	0	0	0	0	0
OFÖRDELAT	23	0	0	0	0
OFFENTLIG UTSMYCKNING	6	6	6	6	6
SUMMA INFRASTRUKTUR	266	275	311	232	224
SUMMA IT-SYSTEM	28	28	28	28	28
SUMMA INVENTARIER	83	50	50	50	50
ANSKAFFNING MASKINER					
personbilar	20	10	10	10	10
veksamhetsmaskiner		5	5	5	5
räddningsfordon	30	25	15	15	15
SUMMA MASKINER	50	40	30	30	30
VINDKRAFTVERK (2 st för egen elförsörjning)		94			
TOTAL INVESTERINGSVOLYM	558	548	480	401	393

Investeringar fördelat på nämnder och styrelser

<i>Alla belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Kommunstyrelse och uppdragsnämnder					
Kommunstyrelse	177	178,1	84,1	84,1	84,1
Barn- och ungdomsnämnden	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Utbildning och arbetsmarknadsnämnden	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Nämnden för hälsa och omsorg	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Äldrenämnden	29	0,5	0,5	0,5	0,5
Idrotts- och fritidsnämnden	4	4,5	4,5	4,5	4,5
Gatu- och samhällsmiljönämnden	234	265	301	222	214
Fastighetsägarnämnden	0	0	0	0	0
Kulturnämnden	7	6,5	6,5	6,5	6,5
<i>varav offentlig utsmyckning</i>	6	6	6	6	6
Plan- och byggnadsnämnden	2	1,5	1,5	1,5	1,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0,3	0,3	0,3	0,3
Räddningsnämnden	30	25	15	15	15
Överförmyndarnämnden	0	0,1	0,1	0,1	0,1
S:a kommunstyrelse och uppdragsnämnder	483	483	415	336	328
Produktionsstyrelser					
Vård och bildning	55	50	50	50	50
Teknik och service	20	15	15	15	15
Summa produktionsstyrelser	75	65	65	65	65
Summa investeringar	558	548	480	401	393

8 Ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i stadshuskoncernen

Sedan 1995 är de helägda bolagen inordnade i en aktiebolagsrättslig koncern. Syftet är att stärka styrningen av den kommunala verksamhet som sker i bolagsform samt utnyttja de möjligheter till resultatutjämning som medges av skattelagstiftningen. Moderbolaget i bolagskoncernen är Uppsala Stadshus AB.

Kommunfullmäktiges beslut om ägarstyrning av de helägda bolagen finns utförligare beskriven i ägarpolicyen för de helägda bolagen. I detta kapitel behandlas kommunfullmäktiges direktiv till de helägda bolagen avseende inriktning av verksamheten, ekonomiskt resultat och avkastning.

Huvudprincip för utdelning

Om inget annat framgår av ägardirektivet till respektive bolagen tillämpas koncernens huvudprincip. Huvudprincipen för utdelning är att 100 procent av det skattemässiga resultatet (efter finansiella poster) i dotterbolag genom koncernbidrag till moderbolaget eller annat dotterbolag. Moderbolaget betalar tillbaka 70 procent av det koncernbidrag dotterbolaget lämnat till moderbolaget/annat dotterbolag i ovillkorat aktieägartillskott.

Moderbolaget har också möjlighet att ge koncernbidrag till dotterbolag med ackumulerat skattemässigt underskott sedan tidigare år i syfte att använda detta i resultatutjämningen i koncernen.

I det fall dotterbolag får koncernbidrag från annat dotterbolag, eller dotterbolag får koncernbidrag från moderbolaget avseende ackumulerat skattemässigt underskott sedan tidigare år återbetalas detta till moderbolaget, Uppsala Stadshus AB, i form av utdelning.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal policyer. Dessa omfattar samtliga nämnder och bolag. Som exempel kan nämnas de antagna policyerna för hållbar utveckling och jämställdhets- och arbetsgivarpolicy. Miljöpartiet föreslår att bolagen också ska utgå ifrån den jämställdhetsbudget och hållbarhetsbudget som föreslås i vår IVE. De av kommunstyrelsen fattade riktlinjerna för sponsring och sociala medier tillämpas i bolagen. Det ingår i varje bolags ansvar att arbeta i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Samtliga bolag ska pröva administrativ utveckling med andra verksamheter.

Dotterbolags affärsplaner och förändringar av grundläggande affärsidé ska godkännas av Uppsala Stadshus AB och vid principiellt viktiga förändringar även av kommunfullmäktige.

Dotterbolagen i koncernen följer fastställda redovisningsprinciper för koncernen och kommunens finanspolicy. Särskilda värderingsfrågor löses i samråd med Uppsala Stadshus AB. Uppsalahem AB är undantagna från kravet att följa Uppsala kommuns finanspolicy då en egen finanspolicy finns.

- Investeringar som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska godkännas av Uppsala stadshus AB och vid principiell beskaffenhet av kommunfullmäktige.

- Rekryteringsprocess och förhandling av anställningsvillkor för vd och ledande befattningshavare i dotterbolagen sker i samförstånd med Uppsala Stadshus AB.
- Bolagen ska anmäla behov av välfärdsanställningar till Navet (utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden). Välfärdsjobb är anställningar inom kommunfinansierad verksamhet för personer som står långt från arbetsmarknaden. Välfärdsjobb ska ge ett mervärde till verksamheten, men är inte tänkt att konkurrera med ordinära arbetstillfällen. Därför är det en enastående chans för bolagen att göra en samhällsinsats och samtidigt kvalitativt utveckla sin verksamhet. I bostadsföretagen kan till exempel välfärdsjobb användas för att öka engagemanget bland boende för att få ett jobb i det egna kvarteret.
- Varje år hålls en ägardialog mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och bolaget som en del av IVE-processen. I samband med denna ägardialog är det önskvärt att bolagens styrelser kommer med förslag på hur ägardirektiv kan utvecklas och hur bolagen på annat sätt kan hitta bättre sätt att samverka med kommunen.
- Att samtliga fastighetsbolag avvecklar all olja för uppvärmning.
- Att samtliga fastighetsbolag ska upprätta och upprätthålla månatlig energistatistik på alla sina byggnader.
- Att samtliga fastighetsbolag ska ingå sådana hyresavtal med kommunen som möjliggör sänkt hyresnivå när energieffektivisering av fastigheterna genomförs. Samtliga fastighetsbolag ska avtala med kommunala aktörer att dessa erhåller sänkt hyra när energieffektivisering genomförs.
- Att samtliga ej vilande kommunala bolag ska vara anslutna till Uppsala klimatprotokoll.

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB leder och samordnar verksamheten i bolagskoncernen. Bolaget avgör frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet.

Moderbolaget säkerställer att största möjliga samordning sker mellan bolagen genom koncernmässig administrativ utveckling och effektivisering.

Moderbolaget följer därutöver aktivt koncernens utveckling genom att följa relevanta nyckeltal i dotterbolagen.

Avkastningskrav

Inget krav på årlig ekonomisk avkastning.

Utdelningsprincip

Ingen utdelning från bolaget sker

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga hyresfastigheter i Uppsala. Uppsalahem AB erbjuder kunderna det boende de vill ha i olika faser i livet. Det innebär att Uppsalahem AB:

- Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna bostadspolitiska strategin, bidrar till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.
- Erbjuder, om kommunen begär det, upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsalahem AB hyr ut per år). Försörjningsstöd likställs med inkomst vid tecknande av kontrakt. Uppsalahem AB samverkar även med privata hyresvärdar för att få till stånd ökat intresse för uthyrning av privata lägenheter för bostadssociala ändamål.
- Är en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverkar med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och förnya befintliga stadsdelar.
- På affärsmässiga grunder söker uppnå en hög nyproduktionsnivå på minst 500 hyreslägenheter per år samt minst 200 nya studentlägenheter per år. Bolaget ligger i framkant när det gäller kunskap om hållbar stadsutveckling.
- Genom intentionsavtal med kommunstyrelsen i Uppsala kommun och medverkan i olika branschforum verkar för att öka nyproduktionen av hyresbostäder i kommunen.
- I nyinvestering och ombyggnation ställer krav på energihushållning, beständighet, hälsa- och inomhusklimat, miljöpåverkan, resurshushållning, energisnåla uppvärmningslösningar och ställer kravet att nybyggda bostäder max får ha energiförbrukningen 45 kwh/m² och år samt att målet för energieffektivisering i ombyggnation ska vara 50 procent.
- Gör investeringar i förnybara el- och uppvärmningslösningar samt systematiskt stödjer tillämpning av ny energiteknik.
- Aktivt medverkar i arbetet med att utveckla en klimatsmart stadsdel i Uppsala.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Kortsiktigt 2014–2017: Driftnettot, inklusive eventuella kapitalvinster från försäljning av fastigheter, utgör årligen 6 procent av koncernens marknadsvärde.

Långsiktigt: Marknadsvärdet på bolaget stiger på medellång sikt reallt med 2 procent per år. Värdestegringskravet behöver ej uppfyllas varje enskilt år, men kan avläsas varje år.

Utdelningsprincip:

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt bostadsföretag och lyder under lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag. Vi anser att kommunfullmäktige ska besluta att ingen nettoutdelning ska ske från Uppsalahem AB och Uppsala kommuns Fastighets AB. Detta beslut verkställs genom att de båda bolagen lämnar årets resultat i koncernbidrag till moderbolaget Uppsala stadshus AB, som lämnar samma belopp tillbaka till bolaget i form av aktieägartillskott. Detta sätt att verkställa beslutet stöds av regeringsbeslut (Fi2000/2028).

Uppsala kommuns Fastighets AB

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, utveckla och förvalta lokaler i främst centrumanläggningar. Bolaget fokuserar särskilt på att utveckla centrumanläggningen i Gottsunda ur ett stadsdelsutvecklingsperspektiv samt centrum i Storvreta.

- Erbjuder, om kommunen begär det, upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsalahem AB hyr ut per år). Försörjningsstöd likställs med inkomst vid tecknande av kontrakt. Uppsalahem AB samverkar även med privata hyresvärdar för att få till stånd ökat intresse för uthyrning av privata lägenheter för bostadssociala ändamål.
- Bolaget arbetar strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.
- Bolaget ligger i framkant när det gäller kunskap om hållbar stadsutveckling.
- I nyinvestering och ombyggnation ställer krav på energihushållning, beständighet, hälsa- och inomhusklimat, miljöpåverkan, resurshushållning, energisnåla uppvärmningslösningar och ställer kravet att nybyggda bostäder max får ha energiförbrukningen 45 kwh/m2 och år samt att målet för energieffektivisering i ombyggnation ska vara 50 procent.
- Gör investeringar i förnybara el- och uppvärmningslösningar samt systematiskt stödjer tillämpning av ny energiteknik.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Marknadsvärdet på bolaget stiger på medellång sikt med Realt 5 procent per år.

Värdestegringskravet behöver inte uppfyllas varje enskilt år, men kan avläsas vartannat eller vart tredje år.

Utdelningsprincip

Uppsala kommuns Fastighets AB är ett allmännyttigt bostadsföretag och lyder under lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Utdelningen från Uppsala kommuns Fastighets AB ska bestå i att bolaget lämnar årets resultat i koncernbidrag till moderbolaget Uppsala Stadshus AB, som samtidigt lämnar samma belopp tillbaka till bolaget i form av aktieägartillskott.

AB Uppsala kommuns Industrihus

AB Uppsala kommuns Industrihus har som uppgift att skapa hållbar utveckling av Uppsala genom att tillhanda rum för det lokala näringslivet att utvecklas i. Industrihus ska erbjuda klimatsmarta, innovativa och dynamiska fastighetslösningar till företag och offentlig verksamhet som växer och utvecklas i Uppsala kommun. Den huvudsakliga målgruppen är små och medelstora företag med ett stort och differentierat behov av att kunna hyra eller abonnera på kringliggande företagstjänster.

AB Uppsala kommuns Industrihus har ett tydligt näringspolitiskt uppdrag som ska göra Uppsala till en attraktiv kommun för små- och mellanstora företag.

- Bolaget erbjuder på ett effektivt sätt ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.
- Bolaget anpassar sin verksamhet så att alla typer av företag finner flexibla och ändamålsenliga lösningar när det gäller lokalbehov. På ett aktivt sätt medverkar bolaget för att tillgodose småföretagens efterfrågan på lokaler och kontors-/industrihotell med gemensamma stödfunktioner i form av lokaler med diversifierad service, kvalitet och prisnivå.
- Bolaget prövar särskilt lokaler för inkubatorverksamhet.
- Bolaget arbetar strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.
- Bolaget ligger i framkant när det gäller kunskap om hållbar stadsplanering.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen. Bolaget får ett särskilt uppdrag under året att tillsammans med andra bolag utreda formerna för ett gemensamt handelsbolag för energiproduktion som sker inom de kommunala bolagen, samt utreda formerna för framförallt vindkrafts- och solenergiinvestering, som innebär att merparten av det elbehov som bolagen har kan produceras med egna förnybara energiproduktion.

Avkastningskrav

Marknadsvärdet på bolaget stiger på medellång sikt med realt 5 procent per år.

Värdestegringskravet behöver ej uppfyllas varje enskilt år, men kan avläsas vartannat eller vart tredje år.

Utdelningsprincip

Utdelningen uppgår netto till 60 procent av det skattemässiga resultatet. 5,2 miljoner kronor ska dras av för det så kallade Viktoriaavtalet.

Utöver nämnda utdelning ska bolaget dela ut medel till Uppsala Stadshus AB i enlighet med förslagen i vår IVE.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB är ett redskap för att skapa ändamålsenliga kommunala parkeringar framför allt för att i strategiska kollektivtrafiklägen underlätta övergången mellan resande med bil och kollektivtrafik.

- Bolaget ska starta och driva två infartsparkeringar vid Kungsporten respektive Bärbyleden/Nyby.
- Bolaget bidrar aktivt till ett högt utnyttjande av parkeringsgaragen i innerstaden och bidrar med sin kompetens i utformningen av kommunens parkeringsstrategi.

- Bolaget säkerställer att biltvätt som bedrivs i garaget uppfyller högt ställda miljökrav motsvarande de krav som ställs av Svanen, vad gäller t.ex. slam- och oljeavskiljare i avlopp och användning av miljöanpassade rengöringsmedel.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

För 2014–2017 är avkastningen på justerat eget kapital 5 procent per år.

Utdelningsprincip

I enlighet med huvudprincipen. (Alliansen skriver: Vinsten i bolaget används för att återbetala de villkorade aktieägartillskott bolaget mottagit under uppbyggnadsskedet.)

Fyrishov AB

Fyrishov AB tillhandahåller en arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa.

Fyrishovs anläggningar, som besöksattraktion, stärker den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ansvarar för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och, om uppdrags ges av idrotts- och fritidsnämnden, Gottsundabadet i Uppsala kommun och svarar för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet.

Därutöver äger och förvaltar bolaget samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen samt planerar för utbyggnader som krävs för verksamhetens bedrivande såsom en utvecklad badanläggning.

- Bolaget samverkar med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncern, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och systematiskt stödjer tillämpningen av ny miljö- och energiteknik.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Verksamheten planeras och budgeteras utifrån att bolagets skattemässiga resultat ska uppgå till lägst -4 mnkr för 2014 samt 0 mnkr per år för 2015–2017.

Utdelningsprincip

I enlighet med huvudprincipen.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB bidrar genom sin konstnärliga verksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Stadsteatern som mötesplats stärker den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidrar till att stärka besöksnäringen.

- Bolaget tillhandahåller en arena för gästspel och andra aktiviteter där dansens möjligheter särskilt beaktas.
- Bolaget samverkar med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom Uppsala Stadshuskoncern, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Aktieägartillskottet från Uppsala Stadshus ska uppgå till 64,5 mnkr 2014, 66 mnkr 2015, 67,5 mnkr 2016 samt 69 mnkr 2017. Ägarens tillskott inklusive ersättningen från kommunen på 1 miljon kronor till Uppsala stadsteater AB blir då 65,5 mnkr 2014, 67 mnkr 2015, 68,5 mnkr 2016 samt 70 mnkr 2017.

Utdelningsprincip

I enlighet med huvudprincipen

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Konsert & Kongress AB tillhandahåller en mötesplats för musik och för alla grupper i kommunen.

Bolaget bidrar aktivt genom sin musikverksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten bidrar aktivt till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärkande av det civila samhället i Uppsala.

Genom konserter och möten stärker bolaget bilden av Uppsala som en attraktiv stad.

Bolaget samverkar med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster.

- Bolaget ska undersöka möjligheten att öka intäkterna genom att nya inslag i verksamheten kan bedrivas på entreprenad.
- Bolaget ska verka för att skolor ska kunna utnyttja konsertlokaler vid framträdanden eller när nämnder kan ordna medborgardialoger till förmånligare priser. Genom att utveckla verksamheten ska bolaget nå fler unga.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Från 2014 är det egna kapitalet reellt intakt, d.v.s. stiger i takt med inflationen.

Utdelningsprincip

Vinsten i bolaget används för att återbetala de villkorade aktieägartillskotten bolaget mottagit under uppbyggnadsskedet.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB är, enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun.

Bolaget tillgodoser inom av kommunfullmäktige fastställt verksamhetsområde fastigheternas behov av vattenförsörjning och avlopp.

- Bolaget utarbetar, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde.
- Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser. Uppsala Vatten och Avfall AB svarar enligt 15 kap. miljöbalken för de delar av avfallshanteringen som åvilar kommunen.
- Bolaget även äger, driver och utvecklar kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.
- Bolaget medverkar, i samverkan med kommunala och externa aktörer, till att biogasproduktionen i Uppsala kommun optimeras.
- Bolaget utarbetar, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.
- Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet.
- Bolaget medverkar aktivt i samhällsplaneringen och ska fungera som expertis vad gäller ny verksamhet i anslutning till vattentäkt och i anslutning till reningsverk samt planering av bostadsområden för sophantering.
- Bolaget stödjer aktivt kommunens eget arbete med källsortering.
- Bolaget får ett uppdrag att skyndsamt identifiera och eliminera källan till PFOS-föroreningen av vattentäkten i Uppsala. Ansvarsutkrävande samt kostnadsersättning för rening av vattnet ska av förorenaren krävas genom förhandling eller i domstol.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Monopolverksamheter:

(VA-verksamheten och delar av avfallsverksamheten): Tjänsterna prissätts så att resultatet över tid är noll.

Konkurrensutsatta verksamheter (däribland Hovgårdens avfallsanläggning och biogasverksamheten):

Det egna kapitalet på lång sikt är reellt intakt, d.v.s. stiger i takt med inflationen.

Utdelningsprincip

Ingen utdelning sker från bolaget.

Uppsala Gasgenerator AB

Produktionskostnaden understiger marknadspriset för såväl elkraft som värme.

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Uppsala kommun Skolfastigheter AB tillhandahåller, med tillämpning av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3c kommunallagen (1991:900), lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun.

Bolaget är kommunens redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till skol- och förskoleverksamhet inom Uppsala kommun samt därmed aktivt bidra till att förvalta skolfastigheter med en standard som matchar de pedagogiska kraven i skollagen och som uppfyller krav på en god utbildnings- och arbetsmiljö för elever och lärare.

Bolaget har också ett ansvar att se till att skolverksamheternas lokalkostnad kan hållas nere. Bolaget ska aktivt verka för att lokalutnyttjandet ökar genom mer omfattande uthyrning av lokaler under de tider då skolverksamhet inte pågår samt bidra till att effektivisera och samordna och systematisera den sekundäruthyrning som sker idag direkt via kommunen eller skolorna själva.

- Bolaget skapar bra organisatoriska och förvaltningsmässiga förutsättningar för en långsiktig förvaltning av skolfastigheterna.
- Bolaget följer det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.
- Bolaget ska i samråd med skolorna utveckla gröna skolgårdar och utemiljö som stimulerar till kreativitet, lek och rörelse. Det är viktigt att minst uppnå en nivå om 40 kvadratmeter/barn för utemiljö i förskolan och 30 kvadratmeter/barn för utemiljö i grundskolan.
- Bolaget ska investera i tillagningskök i alla nya förskolor och skolor.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda. Alla nya förskolor och skolor ska uppfylla högt ställda krav på miljöområdet vad avser oönskade kemikalier.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Bolagets resultat före avskrivningar, finansnetto och skatt ska motsvara 40 procent av totala hyresintäkter under 2014-2015 och 45 procent av totala hyresintäkter under 2016-2017.

Dessa avkastningskrav baseras på att bolaget genomför ett planerat underhåll i den omfattning som långsiktig säkerställer kvaliteten i fastigheterna utifrån de krav som medborgare och hyresgäster har.

Utdelningsprincip

Enligt huvudprincipen, dock utdelar bolaget maximalt ett belopp beräknat som statslåneräntan med tillägg av en procentenhet multiplicerat med det kapital som ägaren tillskjutit bolaget.

Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB

Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB är kommunens redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark för huvudsakligen fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet och därmed bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget fokuserar på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet samt ytterligare förbättra tillgängligheten och samordningen av användningen av lokaler, mark och anläggning.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda. Exempelvis kan värme, som är en biprodukt vid kylproduktion i större kylanläggningar återvinnas.

Avkastningskrav

Bolagets resultat före avskrivningar, finansnetto och skatt motsvarar 35 procent av totala hyresintäkter under 2014-2015 och 40 procent av totala hyresintäkter under 2016-2017.

Dessa avkastningskrav baseras på att bolaget genomför ett planerat underhåll i den omfattning som långsiktig säkerställer kvaliteten i fastigheterna utifrån de krav som medborgare och hyresgäster har.

Utdelningsprincip

Enligt huvudprincipen för Uppsala Stadshuskoncern.

Uppsala kommun förvaltningsfastigheter AB

Uppsala kommun förvaltningsfastigheter AB är kommunens redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark för huvudsakligen de specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver, med undantag för skol- och förskoleverksamhet samt fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet, och därmed bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta

egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

- Bolaget fokuserar särskilt på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.
- Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.
- Bolaget ska verka för att ombyggnationer i vissa fastigheter kan ske i samarbete med välfärdsjobb och yrkesskolepraktikanter under ledning av kunniga lärare. Ungdomens hus är ett sådant exempel.
- Bolaget har ett ansvar att i samband med ombyggnationen av Stadshuset initiera och genomföra en demokratiprocess som stärker bilden av Stadshuset som en demokratins hus i Uppsala.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Avkastningskrav

Bolagets resultat före avskrivningar, finansnetto och skatt motsvarar 25 procent av totala hyresintäkter under 2014-2015 och 45 procent av totala hyresintäkter under 2016-2017. Dessa avkastningskrav baseras på att bolaget genomför ett planerat underhåll i den omfattning som långsiktig säkerställer kvaliteten i fastigheterna utifrån de krav som medborgare och hyresgäster har.

Utdelningsprincip

Enligt huvudprincipen för Uppsala Stadshuskoncern.

9 Direktiv för produktionsstyrelser

I detta kapitel behandlas kommunfullmäktiges direktiv till produktionsstyrelserna avseende inriktning av verksamheten, ekonomiskt resultat och avkastning. Kommunens egenproduktion är samlad under två olika produktionsstyrelser. Produktionsstyrelserna ska leda arbetet i enlighet med av kommunfullmäktige fastställt reglemente och de avtal som tecknas med kommunens uppdragsnämnder. Produktionsstyrelserna ansvarar för att verksamheten drivs konkurrenskraftigt och effektivt. I förhållande till brukarna ansvarar styrelserna för att dialogen fungerar och att den egna organisationen har en fungerande klagomålshantering.

Produktionsstyrelserna har att följa upp och utvärdera de egna verksamheterna ur produktivitet- och kvalitetsaspekter. Dessutom ansvarar de för att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen får återrapportering av detta samt att uppdragsnämnderna får rapportering av hur ingångna avtal fullföljs.

I den mån dubbelarbete förekommer mellan produktionsstyrelsen och uppdragsnämnden ska ett gemensamt arbete med effektivisering påbörjas.

Styrelsen för teknik och service

Styrelsen för teknik och service ansvarar efter avtal och enligt av kommunfullmäktige/kommunstyrelsen särskilt givna direktiv för kommunens egen produktion av produkter, materiel och tjänster inom det tekniska området. Styrelsen tillhandahåller även servicetjänster till kommunens samtliga nämnder och styrelser.

Tjänsteutbudet varierar över tid beroende på kundernas/brukarnas önskemål och behov.

Styrelsen för vård och bildning

Styrelsen för vård och bildning ansvarar efter avtal och enligt av kommunfullmäktige/kommunstyrelsen särskilt givna direktiv för kommunens egen produktion av tjänster inom områdena utbildning, vård och omsorg, fritid och kultur. Nämnden är vårdgivare för den verksamhet som bedrivs i egen regi.

Vi föreslår att utdelningen från Vård och bildning avseende pedagogisk verksamhet minskas med 20 mnkr eftersom resurserna behövs för att stärka skolan och då i första hand för att höja lärarlönerna och förbättra lärarnas villkor. Vård och bildning ges ett direktiv om att avsätta 30 mnkr till bättre löner och villkor för lärarna vilket ska förhandlas i lokala avtal. Vård och bildning får även ett direktiv att se till att kommunen tar fram en plan för karriärtjänster, samt att statsbidrag söks. Fortsättningsvis behöver styrelsen för Vård och bildning ta fram en kompetensutvecklingsplan och se till att Uppsala kommun utnyttjar de statliga medel som avsatts för Lärarlyftet II, för att säkerställa att eleverna får kvalitet i undervisningen.

Styrning av produktionen

Kommunfullmäktiges verksamhetsövergripande styrning i IVE, kap 6.7 om medarbetare och ledare samt detta kapitel utgör kommunfullmäktiges styrning av den egna produktionen. Det ingår i varje styrelses ansvar att arbeta i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Produktionsstyrelserna omfattas även av övriga av kommunfullmäktige antagna policyer.

De av kommunstyrelsen fattade riktlinjerna för sponsring och sociala medier ska tillämpas av produktionsstyrelserna.

Ekonomi

Det ekonomiska kravet på produktionsstyrelserna liknas vid kravet på kommunen, en ekonomi i balans. Ett underskott ska återställas inom tre år. Negativt eller positivt resultat förs över till nästa år och påverkar det egna kapitalet. Produktionsstyrelsernas ackumulerade överskott får användas till utvecklingsinsatser och/eller omställning av verksamhet.

Direktiv

1. Produktionsstyrelserna ska fortlöpande utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring samt hur medarbetarnas synpunkter ska tas tillvara.
2. Produktionsstyrelserna ska se över organisation, arbetssätt och administration i syfte att vara konkurrenskraftiga.
3. Produktionsstyrelserna ska särskilt arbeta med att utveckla ledarskapet.
4. Styrelsen för Vård och bildning ska prioritera lärarnas kompetensutveckling.
5. Styrelsen för Vård och bildning ska prioritera och göra riktade satsningar på lärarnas karriärvägar och löneutveckling motsvarande minst 30 mnkr samt den satsning på karriärtjänster som statsbidrag utgår till.
6. Styrelsen för Vård och bildning ska ta fram en kompetensutvecklingsplan och söka statsbidrag inom Lärarlyftet II för att säkerställa en god tillgång till legitimerade lärare.
7. Styrelsen för Vård och bildning ska uppmana rektorerna att pröva lokala styrelser där elever, lärare och föräldrar är representerade.
8. Styrelsen för Vård och bildning ska utveckla ett fungerande elevinflytande.
9. Styrelsen för Vård och bildning ska starta ett traineeprogram för nyutexaminerade lärare i syfte att få ett introduktionsår, bli behöriga lärare som kan anställas som behöriga lärare i kommunen.
10. Styrelsen för Vård och bildning ska ge modersmållärarna en huvudplacering på en skola
11. Styrelsen för Vård och bildning ska inrätta en personalförsörjningsenhet (personalpool) för anställda i vård och omsorg.
12. Styrelsen för Vård och bildning ska ge alla timanställda/extrapersonal rätt att gå på personalmöten samt obligatorisk utbildning.
13. Produktionsstyrelserna ska arbeta med jämställdhetsintegrering enligt kapitel 4b.
14. Produktionsstyrelserna ska genom effektivisering leverera 1,1 procent av omsättningen till finansförvaltningen
15. Styrelsen för Vård och bildning ska från sitt årliga resultat till finansförvaltningen utdela 30 mnkr år 2014, 31 mnkr 2015, 32 mkr år 2016 samt 33 mnkr år 2017.
16. Styrelsen för Teknik och Service ska från sitt årliga resultat till finansförvaltningen utdela 10 mnkr år 2014, 10 mnkr år 2015, 11 mnkr år 2016 samt 11 mnkr år 2017.

Bilaga 1 / Resultaträkning - Budget 2014 och plan 2015-2017

<i>(Alla belopp i miljoner kronor)</i>	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Verksamhetens intäkter	2 094	2 030	2 126	2 179	2 234	2 234
Verksamhetens kostnader	-10 427	-10 852	-11 375	-11 734	-12 115	-12 433
Avskrivningar	-391	-248	-184	-193	-203	-213
Verksamhetens nettokostnad	-8 724	-9 070	-9 433	-9 748	-10 084	-10 412
Kommunalskatt	7 868	8 304	8 548	8 938	9 380	9 858
Kommunalekonomisk utjämning	629	585	555	461	390	359
Kommunal fastighetsavgift	286	283	282	282	282	282
Summa skatter o kommunalekonomisk utjämning	8 783	9 172	9 385	9 681	10 052	10 499
Resultat efter skatter och keu 1)	59	102	-48	-67	-32	87
Finansiella intäkter	120	197	205	230	204	205
Finansiella kostnader	-159	-127	-85	-94	-104	-109
varav ränta pensionskuldsförändring	-23	-23	-17	-26	-31	-36
Finansnetto	-39	70	120	136	101	96
ÅRETS RESULTAT	20	172	73	69	69	184
UPPLÅNINGSBEHOV/AMORT	-740	-313	-401	-434	-362	-248
KOMMUNENS EGET BALANSKRAV 2)	183	183	188	194	201	210
<i>Skillnad mellan Eget balanskrav och Årets resultat</i>	-45	-11	-115	-125	-132	-26
1) keu = kommunalekonomisk utjämning						
2) 2 procent av skatter o keu						
RESULTAT SOM ANDEL AV SKATTER OCH KEU	0,2%	1,9%	0,8%	0,7%	0,7%	1,7%
<i>Befolkning per 31/12</i>	202 625	204 998	207 406	209 799	212 203	214 596
<i>Resultatmål kronor per invånare</i>	902	895	905	923	947	979
<i>Resultat kronor per invånare (exkl extraordinära poster)</i>	99	839	350	327	324	856
<i>Självfinansieringsgrad av investeringar (rullande treårsvärde av resultat+avskrivning/investering)</i>						
Investeringar			1 684	1 586	1 429	1 274
Resultat			265	313	210	321
Avskrivning			823	625	580	609
Självfinansieringsgrad	71%		65%	59%	55%	73%

Bilaga 3 / Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2014-2017

(belopp i tkr)	1)	2) 3)	4)	KF				
	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Kommunstyrelse	254 779	243 237	264 670	276 951	263 503	263 975	268 331	272 753
Valnämnd	2 442	261	182	263	5 963	186	188	191
Namngivningsnämnd	181	295	328	297	529	535	542	550
UPPDRAGSNÄMNDER:								
Barn- o ungdomsnämnd 4)	3 087 459	3 247 981	3 339 210	3 464 514	3 581 985	3 727 613	3 862 941	4 004 484
Utbildn o arb marknadsnämnd	1 321 428	1 356 798	1 382 889	1 315 384	1 340 171	1 331 900	1 349 004	1 377 214
Nämnden för hälsa och omsorg	1 003 304	1 026 923	1 076 714	1 088 761	1 121 748	1 144 537	1 169 989	1 193 331
Socialnämnd för barn och ungdom	406 274	426 556	439 369	437 173	447 115	453 579	463 883	475 984
Äldrenämnd	1 529 351	1 632 154	1 726 965	1 805 306	1 899 040	1 957 893	2 032 345	2 112 880
Kulturnämnd	155 969	159 512	164 098	170 559	176 102	179 740	184 051	188 446
Idrotts- och fritidsnämnd			184 188	184 892	205 486	211 647	225 164	230 908
Gatu- och samhällsmiljönämnd			346 057	319 973	328 526	342 229	356 501	361 135
Fastighetsägarnämnd			73 302	1 460	0	0	0	0
Plan- och byggnadsnämnd			23 606	23 607	13 222	13 497	13 821	14 150
Miljö- o hälsoskyddsnämnd	16 338	17 104	18 068	18 976	15 632	15 967	16 359	16 758
Nämnd f serv tillstånd o lotterier	-159	-94						
Räddningsnämnd	116 299	124 850	130 454	130 739	133 711	136 667	140 113	143 620
Överförmyndarnämnd	9 736	10 378	11 261	10 463	11 628	11 886	12 187	12 493
Fritid- o naturvårdsnämnd	190 250	197 391						
Gatu- o trafiknämnd	462 587	284 306						
Fastighetsnämnd	-14 188	73 715						
Byggnadsnämnd	17 102	20 593						
Ofördelat			0		-9 500	-9 659	-9 821	-9 986
Summa kommunbidrag	8 559 152	8 821 961	9 181 361	9 249 320	9 534 862	9 782 191	10 085 597	10 394 910
Procentuell förändring	3,5%	3,7%	4,1%	2,7%	3,1%	2,6%	3,1%	3,1%
VERKSAMHETSOMRÅDE								
	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Politisk verksamhet	74 857	78 621	77 183	78 451	82 720	77 886	79 090	80 312
Infrastruktur, skydd mm	388 390	499 420	517 122	495 399	481 907	499 017	517 264	525 941
Fritid och kultur	360 391	369 249	421 753	429 036	457 215	470 036	490 416	503 713
Pedagogisk verksamhet	3 795 735	3 949 574	4 036 226	4 133 593	4 243 439	4 363 727	4 500 077	4 653 265
Vård och omsorg	3 430 067	3 591 581	3 774 311	3 806 466	3 963 419	4 060 804	4 182 568	4 310 267
Särskilt riktade insatser 2) 4)	108 353	126 375	130 179	140 338	148 921	151 805	155 056	158 057
Affärsverksamhet 3)	178 858	3 401	1 899	3 065	3 983	4 064	4 154	4 237
Kommunledn o gm verksamhet	222 502	203 740	222 688	162 971	153 257	154 851	156 970	159 119
Summa KB verksamhetsområde	8 559 152	8 821 961	9 181 361	9 249 320	9 534 862	9 782 191	10 085 597	10 394 910
Procentuell förändring	3,5%	3,7%	4,1%	2,7%	3,1%	2,6%	3,1%	3,1%
<i>Befolkning per 31/12</i>	<i>197 787</i>	<i>200 001</i>	<i>202 625</i>	<i>204 800</i>	<i>207 406</i>	<i>209 799</i>	<i>212 203</i>	<i>214 596</i>
<i>Kronor per invånare;</i>								
Politisk verksamhet	378	393	381	383	399	371	373	374
Infrastruktur, skydd mm	1 964	2 497	2 552	2 419	2 323	2 379	2 438	2 451
Fritid och kultur	1 822	1 846	2 081	2 095	2 204	2 240	2 311	2 347
Pedagogisk verksamhet	19 191	19 748	19 920	20 184	20 460	20 800	21 206	21 684
Vård och omsorg	17 342	17 958	18 627	18 586	19 109	19 356	19 710	20 085
Särskilt riktade insatser	548	632	642	685	718	724	731	737
Affärsverksamhet	904	17	9	15	19	19	20	20
Kommunledn o gm verksamhet	1 125	1 019	1 099	796	739	738	740	741
Summa KB verksamhetsområde	43 275	44 110	45 312	45 163	45 972	46 626	47 528	48 439
<i>Förändring per invånare i procent</i>	<i>2,0%</i>	<i>1,9%</i>	<i>2,7%</i>	<i>1,6%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,4%</i>	<i>1,9%</i>	<i>1,9%</i>

1) I bokslut och budget 2010 ingår under året beslutade kommunbidragsjusteringar med 52 mnkr.

2) Bokslut 2011 är exklusive realisationsvinster och förluster. Verksamhet 6: Korrigering av överskott för statsbidrag för ensamkommande barn

3) Bokslut 2011. Verksamhet 7: Exkl. kollektivtrafik. Exkl. Externa intäkter för mark- och exploateringsverksamheten

4) Bokslut 2012 är exklusive realisationsvinster och förluster. Verksamhet 6: Korrigering av överskott för statsbidrag för ensamkommande barn

Bilaga 4 Specifikation – Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

2 014	Oförd	KS	VLN	NGN	BUN	UAN	NHO	SBN	ÄLN	KTN	IFN	GSN	PBN	MHN	RÅN	ÖFN	Summa
1. Politisk verks	0	48 372	5 963	529	1 413	1 754	1 607	3 257	1 424	880	1 088	1 188	1 537	1 011	1 067	11 628	82 720
2. Infrastruktur	-2 500	55 657	0	0	0	5 966	0	0	0	0	0	263 902	11 684	14 552	132 645	0	481 907
3. Kultur och fritid	0	10 674	0	0	76 617	1 694	0	0	0	166 003	202 159	0	0	68	0	0	457 214
* Förskola	0	0	0	0	1 301 126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 301 126
Skolverksamhet 6-15 år	0	0	0	0	1 955 916	0	0	0	0	0	0	1 159	0	0	0	0	1 957 075
* Skolbarnsomsorg	0	0	0	0	209 135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	209 135
* Förskoleklass	0	0	0	0	151 920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	151 920
* Grundskola	0	0	0	0	1 594 861	0	0	0	0	0	0	1 159	0	0	0	0	1 596 020
* Obl.Särskola	0	0	0	0	82 104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82 104
* Gymnasieskola	0	0	0	0	0	708 582	0	0	0	0	0	678	0	0	0	0	709 260
* Gymnasiesärskola	0	0	0	0	0	55 712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55 712
* Kom. vuxenutbildning	0	0	0	0	0	138 161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	138 161
S:a ped. Verksamhet	0	0	0	0	3 339 146	902 455	0	0	0	0	0	1 837	0	0	0	0	4 243 439
5. Vård och omsorg																	
* vård o oms. äldre	0	0	0	0	0	0	0	0	1 886 315	0	0	0	0	0	0	0	1 886 315
* Enl. SoL o HSL	0	0	0	0	0	0	0	0	1 688 027	0	0	0	0	0	0	0	1 688 027
* Ins. enl. LSS o LASS	0	0	0	0	0	0	0	0	120 782	0	0	0	0	0	0	0	120 782
* Förebyggande	0	0	0	0	0	0	0	0	77 506	0	0	0	0	0	0	0	77 506
* vård o oms. funktionsh.	0	0	0	0	164 809	0	1 004 738	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 169 547
* Enl. SoL o HSL	0	0	0	0	16 234	0	311 944	0	0	0	0	0	0	0	0	0	328 179
* Ins. enl. LSS o LASS	0	0	0	0	148 575	0	663 923	0	0	0	0	0	0	0	0	0	812 498
* Förebyggande	0	0	0	0	0	0	28 870	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28 870
* Färdtjänst/riksfärdtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57 615	0	0	0	0	57 615
Individ och familjeoms.																	
* Missbrukar- o övr vård f vuxna	0	0	0	0	0	0	113 676	0	11 301	0	0	0	0	0	0	0	124 976
* Barn och ungdomsvård	0	0	0	0	0	0	0	435 044	0	0	0	0	0	0	0	0	435 044
* Ekonomiskt bistånd	0	0	0	0	0	279 380	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	279 380
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Familjerätt	0	0	0	0	0	0	1 728	8 815	0	0	0	0	0	0	0	0	10 543
S:a vård och omsorg	0	0	0	0	164 809	279 380	1 120 141	443 858	1 897 616	0	0	57 615	0	0	0	0	3 963 420
6. Särskilt riktade ins.																	
* Flyktningmottagning	0	0	0	0	0	14 663	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14 663
* Arbetsmarknadsåtg.	0	0	0	0	0	134 259	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	134 259
S:a särskilt riktade ins.	0	0	0	0	0	148 922	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148 921
7. Affärsverksamhet																	
* Örig affärsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 983	0	0	0	0	3 983
7. Affärsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 983	0	0	0	0	3 983
8. Kommunledn. gem.verks	-7 000	148 800	0	0	0	0	0	0	0	9 219	2 239	0	0	0	0	0	153 257
SUMMA	-9 500	263 503	5 963	529	3 581 985	1 340 171	1 121 748	447 115	1 899 040	176 102	205 486	328 525	13 222	15 632	133 711	11 628	9 534 861

Bilaga 5 / Budget - Gemensam nämnd för överförmyndarverksamhet i C-län och plan 2015-17

KOMMUN	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Uppsala	11 628	11 886	12 187	12 493
Heby	1 572	1 613	1 657	1 701
Tierp	1 300	1 332	1 369	1 406
Knivsta	629	644	661	679
Älvkarleby	691	708	727	747
Östhammar	1 562	1 601	1 644	1 689
Summa	17 382	17 783	18 245	18 715

De totalbelopp som är angivna ovan får nämnden fördela mellan arvode till gode män respektive kontoret i enlighet med erfarenheten från 2012. I grundkalkylen har arvoden för respektive år räknats upp med basbeloppsförändringen medan kontoret har räknats upp med 1,5 procent för 2014. För Uppsala kommun har ingångsvärdet avseende arvoden justerats så det motsvarar kostnaderna för arvoden till gode män 2012.

Bilaga 6 / Budget för räddningsnämnden 2014 och plan 2015-2017

Kommunbidrag (Alla belopp i tusen kronor)	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016	Plan 2017
Uppsala	133 712	136 670	140 115	143 622
Tierp	21 059	21 481	21 859	22 238
Östhammar	21 831	22 179	22 557	22 944
SUMMA	176 602	180 330	184 531	188 804

Budget för 2014 avviker från det avtal som upprättats mellan kommunerna och den gemensamma nämnden. Istället för fördelning mellan kommunerna enligt den kalkyl som avtalet innehåller har kommunerna ökat kommunbidraget med ett fast belopp per kommun. Beloppet är 2,0 mnkr för Uppsala kommun samt vardera 0,2 mnkr för Tierp och Östhammars kommun. Till dessa belopp finns avsatt ett motsvarande belopp per kommun. Detta kompletterande belopp, om sammanlagt 2,4 mnkr, tillfaller nämnden som en engångsersättning för de kostnader nämnden har om den under 2014 genomför effektiviseringar som ger nämnden omställningskostnader. I budgeten har den instegsrabatt som Tierp och Östhammar haft tagits bort i enlighet med vad som avtalats.

Bilaga 7 / Specifikation - Pedagogisk verksamhet

<i>(belopp i tkr)</i>	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
VERKSAMHETSOMRÅDE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Löne prisuppräkn vårdnadsbidrag				2,3%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%
Effektivisering vårdnadsbidrag				-0,7%	-1,2%	-1,2%	-1,2%	-1,2%
Pedagogisk verksamhet:								
Förskola/barnomsorg	1 058 278	1 162 420	1 222 525	1 249 779	1 301 127	1 336 473	1 356 848	1 385 343
Skolbarnsomsorg	166 958	186 375	190 009	204 567	209 135	218 439	228 938	237 835
Förskoleklass	124 066	129 667	132 892	146 562	151 920	149 511	158 136	159 325
Grundskola	1 424 367	1 451 112	1 474 057	1 527 634	1 596 020	1 687 366	1 770 374	1 859 026
Obligatorisk särskola	86 992	82 526	80 962	87 127	82 104	85 839	92 385	99 155
Gymnasieskola	746 322	749 761	729 957	719 509	709 260	693 744	700 170	716 747
Gymnasiesärskola	64 348	68 674	65 881	64 274	55 712	50 561	47 428	46 256
Kommunal vuxenutbildning	114 393	110 600	132 082	125 467	138 162	141 795	145 798	149 577
Vårdnadsbidrag	10 011	8 439	7 862	8 674				
Summa pedagogisk verksamhet	3 795 735	3 949 574	4 036 226	4 133 593	4 243 439	4 363 727	4 500 077	4 653 265
Procentuell förändring	3,0%	4,1%	2,2%	2,8%	2,7%	2,8%	3,1%	3,4%
Befolkning per 31/12	197 787	200 001	202 625	202 801	207 406	209 799	212 203	214 596
Kronor per invånare	19,191	19,748	19,920	20,383	20,460	20,800	21,206	21,684
<i>Volym/snittpris, kr</i>								
Fsk/b-sorg 1-5 år,	10 192	10 596	10 905	11 218	11 399	11 466	11 438	11 420
serv grad 2013: 89%, 2014: 91% 2015-17: 92%	103,8	109,7	112,1	111,4	114,1	116,6	118,6	121,3
Grundskola 6-15 år exkl sär gr sk	19 672	19 705	19 830	20 337	20 910	21 567	22 227	22 834
	87,2	89,7	90,6	92,4	93,6	95,3	97,1	98,8
Obligatorisk särskola 6-15 år	248	200	177	185	175	180	190	200
	350,8	412,6	457,4	471,0	469,2	476,9	486,2	495,8
Gy skola 16-19 år, serv grad ca 77%	7 775	7 572	7 261	7 016	6 718	6 447	6 298	6 283
	96,0	99,0	100,5	102,6	105,6	107,6	111,2	114,1
Gy särskola	202	192	177	180	140	125	115	110
	318,6	357,7	372,2	357,1	397,9	404,5	412,4	420,5
<i>Procentuell förändring per barn/elev</i>								
Fsk/bo 1-5 år	4,3%	5,7%	2,2%	0,6%	2,5%	2,1%	1,8%	2,3%
Grundskola 6-15 år	1,9%	2,8%	1,0%	2,6%	1,3%	1,8%	1,9%	1,8%
Grundskola 6-15 år	-1,8%	17,6%	10,9%	20,3%	-0,4%	1,6%	2,0%	2,0%
Gy skola 16-19 år, serv grad ca 77%	1,1%	3,2%	1,5%	4,0%	2,9%	1,9%	3,3%	2,6%
Gy särskola	1,5%	12,3%	4,1%	3,7%	11,4%	1,6%	2,0%	2,0%
Befolkning per 31/12								
Ålder 1-5 år	11 913	12 304	12 551	12 673	12 466	12 461	12 405	12 420
Ålder 6-15 år	19 882	19 945	20 281	20 778	21 408	22 086	22 747	23 321
Ålder 16-19 år	10 365	9 990	9 520	9 156	8 699	8 371	8 286	8 319

Bilaga 8 / Specifikation - Vård och omsorg 2014-2017

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	KF Budget	Budget	Plan		
VERKSAMHETSOMRÅDE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vård och omsorg:								
<i>Äldre</i>	1 522 382	1 621 286	1 714 651	1 794 156	1 886 315	1 944 924	2 019 099	2 099 379
SoL o HSL	1 389 368	1 469 664	1 533 475	1 633 830	1 688 027	1 738 682	1 804 636	1 875 901
Insatser enl LSS o LASS	85 348	105 679	110 501	111 842	120 782	125 627	130 635	136 126
Förebyggande	47 666	45 944	70 675	48 484	77 506	80 615	83 828	87 352
<i>Funktionsnedsatta</i>	1 041 998	1 069 839	1 128 218	1 130 789	1 169 547	1 192 359	1 218 979	1 244 372
SoL o HSL	280 071	290 718	316 974	329 883	328 179	334 756	342 213	349 148
Insatser enl LSS o LASS	733 528	754 367	785 796	775 434	812 498	828 147	846 654	864 511
Förebyggande	28 399	24 755	25 448	25 472	28 870	29 457	30 113	30 714
<i>Färdtjänst</i>	55 756	56 967	56 020	58 117	57 615	58 894	60 384	61 901
<i>Individ o familjeomsorg</i>	800 287	833 835	865 100	813 516	839 400	853 922	873 158	893 391
Missbruk- o övr vård vuxna o äldre	117 398	120 388	127 775	125 180	135 292	138 043	141 114	143 931
Barn- o ungdomsvård	395 937	414 802	427 467	424 548	435 044	441 345	451 401	463 217
Ekonomiskt bistånd	286 952	298 645	309 858	263 787	269 064	274 534	280 642	286 244
varav försörjningsstöd	210 987	210 987						
<i>Familjerätt</i>	9 644	9 654	10 321	9 889	10 543	10 705	10 948	11 224
Summa vård och omsorg	3 430 067	3 591 581	3 774 311	3 806 466	3 963 419	4 060 804	4 182 568	4 310 267
Procentuell förändring	5,1%	4,7%	5,1%	3,5%	4,1%	2,5%	3,0%	3,1%
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Budget	Plan		
ÅLDERSINDELNING	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Procentandel av totalen	16,2%	16,2%	15,8%	15,6%	15,4%	15,2%	15,1%	15,0%
<i>Befolkning 0-20 år</i>	554 604	580 249	597 885	593 883	608 668	617 484	631 553	648 085
<i>Befolkning per 31/12</i>	48 201	48 240	48 340	48 426	48 402	48 591	49 027	49 631
<i>Kronor per invånare 0-20 år</i>	11 506	12 028	12 368	12 264	12 575	12 708	12 882	13 058
<i>Förändr % kronor/inv 0-20 år</i>		4,5%	2,8%	1,7%	2,5%	1,1%	1,4%	1,4%
BUN + (KS tom 2010)	151 031	157 329	161 762	161 025	164 809	167 196	171 006	175 482
SBN	403 573	422 921	436 123	432 858	443 858	450 288	460 547	472 603
Procentandel av totalen	37,6%	36,9%	37,0%	35,5%	35,3%	35,2%	34,9%	34,5%
<i>Befolkning 21-64 år</i>	1 290 456	1 323 785	1 394 861	1 350 748	1 399 521	1 427 972	1 459 746	1 488 880
<i>Befolkning per 31/12</i>	120 428	121 375	122 741	123 654	125 104	126 316	127 383	128 171
<i>Kronor per invånare 21-64 år</i>	10 716	10 907	11 364	10 924	11 187	11 305	11 460	11 616
<i>Förändr % kronor/inv 21-64 år</i>		1,8%	4,2%	2,0%	2,4%	1,1%	1,4%	1,4%
NHO	1 002 622	1 025 270	1 075 114	1 087 095	1 120 141	1 142 913	1 168 343	1 191 662
UAN	287 834	298 515	319 747	263 653	279 380	285 059	291 402	297 218
Procentandel av totalen	44,6%	45,4%	45,7%	47,4%	47,9%	48,2%	48,6%	49,0%
<i>Befolkning 65 år och äldre</i>	1 529 251	1 630 579	1 725 545	1 803 719	1 897 616	1 956 454	2 030 886	2 111 401
<i>Befolkning per 31/12</i>	29 158	30 386	31 544	32 721	33 900	34 892	35 793	36 794
<i>Kronor per invånare 65+ år</i>	52 447	53 662	54 703	55 124	55 977	56 072	56 740	57 384
<i>Förändr % kronor/inv 65+år</i>		2,3%	1,9%	1,3%	1,5%	0,2%	1,2%	1,1%
ÄLN+(KS tom 2010)	1 529 251	1 630 579	1 725 545	1 803 719	1 897 616	1 956 454	2 030 886	2 111 401
Procentandel av totalen	1,6%	1,6%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,4%	1,4%
<i>Färdtjänst</i>	55 756	56 967	56 020	58 117	57 615	58 894	60 384	61 901
<i>Befolkning per 31/12</i>	197 787	200 001	202 625	204 801	207 406	209 799	212 203	214 596
<i>Kronor per invånare</i>	17 342	17 958	18 627	18 586	19 109	19 356	19 710	20 085
Summa vård och omsorg	3 430 067	3 591 581	3 774 311	3 806 466	3 963 419	4 060 804	4 182 568	4 310 267
Procentuell förändring	5,1%	4,7%	5,1%	3,5%	4,1%	2,5%	3,0%	3,1%

Bilaga 9 / Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017 (s. 1/5)

			2013 KF budget	2014	2015	2016	2017
Politisk verksamhet	1						
Budget 2013 KF beslut			78 451				
Beräknad bas				75 984	82 720	77 886	79 090
Kommunbidrag inkl. beslut				82 720	77 886	79 090	80 312
Summa beslut Politisk verksamhet	1			6 735	-4 833	1 204	1 222
Summa Tillägg/avdrag				6 050	-5 800	0	0
Allmänna val och EU val 2014	IVE 2011-2012	VLN		3 400	-3 400		
Tillägg för allmänna val och EU val 2014	IVE 2014	VLN		900	-900		
Öka valdeltagande genom info, förtidsröstning i alla gymnasieskolor.	IVE 2014	VLN		1 500	-1 500		
Tillhandahålla kompetens till Namngivningsnämnden	IVE 2014	NGN		200			
Kompensation effektiviseringskrav	IVE 2014	ÖFN		50			
Sänkt Po pålägg	IVE 2014			-264	-243	0	0
Volymförändring	IVE 2014			133	134	136	137
Pris och löneuppräkning	IVE 2014			1 751	2 042	2 029	2 060
Effektivisering	IVE 2014			-934	-967	-961	-975
Infrastruktur, stadsutv, skydd							
Budget 2013 KF beslut			495 399				
Beräknad bas				494 359	481 907	499 017	517 264
Kommunbidrag inkl. beslut				481 907	499 017	517 264	525 941
Summa beslut Infrastruktur, stadsutv, skydd	2			-12 453	17 110	18 247	8 677
Ombudgetering från IFN till GSN Bidrag till Upplandsstiftelsen	IVE 2014	GSN		4 523			
Summa Tillägg/avdrag				-21 063	9 635	9 528	-198
Dalabanan	IVE 2011	GSN		1 900			
Förändring av kapitalkostnader	IVE 2014	GSN		5 887	9 635	9 528	6 802
Tillägg räddningstjänsten	IVE 2014	RÄN		2 000			
Ökad förebyggande verksamhet	IVE 2015	RÄN		1 500			
Vinterväghållning	IVE 2014	GSN		10 000			
Projektet Sveriges bästa cykelstad	IVE 2014	GSN		10 000			
Högre ambitionsnivå snöröjning gc	IVE 2014	GSN		1 500			
Underhåll av Linnéstigarna	IVE 2014	GSN		1 000			
Parklek	IVE 2014	GSN		1 000			
Utökade resurser för konusmentvägledning och skuldsanering	IVE 2014	UAN		1 000			
Ökad självfinansiering	IVE 2014	PBN		-15 000			
Ökad självfinansiering	IVE 2014	RÄN		-1 500			
Ökad självfinansiering, höjda taxor	IVE 2014	MHN		-3 000			
Höjda avgifter gräv, gatuavstängning	IVE 2014	GSN		-2 000			
Slopad momssubvention	IVE 2014	GSN		-5 000			
Ökad intäkt från reklamsporing	IVE 2014	GSN		-5 000			
Energieffektiviseringar	IVE 2014	GSN		-3 000			
Höjda p-avgifter	IVE 2014	GSN		-8 700			
Ny intäkt p-avgifter cykelgarage	IVE 2014	GSN		-200			
Näringsliv besparing	IVE 2014	KS		-4 000			
Effektivisering KLK, MEX	IVE 2014	KS		-5 000			

Bilaga 9 / Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017 (s. 2/5)

Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2013	KS	-600				
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2014	GSN	-850				
Gator och broar, besparing	IVE 2014	GSN	-500				-7 000
Vindkraft lägre energikostnad	IVE 2014	fördelat	-2 500				
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-1 085	-1 082	0	0	
Volymförändring	IVE 2014		2 689	3 889	3 948	3 984	
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		5 327	8 866	9 062	9 289	
Effektivisering	IVE 2014		-2 843	-4 198	-4 291	-4 399	
varav Vinterväghållning			22 315	33 263	34 108	34 971	35 849
Fritid och kultur							
Budget 2013 KF beslut			429 036				
Beräknad bas			432 748	457 215	470 036	490 416	
Kommunbidrag inkl. beslut			457 215	470 036	490 416	503 713	
Summa beslut Fritid och kultur	3		24 466	12 822	20 380	13 296	
Ombudgetering från IFN till GSN Bidrag till Upplandsstiftelsen	IVE 2014	IFN	-4 523				
Summa Tillägg/avdrag			21 575	2 630	8 000	0	
Innebandy/friidrott senareläggning ett år	IVE 2011, 2013	IFN	7 100				
Uppsala Arena, senareläggning ett år	IVE 2009, 2013	IFN	15 000				
Gränby sportfält driftskostnader	IVE 2013	IFN	4 200	1 500			
Allaktivitetshus ombudgetering KS	KS- 2011-0414	IFN	-250				
Uppsala Arena, senareläggning ett år	IVE 2014	IFN	-15 000	15 000			
Tillägg Sävja kulturcentrum	IVE 2014	BUN		4 130			
Fredsåret	IVE 2014	KS	3 000	-3 000			
Uppsala Arena projektet avslutas	IVE 2014	IFN		-15 000			
Satsningar på barn- och ungdomsidrott.	IVE 2014	IFN	5 000		6 000		
Stöd till fria grupper och studieförbunden	IVE 2014	KTN	1 000		2 000		
Subventionering av konstnärateljéer	IVE 2014	KTN	2 000				
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2013	KTN	-215				
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2014	IFN	-260				
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-1 461	-1 465	0	0	
Volymförändring	IVE 2014		4 240	5 366	5 866	6 495	
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		9 941	11 949	12 373	12 920	
Effektivisering	IVE 2014		-5 306	-5 658	-5 859	-6 118	
Pedagogisk verksamhet							
Budget 2013 KF beslut			4 133 593				
Beräknad bas			4 097 140	4 243 439	4 363 727	4 500 077	
Kommunbidrag inkl. beslut			4 243 439	4 363 727	4 500 077	4 653 265	
Summa beslut Pedagogisk verksamhet	4		146 299	120 288	136 350	153 187	
Summa Tillägg/avdrag			73 457	14 300	0	0	
Förskola, höjd servicegrad 1 % (89% 2013, 90% 2014)	IVE 2013	BUN	14 400				
Förskolan ökning 1 procentenhet 2014:91%, 2015- : 92%	IVE 2014	BUN	14 200	14 300			
Förskola förstärkt modersmålundervisning	IVE 2014	BUN	1 000				
Förskola satsning på mer utomhuspedagogik	IVE 2014	BUN	700				
Förskola ökad förskolelärartäthet	IVE 2014	BUN	11 000				
Grundskola förstärkt modersmålundervisning	IVE 2014	BUN	1 000				
Grundskola Elevhälsovård	IVE 2014	BUN	2 100				
Grundskola ökad lärartäthet	IVE 2014	BUN	12 000				

Bilaga 9 / Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017 (s. 3/5)

Gymnasium Elevhälsovård	IVE 2014	UAN	2 200			
Gymnasium ökad lärartäthet och resultat	IVE 2014	UAN	23 000			
Vårdnadsbidraget avskaffas	IVE 2014	BUN	-8 143			
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-13 557	-13 597	0	0
Summa Volymförändring	IVE 2014		5 722	35 647	49 775	63 665
Förskola	IVE 2014		-11 802	-306	-5 729	1 843
Skolbarnsomsorg	IVE 2014		7 787	5 769	6 094	4 322
Förskoleklass	IVE 2014		8 730	-4 829	5 583	-1 877
Grundskola	IVE 2014		41 088	64 040	48 949	52 886
Obl särskola	IVE 2014		-4 616	2 346	4 769	4 862
Gymnasieskola	IVE 2014		-32 112	-26 743	-7 044	2 789
Gymnasiesärskola	IVE 2014		-4 616	-5 969	-4 045	-2 062
Vuxenutbildning	IVE 2014		1 264	1 339	1 198	902
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		131 612	136 931	141 232	146 040
Effektivisering	IVE 2014		-50 934	-52 992	-54 657	-56 517
Vård och omsorg						
Budget 2013 KF beslut			3 806 467			
Beräknad bas			3 833 747	3 963 419	4 060 804	4 182 568
Kommunbidrag inkl. beslut			3 963 419	4 060 804	4 182 568	4 310 267
Summa beslut Vård och omsorg	5		129 672	97 385	121 764	127 699
Summa Tillägg/avdrag			43 625	0	0	0
förstärkning försörjningsstöd	IVE 2014	UAN	10 000			
Vårdboende	IVE 2014	ÄLN	30 000			
Förstärkning av familjefridsarbetet med behandling av våldsutövare	IVE 2014	NHO	1 000			
Förstärkning av familjefridsarbetet mot hedersrelaterat våld	IVE 2014	NHO	1 000			
Förstärkning kvinnojourer	IVE 2014	NHO	1 000			
Höjd HAB-ersättning 10 kr/dag	IVE 2014	NHO	1 500			
Höjda anslag till föreningar för funktionsnedsatta	IVE 2014	NHO	1 000			
Förbättrade villkor för socialhandläggare	IVE 2014	NHO	500			
Förbättrade villkor för socialhandläggare	IVE 2015	BUN	100			
Förbättrade villkor för socialhandläggare	IVE 2015	UAN	200			
Förbättrade villkor för socialhandläggare	IVE 2016	SBN	200			
Förbättrade villkor för socialhandläggare	IVE 2017	ÄLN	100			
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2014	NHO	-160			
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2014	SBN	-415			
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)	IVE 2014	ÄLN	-2 400			
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-12 663	-12 653	0	0
Summa Volymförändring	IVE 2014		53 186	55 034	65 286	69 496
Vård o oms äldre SoL, HSL	IVE 2014		33 943	34 790	43 667	48 278
SOL, HSL funktionsnedsatta	IVE 2014		3 168	3 365	3 085	2 407
Insatser LSS o LASS	IVE 2014		10 441	10 547	10 319	9 836
Färdtjänst	IVE 2014		663	665	675	681
IFO, vuxna	IVE 2014		1 221	1 311	1 166	873
IFO, barn och ungdom	IVE 2014		1 320	1 699	3 960	5 561
IFO, ekonomiskt bistånd	IVE 2014		2 387	2 607	2 319	1 736
Familjerätt	IVE 2014		43	51	95	124
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		93 286	104 480	107 278	110 554
Effektivisering	IVE 2014		-47 763	-49 475	-50 800	-52 351

Bilaga 9 / Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017 (s. 4/5)

Särskilt riktade insatser						
Budget 2013 KF beslut			140 338			
Beräknad bas			134 503	148 921	151 805	155 056
Kommunbidrag inkl. beslut			148 921	151 805	155 056	158 057
Summa beslut Särskilt riktade insatser	6		14 418	2 884	3 251	3 001
Summa Tillägg/avdrag			11 910	0	0	0
Ny arbetslinje – Navet och startcentraler för unga	IVE 2014	UAN	20 000			
Satsning på arbete för psykiskt funktionsnedsatta	IVE 2014	WCE	2 000			
Mötesplats och information till hemlösa EU-medborgare	IVE 2014	UAN	500			
Samverkanslösningar avskaffas	IVE 2014	KS	-5 295			
Samverkanslösningar avskaffas	IVE 2014	UAN	-5 295			
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-476	-473	0	0
Summa Volymförändring	IVE 2014		1 313	1 301	1 157	866
Flyktingmottagande	IVE 2014		0	0	0	0
Arbetsmarknad	IVE 2014		1 313	1 301	1 157	866
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		3 584	3 906	3 977	4 054
Effektivisering	IVE 2014		-1 913	-1 850	-1 883	-1 920
Affärsverksamhet						
Budget 2013 KF beslut			3 065			
Beräknad bas			3 917	3 983	4 064	4 154
Kommunbidrag inkl. beslut			3 983	4 064	4 154	4 237
Summa beslut Affärsverksamhet	7		66	81	90	83
Summa Tillägg/avdrag			0	0	0	0
Nya beslut						
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-13	-13	0	0
Summa Volymförändring	IVE 2014		37	39	34	26
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		91	105	107	109
Effektivisering	IVE 2014		-49	-50	-50	-51
Kommunledning och gemensam verksamhet						
Budget 2013 KF beslut			162 971			
Beräknad bas			163 860	153 257	154 851	156 970
Kommunbidrag inkl. beslut			153 257	154 851	156 970	159 119
Summa beslut Kommunledning och gemensam verksamhet	8		-10 602	1 593	2 120	2 149
Summa Tillägg/avdrag			-11 850	0	0	0
<i>Ombudgetering enl KS beslut 2011-02-09, 2011-04-14 IFN</i>						
	KS- 2011-0414	KS	250			
Energiinvesteringar, lägre energikostnader		ofördelat	-7 000			
Att se över privatiseringsdirektiv (outsourcing)		KS	-100			
Effektivisering KLK		KS	-5 000			
Sänkt Po pålägg	IVE 2014		-512	-505	0	0
Summa Volymförändring	IVE 2014		0	0	0	0
Pris och löneuppräknig	IVE 2014		3 775	3 985	4 026	4 081
Effektivisering	IVE 2014		-2 015	-1 887	-1 907	-1 933

Bilaga 9 / Ekonomiskt beräkningsunderlag 2014-2017 (s. 5/5)

TOTALT					
Kommunbidrag uppdragsnämnden, Kommunstyrelsen, Valnämnden, Namngivningsnämnden					
Budget 2013 KF beslut		9 249 320			
BAS för beräkning		9 236 259	9 534 861	9 782 191	10 085 597
Beslut		298 603	247 329	303 406	309 313
varav Tillägg/avdrag/justering		123 704	20 765	17 528	-198
varav tidigare KF beslut		46 000	-1 900		
varav Sänkt Po pålägg		-30 030	-30 030	0	0
varav Volymförändring		67 319	101 409	126 203	144 670
varav Pris och löneuppräknig		249 365	272 263	280 084	289 106
varav Effektivisering		-111 756	-117 077	-120 409	-124 265
Totalt kommunbidrag		9 534 861	9 782 191	10 085 597	10 394 910
Summa beslut i KF budget 2014-2017					
Fördelat på verksamheter		2014	2015	2016	2017
<i>Politisk verksamhet</i>	1	6 735	-4 833	1 204	1 222
<i>Infrastruktur, skydd mm</i>	2	-12 453	17 110	18 247	8 677
<i>Fritid o kultur</i>	3	24 466	12 822	20 380	13 296
<i>Pedagogisk verksamhet</i>	4	146 299	120 288	136 350	153 187
<i>Vård och omsorg</i>	5	129 672	97 385	121 764	127 699
<i>Särskilda insatser</i>	6	14 418	2 884	3 251	3 001
<i>Affärsverksamhet</i>	7	66	81	90	83
<i>Kommunledning o gem verksamhet</i>	8	-10 602	1 593	2 120	2 149
Summa per verksamhet nya beslut		298 603	247 329	303 406	309 313

Bilaga 10 / Borgensram för Uppsalahem AB samt Upplåningsram för Uppsala kommun avseende 2014

Bolag	Borgensram (mkr)
Uppsalahem AB	1 000
Totalt:	
	Upplåningsram (mkr)
Uppsala kommun	7 200

Anmärkning: upplåningsramen för Uppsala kommun baseras på att kommunen genom sin finansfunktion gör upplåningen för bolagen, undantaget Uppsalahem AB, och sedan vidareutlånar till respektive bolag.

Ökningen av upplåningsramen beror på att de nybildade fastighetsbolagen behöver finansiera sina förvärv av fastigheter.

Uppföljning	Material	KLK sänder anvisningar	Inlämnas till KLK	Kommunfullmäktige/ Kommunstyrelse/ USAB:s styrelse
Helår Uppdragsnämnder	Uppdragsnämndernas uppdragsplaner		September 2013	Anmäles i KS
Helårsbudget Styrelse/Uppdragsnämnder/ produktionsnämnd/styrelser	Styrelsens, uppdragsnämndernas och produktionsnämnds/styrelsers helårsbudget		December 2013, senast registerad i Agresso februari 2014	Anmäles i KS
Affärsplan inklusive budget Helägda bolag	Bolagens affärsplaner + moder- bolagets verksamhetsplan	aug-13	okt-13	Moderbolagets verksamhetsplan fastställs och dotterbolagens affärsplaner anmäls i USAB:s styrelse
Löpande	Avvikelse rapportering		Omgående	
April Styrelse, uppdragsnämnder, produktionsnämnd/styrelser	Periodbokslut, Helårsprognos, Uppdrag i IVE, övrig upp- följning	Mars 2014	Maj 2014	Juni i KS Prognos anmäles i KF
April Helägda bolag	Helårsprognos dotterbolag och moderbolag	Mars 2014	Maj 2014	Fastställs i USAB:s styrelse
Augusti Styrelse, uppdragsnämnder, produktionsnämnd/styrelser	Delårsbokslut, Helårsprognos, Inriktningsmål i IVE, direktiv, övrig uppföljning	Juni 2014	September 2014	November i KS Delårsbokslut i KF Prognos anmäles i KF
Augusti Hel-och delägda bolag	Delårsbokslut, Helårsprognos, Prognos över uppfyllelse av ägar- direktiv och avkastningskrav	Juni 2014	September 2014	November i USAB:s styrelse Delårsbokslut i KF Prognos anmäles i KF
December Styrelse, uppdragsnämnder, produktionsnämnd/styrelser	Nämndernas och styrelsernas uppföljning av policyer, planer, inriktningsmål, uppdrag, direktiv.	November 2014	Januari 2015	I samband med årsbokslut
December Styrelser, uppdragsnämnder, produktionsnämnd/styrelser	Årsbokslut, uppdrag/direktiv givna under året av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, övrigt uppföljning	December 2014	Februari 2015	Mars/april 2013 i KS April i KF
December Helägda bolag	Bolagens uppföljning av verksamhet, ägardirektiv, avkastningskrav, policyer	November 2014	Januari 2015	I samband med årsbokslut
December Hel-och delägda bolag	Rapportpaket och förvaltnings- berättelse	November 2014	Februari 2015	Mars/april 2014 i KS April i KF

